

መራሔ ድኅነት

ከብርሃኑ ጎበና

ከግብርና ጋር በተገናኘ
ሰነድ ይለዩ ግብርና ጋር
በተገናኘው ግብርና ጋር

አዲስ አበባ ፲፱፻፺፯ ዓ.ም

© ብርሃኑ ጎበና 1997
ሙብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው
All Rights Reserved

መታሰቢያነት

ለዚህ ክርስቲያን ብርሃን የሆነ አያሌ ሙያህራንን
ዘጠኝተኛው ልዩነትና ቀጥሎ የተጻፈ የይግዣት
ዘጠኝ ትንተናዊ ልማትና የጥናት ድረስ ልማትና ልማት
ዘጠኝ የልማት ልማት ላይ የተጻፈ የይግዣት የጥናት
ለተረፈ ልማት ላይ ላይ ላይ ላይ ላይ ላይ ላይ ላይ ላይ
ትህትና

From the Library of
ፍጹህ አጥላው ወልደ ዮሀንስ
FESSEHA ATLAH WOLDE YOHANNES

ብዙም አይደለም ለጥናትና ለሌሎች ለተጻፈ የሆነው

ማውጫ

መግቢያ	፩
ማስገንዘቢያ	I
ያለ ሥራ እንደው በጸጋው መዳን ይቻላል?	
ምዕራፍ አንድ	
ለመዳን ምን ያስፈልጋል?	II
• ምሥጢረ ሥላሴ	፩
• ምሥጢረ ሥጋዊ	፩፫
• የአብ የባሕርይ ልጁ መሆኑን ማመን	፩፫
• የእግዚአብሔር ልጅ እግዚአብሔር መሆኑን ማመን	፩፱
• የተዋሃደው የድንግል ማርያምን ሥጋና ነፍስ መሆኑን ማመን	፩፳
• ትንሣኤውን ያለ ጥርጥር ማመን	፩፯
• ያረገው በሥጋው መሆኑን ማመን	፩፰
• ሲመጣ በሥጋ ማርያም መሆኑን ማመን	፩፱
ምዕራፍ ሁለት	
ምሥጢረ - ጥምቀት	፴፩
• የጥምቀት አስፈላጊነት	፴፩
• የጥምቀት ምሳሌ በብሉይ ኪዳን	፴፯
• አጥማቂው ማን ነው?	፴፰
• የጥምቀት አፈጻጸም	፴፱
• የሕፃናት ጥምቀት	፵፯
• በማን ስም ልንጠመቅ ይገባናል?	፵፩
• ጥምቀት አንዲት ናት	፵፯
• ለምን በውኃ እንጠመቃለን?	፵፯
• የጌታ ጥምቀት	፵፱
• ጌታ ለምን በዮርዳኖስ ተጠመቀ?	፶
• በጥምቀት ላይ ለሚነሱ ጥያቄዎች የተሰጠ መልስ	፶፩

ምሥጢረ ቁርባን	፶፩
• የቁርባን ትርጉም	፶፩
• በብሉይ ኪዳን የምሥጢረ ቁርባን ምሳሌ	፶፱
• ምሥጢረ ቁርባን መቼ ተጀመረ?	፷፯
• የጎብስቱና የወይኑ መለወጥ	፷፫
• በሚታይ አገልግሎት የማይታይ ጸጋ	፷፯
• የሚታይ አገልግሎት ለመሥዋዕት የሚሆነው ጎብስት አዘገጃጀት	፷፯
• ለመሥዋዕት የሚገባ ወይን	፷፯
• ከቁርባን በፊት ሊደረግ የሚገባ	፷፰
• ለመቁረብ የሚያበቁና የማያበቁ ሁኔታዎች	፷፱
• የአቆራረብ ሥርዓት	፸
• ከቁርባን በኋላ የሚደረግ ጥንቃቄ	፸
• የሚቆርቡ እነማን ናቸው?	፸፩
ምሥጢረ ሜሮን	፸፯
• ሜሮን ምንድር ነው?	፸፯
• አመሠራረቱ	፸፯
• በዘመነ ብሉይ	፸፯
• በዘመነ ሐዲስ	፸፯
• የሜሮን ጥቅም	፸፯
• የሜሮን አቀባብ	፸፯
• የሚታይ አገልግሎት የማይታይ ጸጋ	፸፰
ምሥጢረ ቀንዲል	፸፱
• የቀንዲልና የሜሮን ልዩነት	፹
• የቀንዲል አፈጻጸም	፹
ምሥጢረ ንስሐ	፹፩
ምሥጢረ ተከሊል	፹፯
• ጋብቻ መቼ ተጀመረ?	፹፩
• ጋብቻ ቅዱስ ነው	፹፩

• የጋብቻ ዓላማ	፳፯
• ቅድመ ጋብቻ ሊጤኑ የሚገባቸው ነገሮች	፳፯
• ሥርዓተ ተክሊል	፳፯
• ድኅረ ጋብቻ	፳፰
• መፋታት ይቻላል??	፳፰
• ድጋሚ ጋብቻ ይፈቀዳል??	፳፱
ምሥጢረ ክህነት	1
• የክህነት ትርጉም	1
• በዘመነ ብሉይ	1፩
• በዘመነ ሐዲስ	1፫
• የሥልጣን ክህነት አሰጣጥ	1፭
• ሢመተ ክህነት	1፮
• አገልግሎታቸው	1
• ኃጢአትን ለካህን መናገር እንደሚገባ	1፪
• በካህን እጅ መባረክ ይገባል?	1፫
• ማእድን በካህን እጅ ማሰባረክ	1፪
• ሐዋርያት ሥልጣን ክህነትን መቼ ተቀበሉ?	1፭
• ግዴታቸውን የማይፈጽሙ ካህናት	1፭
• ከክህነት የሚሸሩ ምክንያቶች	1፮
ምዕራፍ ሦስት	
መንፈሳዊ ተጋድሎ	1፯
• ጾም	1፭
• ጾም በአዋጅ ወይስ በስውር?	1፫
• የአዋጅ ጾም	1፫
• የግል ጾም	1፯፩
• የተወሰነ የጾም ወቅት ሊኖር ይገባል??	1፯፩
• ከምን ልንጾም ይገባል?	1፯፫
• ጸሎት	1፯፭

• ምን ብለን እንጸልይ	1፯፭
• ሰባቱ የጸሎት ጊዜያት	1፯፭
• በቅዱሳን ስም መጸለይ ይገባል??	1፯፮
• የመንፈሳዊ ተጋድሎ ጥቅም	1፯፰
• ዝግጅት ከሰው ድል ከእግዚአብሔር	1፯፱
• መንፈሳዊ ተጋድሎ በየትኛው አኗኗር?	1፻፩
ምዕራፍ አራት	
የምግባር አስፈላጊነት	1፻፭
• በክፉ አድራጊዎች ላይ ይፈረድባቸዋል	1፻፭
• መልካሙም ሆነ ክፉ ሥራችን ይከተለናል	1፻፭
• የሃይማኖት መግለጫ ምግባር ነው	1፻፱
• ከእግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ መልካም ሥራን ያደርጋል	1፻፱
• ሃይማኖት በምግባር ፍጹም ይሆናል	1፻፴
• በጎ ሥራ የሚሠሩ በብርሃን ይመለላሉ	1፻፴፩
• ማጠቃለያ	1፻፴፫
ምዕራፍ አምስት	
• መጽደቃችንን በእርግጠኝነት መናገር እንችላለን?	1፻፴፫

ከተመሠረተችበት ዕለት አንስቶ በውጊያ ላይ ያለችው ቤተ ክርስቲያን ሁል ጊዜ ድል ታደርጋለች እንጂ ተሸንፋ አታውቅም። ታላቁ የቤተ ክርስቲያን አባት ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ስለ ቤተ ክርስቲያን በገለጸበት ድርሳት «ሰውን ብትታገልና ብትዋጋ ታሸንፈዋለህ ወይም ያሸንፍሃል። ቤተክርስቲያንን ግን ለማሸነፍ አይቻልም ቤተክርስቲያን ሁል ጊዜ ትዋጋለች ተሸንፋ ግን አታውቅም። ዲያብሎስ ዝናሩን አራገፈ፤ ቀስቱን ጨረሰ ቤተ ክርስቲያንን ግን አልጎዳትም።» ብሏል።

ርቀዐን አንደበት የሆኑ ሊቃውንት ቤተ ክርስቲያን መናፍቃንን በቃልም ሆነ በጽሑፍ ሲዋጉ ኖረዋል። የአበውን አሠረ ፍኖት የተከተለ ይህ ትውልድም የአባቶቹን አደራ ተቀብሎ በግብር ሊመስላቸው ይገባል።

ውጊያው መልኩን ቀይሯል እንጂ አልቆመም። አጽራረ ቤተ ክርስቲያንም መልካቸውን እየቀያየሩ በክርስቶስ ዐፀደ ወይን በቤተ ክርስቲያን ላይ የኑፋቄ እንክርዳዳቸውን እየዘሩ ነው።

የግብር አባታቸው ዲያብሎስም የትእቢት ዝናሩን አስታጥቆ መምህረ ትህትና ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን አብነት ባደረጉ ትሁታን ላይ አዝምቱአቸዋል። የዲያብሎስ ደቀ መዛሙርት ራሳቸውን የእውነት ደቀ መዛሙርት አስመስለው ምእመኑን ወደ ጥፋት ገደል እየወረወሩት ነው።

«የክርስቶስ የሆኑ ሥጋን ከከፉ መሻቱ ጋር ሰቀሉ» በማለት የቤተ ክርስቲያን የአጥቢያ ኮከብ ቅዱስ ጳውሎስ እንዳስተማረው እውነተኛ ክርስቲያኖች የሥጋን ፈቃድ የማይከተሉ፤ ሥጋቸውን በተለያዩ መንፈሳዊ ተጋድሎዎች እየጎሰሙ ለነፍሳቸው የሚያስገዙ ናቸው።

በወንጌል ስም የሚነግዱ አስመሳይ መምህራን ግን «በጸጋው ድነሃልና ሕግ መጠበቅ ተጋድሎ ማድረግ አያስፈልገውም» እያሉ ትእዛዝ እግዚአብሔር እንዲጣስ መንፈሳዊ ተጋድሎ እንዲናቅ ሽንጣቸውን ገትረው ያስተምራሉ።

እነዚህ የጥፋት መልእክተኞች የትውልዱን ሥነ ልቡና ወይም የሥጋ ፈቃድ እየተከተሉ ከገድል ከትሩፋት ራሱን እንዲያገል፤ ደካማነቱን አውቆ ወደ ፈጣሪው እንዳይቀርብ በጎስሐ ሕይወትም እንዳይኖር በምጽድቅ ገመድ እጅና እግሩን ገርኝተው አስረው የዲያብሎስ መፈንጫ እያደረጉት ነው።

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ላካትት የሞከርኩት አንድ ሰው «የዘላለምን ሕይወት ለመውረስ ምን ማድረግ እንደሚገባው» ሲሆን ለዚህም መንስኤ የሆኑኝ «በጸጋው ድነሃል» የሚሉ የአፍ አርበኞች የዲያብሎስ ምርኮኞች ናቸው። የነዚህ መናፍቃን የስህተት ትምህርት እንደ ሰደድ እሳት እየተያያዘ በብዙ ምእመናን ልቡና ከመዛመቱ በፊት ባጭሩ ሊቀጭ እንደሚገባ በማመንና እንዲሁም ክርስቲያኑ ወገኔ የእነዚህን መናፍቃን ትምህርት ይመክትበት ዘንድ ይህን መጽሐፍ ላዘጋጅ በቅቻለሁ። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ሰፊ ትንታኔ የሚያስፈልጋቸው ምሥጢረ ሥላሴና ምሥጢረ ሥጋዊ በአጭሩ ቀርበዋል። ይህ የሆነበት ምክንያት የዚህ መጽሐፍ አዘጋጅ ከላይ የተጠቀሱትን ምሥጢራት «ፍኖተ ጽድቅ» በሚለው መጽሐፈ በስፋትና በዝርዝር ያቀረብኳቸው በመሆኑ ነው። ስለዚህ በስፋትና በጥልቀት ለመረዳት የሚፈልግ ሰው ይህን መጽሐፍና በዚህ ርእስ የተጻፉትን ሌሎች መጻሕፍትን መመልከት ይችላል።

የአባቶቻችን የተባረከች በረከታቸው፤ ድል የምታደርግ ረድኤታቸው፤ ጥርጥር የሌለባት ሃይማኖታቸው ከእኛ ጋር ትሁን! አሜን!

ያለ ሥራ እንደው በጸጋው መዳን ይቻላል??

የዘመኑ ፍጻሜ የደረሰበት ይህ ትውልድ ሕይወት የሚገኝበት መጽሐፍ ቅዱስን በራሱ አንድምታ እንደ ገዛ ፈቃዱ፤ እንደ ሥጋ አምሮቱ እየተረገመ በጥፋት ጎዳና እየነጎደ ነው። አንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ መዘው ጉንጭ አልፋ ክርክር የሚይዙ፤ ሳያውቁ አውቀናል-ሳይበቁም በቅተናል የሚሉ መሳሐትያን መከሰት ከጀመሩ ዘመናት አልፈዋል።

ሐዋርያው ቅዱስ ጲጥሮስ ስለ እነዚህ ቢጽ ሐሳውያን (መናፍቃን) ሲያስተምር «በእነዚያ ዘንድ ለማስተዋል የሚያስችግር ነገር አለ፤ ያልተማሩትና የማይጸኑትም ሰዎች ሌሎችን መጻሕፍት እንደሚያጣምሙ እነዚህን ደግሞ ለገዛ ጥፋታቸው ያጣምማሉ። እንግዲህ እናንተ፤ ወዳጆች ሆይ፤ ይህን አስቀድማችሁ ስለምታውቁ፤ በዓመፀ ሞቼ ስሕተት ተስባችሁ ከራሳችሁ ጽናት እንደትወድቁ ተጠንቀቁ» ብሏል። ፪ጲ፲.፫፥፲፮-፲፭።

እንዲሁም የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል በራስ ስሜት ተመርቶ መተርጎም እንደማይቻል ሲያስገነዝብ «ይህን በመጀመሪያ እወቁ በመጽሐፍ ያለውን ትንቢት ሁሉ ማንም ለገዛ ራሱ ሊተረጎም አልተፈቀደም ትንቢት ከቶ በሰው ፈቃድ አልመጣምና። ዳሩ ግን በእግዚአብሔር ተልከው ቅዱሳን ሰዎች በመንፈስ ቅዱስ ተነድተው ተናገሩ።» ፪ጲ፲.፩፥፩።

በመጽሐፍ ቅዱስ ያለውን ቃል እግዚአብሔር ለጻሐፍቱ ምስጢሩን ገልጦ ያጻፋቸው በመሆኑ የቃሉን ትርጉም ለመረዳት የመንፈስ ቅዱስ እገዛ ያሻል። አለበለዚያ በራስ ስሜት ተመርቶ ቃሉን እተረጎማለሁ ማለት ወደ ጥፋት ገደል ራስን መወርወር ነው።

ኅዋሪ ገሩይ (ምርጥ ዕቃዩ) የተባለ ቅዱስ ጳውሎስ መጽሐፍ ቅዱስን በተራ ገዛብ ብቻ መረዳት እንደማይቻል ሲያስረዳ «ፊደል ይገድላል መንፈስ ግን ሕይወትን ይሰጣል» ብሏል። ፪ቆሮ.፫፥፮። በዚህ

ትምህርቱም በመንፈስ ቅዱስ ተርጓሚነት የተገለጸውን የመጽሐፍ ቅዱስ ምሥጢር ማወቅ የዘላለም ሕይወትን እንደሚያስገኝ አስረድቷል።

ዳሩ ግን ከብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ መካከል አንዱን ለይቶ በማውጣት ብቸኛው የመዳን መንገድ በዚህ ጥቅስ ላይ የተጻፈውን መፈጸም ብቻ ነው ብሎ ጥቅሱንም በተሳሳተ መንገድ አዛብቶ ተርጉሞ የሚያስተምር ሰው እርሱም ጠፍቶ ሌሎችንም ያጠፋል። እንዲህ ዓይነቱ ሰው እውነትን ወደማወቅም አይደርስም። እንደ ጋሪ ፈረስ በአንድ አቅጣጫ ብቻ የሚያይ ነውና።

የእግዚአብሔር ቃል አንዱ ከአንዱ የሚጋጭ ሳይሆን ሁሉም አንድ ሀሳብን አንድ መንገድን የሚጠቁሙ ናቸው። መጻሕፍት እርስ በርሳቸው የሚጋጩ መስለው የሚታዩት ትርጉማቸውን ካለማወቅ የተነሳ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ንባብ፤ ትርጉምና ምሥጢር ያለው ስለሆነ ንባቡን ካነበቡ በኋላ ትርጉሙንና ምሥጢሩን መርዳት ያሻል። ንባቡ እርስ በርሱ የሚጣላ ቢመስልም ትርጉምና ምሥጢር ግን ያስታርቀዋል። የመናፍቃን ትልቁ ችግራቸውም መጽሐፍ ቅዱስን በንባብ ብቻ ለመረዳት መሞከራቸው ነው።

አንድን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ በተራ ንባቡ ወስዶ መመሪያ ማድረግ ምን ያህል ሰውን እንደሚጎዳ በሚከተሉት ምሳሌዎች መረዳት ይቻላል።

ሕገ እግዚአብሔርን አምዘግዝገው በመጣል በእምነት ብቻ እንድናለን የሚሉ ክፍሎች ለዚህ ለተሳሳተ አመለካከታቸው መሠረት የሚያደርጉት «በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እመን አንተና ቤተሰዎችህም ትድናላችሁ» የሚለውን ጥቅስ ነው። የሐዋ.፲፮፥፴፩።

እነዚህ ክፍሎች ይህን ቃል በተሳሳተ መልኩ ስለ ተረዱት በሌላ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል የተገለጸውን ለመረዳት እንዳይችሉ አእምሮአቸውን ወስነውታል። እንደ ሥጋ ፈቃዳቸው የሚመላለሱ በመሆናቸው ለምግባር ቦታ አይሰጡትም። «ምግባር ለጽድቅ አይጠቅምም» ባዮች ናቸውና።

ዳሩ ግን «ሰው በእምነት ብቻ ሳይሆን በሥራ እንዲጸድቅ ታያላችሁ። እንደዚሁም ጋለምታይቱ ረዓብ ደግሞ መልእክተኞችን ተቀብላ በሌላ መንገድ በሰደደቻቸው ጊዜ በሥራ አልጸደቀችምን?

ከነፍስ የተለየ ሥጋ የሞተ እንደሆነ እንዲሁ ደግሞ ከሥራ የተለየ እምነት የሞተ ነው» ለሚለው መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት የዝሆን ጀር ይስጠን ብለዋል። ያዕ.፪+፳፬።

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዚህች ምድር በሥጋ ተገልጦ ይመላለስ በነበረበት ጊዜ አንድ ሰው ወደ እርሱ ቀርቦ «መምህር ሆይ የዘላለምን ሕይወት እንዳገኝ ምን መልካም ነገር ላድርግ? አለው። እርሱም ስለ መልካም ነገር ለምን ትጠይቀኛለህ? መልካም የሆነ አንድ ነው ወደ ሕይወት መግባት ብትወድ ግን ትእዛዛትን ጠብቅ አለው። እርሱም፡- የትኞቹን አለው። ኢየሱስም አትግደል! አታመንዝር! አትሰረቅ! በሐሰት አትመስክር! አባትህንና እናትህን አክብር! ባልንጀራህንም እንደራስህ ውደድ አለው።» ማቴ.፲፱+፲፪-፳።

እንግዲህ ምን እንላለን? ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ የዘላለም ሕይወትን ለማግኘት ሕግጋትን ትእዛዛትን ጠብቆ እያለ እነርሱ አይደለም የዘላለምን ሕይወት ለማግኘት እምነት ብቻ ነው የሚያስፈልገው ሊሉ ይችላሉ? በየትኛው ሥልጣናቸው። በየትኛው መብታቸው?

እኛስ ልዑላ ባሕርይ አምላክ የተናገረውን አክብረን በመያዝ ሰው በእምነት ብቻ ሳይሆን በመልካም ሥራውም ይጸድቃል እንላለን። እንዲህ ስንል ግን ሰው ሕግን በመጠበቁ ብቻ ይድናል ማለታችን እንዳልሆነ ሊታወቅ ይገባል። «የሕግን ሥራ በመሥራት ሥጋ የለበሰ ሁሉ በእርሱ ፊት ስለማይጸድቅ ነው» የሚለውን የሐዋርያውን መልእክት እናስተውላለን። ሮሜ.፫+፳።

እንደ ቸርነቱ ብዛት በእምነት ሆነው ሕጉን የሚጠብቁ፣ ትእዛዙንም የሚያከብሩ ለመንግሥቱ ይበቃሉ። ጌታ! ሐዋርያትና ነቢያትም ያስተማሩን ይህንን ነው።

ብርሃነ ዓለም ቅዱስ ጳውሎስ ሁሉም ባንድነት ተስተካክለው የበደሉበትን ያን የአሪት ዘመን ወደ ጳላ መለስ ብሎ በመቃኘት ሁሉችም ከአባታቸው ከአዳም የተነሳ የኃጢአት ባሪያዎች ሆነው ሊኖሩ ሳለ የሰው ፍቅር አስገድዶት! የተበደለውን በደል ሳይመለከት! የሰው ልጅ በስሕተቱ ምክንያት አጥቶት የነበረውን ክብር መልሶ ሊያጎናጽፈው ወልደ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ቤዛ ሆኖ በመልዕልተ መስቀል

ዋለ! ብሎ ይህን የቤዛነቱን ሥራ በአድናቆት ሲገልጽ እንዲህ አለ «ሁሉ ኃጢአትን ሠርተዋልና የእግዚአብሔርም ክብር ጉድሉአቸዋል። በኢየሱስ ክርስቶስም በሆነው ቤዛነት በኩል እንዲያው በጸጋው ይጸድቃሉ።» ሮሜ.፫+፳፫።

ቀደም ተብሎ እንደ ተገለጠው ሐዋርያው (በዘመነ) አሪት አይሁዳዊ! አሕዛብ ሳይባል ሁሉም በአንድነት ተስተካክለው በድለው ስለ ነበር ከእግዚአብሔር ጸጋ በታች ነበሩ። ጌታም በቸርነቱ ብዛት እገሌ ወእገሌ ሳይል ከአዳም ጀምሮ እስከ እርሱ መስቀል ድረስ በሲኦል ይማቅቁ የነበሩትን የሰው ልጆች ያለ ዋጋ በነፃ (በጸጋው) ሥጋውን ቆርሶ ደሙን አፍሶ ቤዛ ሆኖ አድኑአቸዋል። ለማለት ነው የፈለገው። ነገር ግን «... የተናገረውን መልካም ሥራ አያስፈልግም! በሕግ አይጸደቅም! ሕግን ሻሩ! በተጋድሎ አይደለም። የእግዚአብሔር መንግሥት የምትወረሰው እንደው በነፃ ያለ ምንም ሥራ ያለ ምንም ተጋድሎ ነው።» በማለት ከላይ የተጠቀሰውን ጥቅስ እየጠቀሱ ስተው የሚያሳስቱ ሰዎች ምንኛ የኩርስ መንፈስ መጫወቻ እንደሆኑ ሊረዱት ይገባቸዋል።

ከጌታ የተማሩ፣ ለሁሉ ነገር ፊትአውራሪ የሆኑት ቅዱሳን ሐዋርያት «ወደ እግዚአብሔር መንግሥት በብዙ መከራ እንገባ ዘንድ ያስፈልገናል» በማለት የእግዚአብሔር መንግስት በዋዛ በፈዛዛ እንደማትገኝ አስገንዝበዋል። የሐዋ.፲፱+፳፪። የዘመናችን ሐሳውያን ደግሞ እንደው ያለ ምንም ተጋድሎ እጅህንና እግርህን አጣምረህ ተዘልለህ «ኢየሱስ ጌታ ነው» እያልክ በየመንደሩ በየመንገዱ ከሮሙህክ ትድናለህ እያሉ ሰውን በቁሙ አጃጅለውት በየመጠጥ ቤቱ ሳይቀር ፎካሪ አቅራቢ አድርገውታል።

በእርግጥ በማቅራራት ብዛት የሚዳን ቢሆን ኖሮ እኛም በመሰልናቸው ነበር። ዳሩ ግን የእግዚአብሔር መንግሥት ሐዋርያት እንዳስተማሩት መች በዋዛ የምትገኝ ሆነችና። «ጸድቅም በጭንቅ የሚድን ከሆነ ዓመፀኛውና ኃጢአተኛው ወደታይ ይታይ ዘንድ አለው?» ተባለ እንጂ መቼ በነፃ ይገባባታል ተባለ? ፩ጲጥ.፱+፲፭።

(ከመጠምጠም መግር ይቅደም) እንደ ተባለው አስቀድመው ቢግሩ ኖሮ የጥቅስ ጭራ ይዘው በመርጥ የዋሁን ምእመን እናሳውቅህ በማለት ወደ ባለ የጥፋት ማጥ ባልጨመሩት ነበር። ከላይ እንደተገለጠው

መጽሐፍ ቅዱስን ከመደርደሪያ አንስቶ ተጠየቅ የሚሉት ሳይሆን ከመምህራን በመጠየቅ ቀደምት ቅዱሳን አበው በመንፈስ እግዚአብሔር ተመርተው የጻፉትን መጻሕፍት በማመላከር የሚረዱት ነው። ይህ ሁሉ ሲሆን ራስን በየዋህነት ለአምላክ በማስገዛት ጭምር ነው።

በተጨማሪም የአንድን ጥቅስ ሐሳብ ለመረዳት ከፍ ብሎ የጥቅሱን መነሻ ዝቅ ብሎ የጥቅሱን መቋቋም ማገናዘብ ያስፈልጋል። ይህንንም በሚከተለው ጥቅስ ማስገንዘብ ይቻላል።

«ትምክህት እንግዲህ ወደት ነው? እርሱ ቀርቶአል። በየትኛው ሕግ ነው? በሥራ ሕግ ነው? አይደለም! በእምነት ሕግ ነው እንጂ። ሰው ያለ ሕግ ሥራ በእምነት እንዲጸድቅ እንቆጥራለንና»። ሮሜ.፫፡፳፯።

ይህን ብቻ ይዘን ሕግ አያስፈልግም በእምነት ብቻ እንጸድቃለን እንበልን? በፍጹም። ሐዋርያው በመልእክቱ ምን ለማለት እንደፈለገ የጥቅሱን መደምደሚያ እንመልከት። «እንግዲህ ሕግን በእምነት እንሽራለን? አይደለም! ሕግን እናጸናለን እንጂ»። ሮሜ.፫፡፴፩። ስለዚህ ሐዋርያው ሕግን ሽሮ እንዳላስተማረ በጥቅሱ መደምደሚያ ላይ አስገንዝቧል።

ለዚህም ነው አንድን ጥቅስ ከሌላ ጥቅስ ጋር ማቆራኘትና ሐሳቡን መረዳት አስፈላጊ ነው የተባለው። ይህ እንዲህ ከሆነ ቅዱስ ጳውሎስ ሊያስተላልፍ የፈለገው መልእክት ምንድር ነው?

በሕገ ኦሪት በግዝረት ይመኩ የነበሩ አይሁድ የሚድኑት በመገዘራቸውና በኦሪት ሕግ ሳይሆን ፍጹም በሆነችው በሕገ ወንጌል እንዲሁም ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጁ መሆኑን በማመን ሲሆን አሕዛብም በሕገ ኦሪት ባለመኖራቸው ቁላፋን (ያልተገረዙ) መሆናቸው ከእግዚአብሔር መንግስት ውጭ እንደማያደርጋቸው ኢየሱስ ክርስቶስን በማመን፤ በሕገ ወንጌል በመመላለስ እንደሚድኑ ሊገልጽላቸው ስለፈለገ «ሰው ያለ ሕግ ሥራ (ያለ ኦሪት ሕግ) በእምነት (በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝነት በማመን) እንዲጸድቁ (እንዲድኑ) እንቆጥራለንና» ብሎ አስተማረ።

በጌታችንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ያመኑትም በሕገ ወንጌል (በወንጌል ሕግ) መመራት ይገባቸዋል። ሐዋርያው

እንዳስገነዘበን «በእግዚአብሔር ፊት ሕግን የሚያደርጉት ይጸድቃሉ እንጂ ሕግን የሚሰሙ ጸድቃን አይደሉም» ሮሜ.፪፡፲፫።

የአሕዛቡ መምህር ቅዱስ ጳውሎስ አሕዛብ በሕገ ኦሪት ባለመኖራቸውና ባለመገረዛቸው የተነሳ ከጌታ ማዳን ውጭ እንደሆኑ አድርገው ራሳቸውን እንዳይቆጥሩ የጌታ ማዳን ሕገ ኦሪትን በመጠበቅ ወይም በመገረዝ የተደረገ ሳይሆን በቸርነቱ በጸጋው ብዛት የተደረገ መሆኑን ለማስገንዘብ ደግሞ ደጋግሞ የጌታን የቸርነቱንና የጸጋውን ብዛት ያወሳሳቸው ነበር።

ከጥንት ጀምሮ የእግዚአብሔር ማዳን ለሰዎች ይደረግላቸው የነበረው ስለ ሥራቸው ብቻ አልነበረም። ስለ ቸርነቱም እንጂ። ይህንንም ቅዱስ ጳውሎስ በምሳሌ ሲገልጥ «አብርሃም በሥራው ከብሮስ ቢሆን በተመሰገነ ነበር። ከእግዚአብሔር የተደረገለት ነው ባልተባለም ነበር። መጽሐፍ አብርሃም በእግዚአብሔር አመነ ጽድቅ ሆኖ ተቆጠረለት እንደምን ይላል።

ያገለገለስ ዋጋው እንደሚገባው እንጂ በለጋስነት እንደሰጡት ሆኖ አይቆጠርበትም። ያገለገለ ግን ኃጢአተኛውን በሚያጸድቅ ካመነ ማመኑ ጽድቅ ሆኖ ይቆጠርለታል።» ሮሜ.፱፡፩-፭።

በዚህ አገላለጹ እግዚአብሔርን ማገልገል አያስፈልግም ምግባርም አያሻኝም ብሎ ያመፀን አመፀኛ እግዚአብሔር ግን ይምረኛል ብሎ በማመኑ በአንደበቱም በመመስከሩ ይጸድቃል ማለት ነው? እንዲህማ እንዳንል በሌላ ቦታ «እውነትን በዓመፃ በሚከለክሉ ሰዎች በኃጢአተኝነታቸውና በዓመፃቸው ሁሉ ላይ የእግዚአብሔር ቁጣ ከሰማይ ይገለጣል» በማለት ሥራቸው መጥፎ የሆኑ ሰዎች ፍጻሜ ምን እንደሆነ አስረድቷል። ሮሜ.፩፡፲፰።

የኦሪትን ሕግ (ግዝረትን) ሳይፈጽሙ አሕዛብ የእግዚአብሔር መንግሥት ወራሾች ሊሆኑ እንደሚችሉ ያስተላለፈው መልእክት እንደሆነ ቀጥሎ ባለው መልእክት እንገነዘባለን። «እንግዲህ ምን ሠርተው ራሳቸውን ያስመሰግናሉ የተገዘረ ብቻ ራሱን ብፁዕ (ጸድቅ) ያሰኛልን ያልተገዘረሳ ራሱን ጸድቅ የሚያሰኝበት መንገድ የለውምን መጽሐፍ አብርሃም ከበረ ራሱንም አስመሰገነ ይል የለምን። አብርሃም

ምን ጊዜ ከበረ ተገዢውን ወይስ ሳይገዢ ተገዢ አይደለም ሳይገዢ ነው እንጂ...ያን ጊዜ ሳይገዢ እግዚአብሔር አብርሃምን በሃይማኖት እንደ አከበረው በርሱ ላይ ይታወቅ ዘንድ ሳይገዢ ለሚያምኑ ሁሉ አባት ሊሆን አብርሃም በሃይማኖት እንደ ከበረ እነሱም በሃይማኖት እንደሚከብሩ ያውቁ ዘንድ» ሮሜ.፱፥፱-፲፩።

እንግዲህ የመልእክቱ ጭብጥ በአራቱ ሕግ መሠረት ላልተገረዙት አሕዛብ በማመናቸው የእግዚአብሔር ጸጋ እንደሚደርሳቸው ለማስረዳት መሆኑን እንረዳለን።

በሕገ ኦሪት ለተገዢነትም ሆነ በአሕዛብነት ለነበሩ «ጸጋው በእምነት አድናቆትና ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም» በማለት የእግዚአብሔር የቸርነቱን ስፋት ገልጦአል። ኤፌ.፪፥፩።

በጋጢአት ጎስቱሎ የነበረውን ስብእናችን በደሙ አጥቦ እንጽቶ በሐዲስ ተፈጥሮ የፈጠረን በመልካም ምግባር በቅድስና ሕይወት እንድንመላለስ መሆኑን ሲያስገነዝባንም «እኛ ፍጥረቱ ነንና እንመላለስበት ዘንድ እግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠርን» አለ። ኤፌ.፪፥፲።

ባለመታዘዝ የተነሳ አጥተነው የነበረውን የልጅነት ጸጋ ጌታችን ሥጋውን ቆርሶ ደሙን አፍሶ በእኛ በደል እርሱ መከራን ተቀብሎ ያስመለሰልን አመፀኞች እንድንሆን ነውን? ለእግዚአብሔር ቃል የማይታዘዙ ሁሉ አመፀኞች ናቸውና።

ነፋስን እንደሚጎስሙ ቅዱሳን በከንቱ እንደ ተጋደሉ አድርገህ የምታወራ የቃል አርበኛ «በጌታ በማመኔ እንዲያው በጸጋው እድናለሁ» በሚል ከንቱ ትዕቢት ታጅለህ መኖርህን አቁመህ ሕይወት ለሚገኝበት መንፈሳዊ ተጋድሎ ቅና። «መልካም እነርሱ ከአለማመን የተነሣ ተሰበሩ አንተም ከእምነት የተነሣ ቆመሃል። ፍራ እንጂ የትዕቢትን ነገር አታስብ። እግዚአብሔር እንደ ተፈጠሩት ለነበሩት

ቅርንጫፍ የራራላቸው ካልሆነ ለአንተ ደግሞ አይራራለህምና። እንግዲህ የእግዚአብሔርን ቸርነቱንና ጭክናውን ተመልከት። ጭክናው በወደቁት ላይ ነው። በቸርነቱ ግን ጸንተህ ብትኖር የእግዚአብሔር ቸርነት በአንተ ላይ ነው። ያለዚያ አንተ ደግሞ ትቆረጣለህ» ሮሜ.፲፩፥፩-፩፪።

ባለቤቱም እንዲህ ይልሃል «በራድ ወይም ትኩስ እንዳይደለህ ሥራህን አውቃለሁ። በራድ ወይም ትኩስ ብትሆንስ መልካም በሆነ ነበር። እንዲሁ ለብ ስላልህ ከአፈ ልተፋህ ነው» ራእይ.፫፥፲፭-፲፮።

እናስ «ልትድን ትወዳለህ?» ዮሐ.፭፥፯።

መልስህ «አዎን» ከሆነ አእምሮህን ከትዕቢት ነፃ አድርገህ! ዕዝነ ልቡናህን ለባለም ጫጫታ ዘግተህ! በአንቃእድም ንሊና በሰቂል ልቡና ሆነህ ይህን ጥያቄ ጠይቅ።

እድን ዘንድ ምን ማድረግ ይገባኛል?

የመቄዶንያ መዲና በምትሆን በፊልጵስቶስ የምዋርተኝነት መንፈስ ያደረባት እንዲት ብላቴና ቅዱስ ጳውሎስንና ሲላስን «እሊህ ሰዎች የልዑል እግዚአብሔር አገልጋዮች ናቸው። ድንነት የምታገኙበትን ነገር ያስተምሯችኋል» እያለች ብዙ ቀን ከቅዱስ ጳውሎስና ሲላስ ጓላ እየተከተለች ትጮህ ነበር። ቅዱስ ጳውሎስም ወደ ጓላ ተመልሶ ያደረባትን ጸላኤ ሠናይ «ከቧ ትወጣ ዘንድ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም አዝዝሮሃለሁ» አለው። ያን ጊዜ ርኩስ መንፈስ ተለይቷት ሄደ።

ይህች ብላቴና ለጌቶችዋ በጥንቆላ ከምታገኘው ሁሉ ግብር ታገባላቸው ነበርና ከሰይጣን እሥራት ተፈታ ባዩአት ጊዜ ከእንግዲህ የምታገባላቸው ግብር እንደ ተቋረጠ አውቀው በቅዱስ ጳውሎስና በሲላስ ላይ ሕዝቡን አስተባበሩ። አስደበደቡአቸውም። በኋላም ወደ ወጎኒ ጣሉአቸው። የወጎኒ ጠባቂውም እንዳያመልጡ እግራቸውን ከግንድ ጋር አሠረው።

መንፈቀ ለሊት ላይ ቅዱስ ጳውሎስና ሲላስ በተመስጦ ሲዘምሩ በጸሎትም እግዚአብሔርን ሲያመሰግኑ ሳለ ድንገት የወጎኒውን መሠረት

ያናወጠ ታላቅ የምድር መንቀጥቀጥ ሆነ። የወገኒው ደጆችም ተከፈቱ። የሁሉም እሥራት ተፈታ። የወገኒው ጠባቂ በርቼ ተከፍተው ባየ ጊዜ እስረኞቹ ሁሉ ያመለጡ መስሉት ራሱን ሊያጠፋ ሰይፉን መዘዘ። ቅዱስ ጳውሎስ ግን በታላቅ ድምፅ «ሁላችን ከዚህ አለንና በራስህ ክፉ ነገር አታድርግ» በማለት አጽናናው።

የወገኒ ጠባቂው መብራት ለምኖ ወደ ውስጥ ሮጠ፤ እየተንቀጠቀጠም ከቅዱስ ጳውሎስና ከሲላስ ፊት ተደፋ። ወደ ውጭም አውጥቶ «ጌቶች ሆይ እድን ዘንድ ምን ማድረግ ይገባኛል?» ሲል ጠየቃቸው?

ይህ ጥያቄ ዛሬም የብዙዎች ጥያቄ ነው። ከዘላለም ጥፋት ለመዳን የሚሹ ወገኖች ሁሉ የሚያቀርቡት ጥያቄ ነው። በእርግጥም ነፍሳቸውን ለማዳን የሚረጡ ሰዎች ሁሉ «እንድን ዘንድ ምን ማድረግ ይኖርብናል?» ለሚለው ጥያቄ መልስ ማግኘት አለባቸው።

መጽሐፍ ቅዱስ የሰው ልጅ የዘላለም ድኅነት የሚያገኝበት መንገድ ምን እንደሆነ በግልጽ ያስተምራል። «ዛቲ መጽሐፍ መራሐተ ድኅነት ይእቲ» ይህች መጽሐፍ ለመዳን ምን ማድረግ እንደሚገባ የምትመራ ናት።

ምዕራፍ አንድ

ለመዳን ምን ያስፈልጋል?

የዘላለምን ሕይወት ለማግኘት ሃይማኖትን ከምግባር ምግባርን ከሃይማኖት አስተባብር መያዝ ያስፈልጋል። «ከነፍስ የተለየ ሥጋ የሞተ እንደሆነ እንዲሁ ደግሞ ከሥራ (ምግባር) የተለየ እምነት የሞተ ነው» እንዲል። ያዕ.፪፥፳፮።

ሃይማኖት መሠረት፤ ምግባር ጣሪያ ገድገዳ ነው። ቤት ያለ መሠረት አይጸናም፤ ድኅነትም ያለ ሃይማኖት አይገኝም። ቤት ያለ ጣሪያ ገድገዳ - ለመኖሪያነት አያገለግልም፤ ሃይማኖትም ያለ ምግባር ለድኅነት አያበቃም።

ሃይማኖት ማለት ምን ማለት ነው?

ሃይማኖት ሥርወ ቃሉ ገዕዝ ሲሆን ትርጉሙም ማመን፤ መታመን፤ እምነት፤ ጽኑ ተስፋ በልብ በረቂቅ ሐሳብ የሚላል ማለት ነው።

ሃይማኖት ወደ እግዚአብሔር የሚያደርስ መንገድና የሰውና የእግዚአብሔር ግንኙነት ነው። ይህም ግንኙነት በእግዚአብሔር የተጀመረው አስቀድሞ በመፍጠር እንደዚሁም የሰው ልጅ አጥፍቶ በተደበቀ ጊዜ የጥሪ ድምፅ በማሰማት ነው። በመሆኑም ሃይማኖት ፍኖተ እግዚአብሔር (ደረክ ያህይ) የእግዚአብሔር መንገድ ይባላል። (ከብፁዕ አቡነ ጎርጎርዮስ ከተዘጋጀ የትምህርት ሽት የተወሰደ)

በጎ ምግባር ብቻውን ያለ ሃይማኖት ለድኅነት አያበቃም። ምክንያቱም «ያለ እምነት እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት አይቻልምና» ዕብ.፲፩፥፮።

ሃይማኖት እንደ ጊዜ ከእግዚአብሔር ለሰው ልጆች የተሰጠ የእግዚአብሔር በረከት እንጂ ሰዎች በገዛ ስሜታቸው ተመርተው የሚደነግጉት የመተዳደሪያ ደንብ አይደለም። ይሁን ሆኖ ል. ቁጥር ፫።

* ኪሳ ወልድ ከፍለ ሙሃዝ ታላት፤ ገጽ ፲፮።

ሃይማኖት አቻና አኳያ የሌላት አንዲት ናት። ኤፌ.፱፥፩። የሐሰት ምንጭ ዲያብሎስ ግን ብዙ የሐሰት መንገዶችን ፈጥሮ «ሃይማኖት» የሚል ስያሜ አጎናጽፎ ሰዎችን ያስታል። ሰውን የሚወድ ሩገሩ ላይ አምላክ እግዚአብሔር ግን የአዳም ዘር በአንድ ልብ በአንድ መንፈስ ያመልከው፤ ወደ ዘላለማዊቱም ርስት መንግስተ ሰማይ ይገባ ዘንድ አንድ መንገድ ብቻ አዘጋጅቶለታል። «በመንገድ ላይ ቁመተ መልክቱም፤ የቀደመችውንም መንገድ ጠይቁ መልካሚቱ መንገድ ወዴት እንደ ሆነች እወቁ፤ በእርስዋም ላይ ሂዱ፤ ለነፍሳችሁም ዕረፍት ታገኛላችሁ፤ እነርሱ ግን አንሄድበትም አሉ» ተብሎ እንደ ተጻፈው ዛሬ በዓለም የሚኖሩ ሰዎች እግዚአብሔር የመሠረታትን ሃይማኖት ትተው በራሳቸው የሥጋ ፈቃድ የፈለሰፉትን መንገድ ተከትለዋል። ኤር.፮፥፲፮።

እውነተኛዋና ቀጥተኛዋ ሃይማኖት ተቀዳሚ ተከታይ የሌላት የዘላለም ሕይወት የሚገኝበት የጸጋና የጽድቅ ምንጭ ናት። መሥራቾችም ልዑል ባሕርይ አምላክ እግዚአብሔር ነው። በነቢያት ተነግራለች፤ አዕማደ ምድር በተባሉ ሐዋርያት ተሰብካለች።

ለዘላለማዊ ድኅነት የምታበቃ ይህችው እውነተኛዋ ሃይማኖትም የሚከተለውን ትምህርት ታስተምራለች።

ምሥጢረ ሥላሴ

የሚታዩትንና የማይታዩትን፤ ረቂቁንና ግዙፉን የፈጠረ አምላክ አንድ ሲሆን ሦስት፤ ሦስት ሲሆን አንድ ነው። ይህ የእግዚአብሔር አንድነትና ሦስትነት የእውነተኛዋና የቀጥተኛይቱ ሃይማኖት አንዱ መታወቂያ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ የዘላለማዊውን አምላክ አንድነትና ሦስትነት በግልጽ አስተምሯል።

እግዚአብሔር አንድ ነው ሲባል በአካል ሳይሆን በመለኮታዊ ነፃነት ነው። እነዚህም መፍጠር፤ መግዛት፤ መፍረድ፤ ሕልውና የመሳሰሉትን የሚጠቀልል ነው። ለዚሁም «እስራኤል ሆይ ሰማ አምላካችን እግዚአብሔር አንድ እግዚአብሔር ነው» ተብሎ ተጽፏል። ዘዳ.፮፥፱።

እንዲሁም «እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ» ዘፍ.፩፥፩ «እቤቱ አንተ ከጥንት ምድርን መሠረትኸ ሰማያትም የእጅህ ሥራዎች ናቸው» መዝ.፩፻፩፥፳፭። ተብሎ ተገልጿል።

ስለ ልዩ ሦስትነቱም መጽሐፍ ቅዱስ ሲያስገነዝብ፡-

- «እግዚአብሔርም አለ ሰውን በመልካችን እንደምሳሌአችን እንፍጠር» ዘፍ.፩፥፳፮።

- «እነሆ አዳም መልካምንና ክፉን ለማወቅ ከእኛ እንደ አንዱ ሆነ» ዘፍ.፫፥፳፪። ከእኛ የሚለው ሦስትነትን የሚያመለክት ነው።

- «እግዚአብሔር በመምራ የአድባር ዛፍ ተገለጠለት፤ ዓይኑንም አነሣና እነሆ ሦስት ሰዎች በፊቱ ቆመው አየ» ዘፍ.፲፭፥፩-፪።

- «አንዱም ለአንዱ ቅዱስ፤ ቅዱስ፤ ቅዱስ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ምድር ሁሉ ለክብሩ ተሞልታለች እያለ ይጮኸ ነበር»

አንዱ አብ ቅዱስ ነው፤ አንዱ ወልድ ቅዱስ ነው፤ አንዱ መንፈስ ቅዱስም ቅዱስ ነው።

- «ያዕቆብ ሆይ የጠራሁህም እስራኤል ሆይ ሰማኝ እኔ ነኝ፤ እኔ ፊተኛው ነኝ፤ እኔም ጓለኛው ነኝ። (አልፋና ኦሚጋ ግን ነው? እግዚአብሔር አይደለም?) እጄም ምድርን መሥርታለች ቀኚም ሰማያትን ዘርግታለች በጠራኋቸው ጊዜ በአንድነት ይቆማሉ... ወደ እኔ ቅረቡ ይህንም ስሙ እኔ ከጥንት ጀምሮ በሰውር አልተናገርሁም፤ ከሆነበት ዘመን ጀምሮ እኔ በዚያ ነበርሁ (ይህን የሚለው ከሦስቱ ቅዱስ አንዱ ቅዱስ ነው) አሁንም ጌታ እግዚአብሔርና መንፈሱ ልከውኛል» ኢሳ.፵፭፥፲፪-፲፮።

ተላኪ እግዚአብሔር ወልድ ልከውኛል ያላቸው እግዚአብሔር አብና እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ናቸው።

- «...ኢየሱስም ከተጠመቀ በኋላ ወዲያው ከውኃ ወጣ፤ እነሆም ሰማያት ተከፈቱ የእግዚአብሔርም መንፈስ እንደ ርግብ ሲወርድ በእርሱ ላይም ሲመጣ አየ፤ እነሆም ድምፅ ከሰማያት መጥቶ በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው አለ» ማቴ.፫፥፲፮-፲፯።

ተጠማቂ ወልድ፤ በርግብ አምሳል የወረደ መንፈስ ቅዱስ፤ ከሰማይ ሆኖ የምወደው ልጄ ያለ አብ።

- «በአብ፤ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም አጥምቁ» ማቴ.፳፰፥፲፱።
- «መንፈስ ቅዱስ ያድርብሻል፤ የልዑል ኃይልም ይጸልልሻል፤ ስለዚህ ደግሞ ከአንቺ የሚወለደው የእግዚአብሔር ልጅ ነው።»
- «ብትወዱኝ ትእዛዜን ጠብቁ። እኔም አብን እለምናለሁ ለዘላለምም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ አጽናኝ ይሰጣችኋል፤ እርሱም ዓለም የማያየውና የማያውቀው ስለ ሆነ ሊቀበለው የማይቻለው የእውነት መንፈስ ነው» ዮሐ.፲፱፥፲፭-፲፮።

እኔም፡- ያለው ጌታችን፤ አብን ብሎ የባሕርይ አባቱን አጽናኝ ብሎ መንፈስ ቅዱስን ገልጸልናል። ሦስትነታቸው በዚህ ግልጽ ሆኑዋል።

- «ዳሩ ግን እኔ ከአብ ዘንድ የምልክላችሁ አጽናኝ እርሱም ከአብ የሚወጣ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ እርሱ ስለ እኔ ይመስክራል» ዮሐ.፲፭፥፳፯።

መንፈስ ቅዱስ ከአብ የሠረጸ እንጂ ከወልድ አለመሆኑን ራሱ ባለቤቱ አስገንዝቦናል።

- «በሰማይ የሚመሰክሩ ሦስት ናቸው። እነርሱም አብ፤ ልጅም (ወልድ) መንፈስ ቅዱስም ናቸው። እነዚህ ሦስቱም አንድ ናቸው» ፩ዮሐ.፭፥፯።**

ቀጥተኛዋና እውነተኛዋ ሃይማኖት እግዚአብሔር አንድ ሲሆን ሦስት ሦስት ሲሆን አንድ ብላ ታምናለች።

አንድነቱ፡- በመለኮት፤ በሕልውና፤ በፈቃድ፤ በመፍረድ...

ሦስትነቱ፡- በስም - (አብ፤ ወልድ፤ መንፈስ ቅዱስ)

በግብር - አብ ወላዲ (አባት)፤ ወልድ ተወላዲ (ልጅ) መንፈስ ቅዱስ ሠራጂ (ከአብ የወጣ)

በአካል፡- ለአብ ለወልድ ለመንፈስ ቅዱስ ፍጹም ገጽ ፍጹም መልክ ፍጹም አካል አላቸው ብሎ ማመን ነው።

* በ፲፭፻፳፯ ዓ.ም የታተመው የእግርኛ መጽሐፍ ቅዱስ

* King James Version

ምሥጢረ ሥጋዊ

በፈታሒነት አንጻር መሐሪነት የባሕርይ ገንዘቡ የሆነ ርኅሩኑ አምላካችን በጥፋቱ ከገነት ተባር በመንጸፈ ደይን ወድቆ ይማቅቅ የነበረውን የሰውን ልጅ ወደ ቀደመ ቦታው ይመልስው፤ የተገፈፈውንም ጸጋ መልሶ ያለብሰው ዘንድ ከእመቤታችን ከቅድስት ድንግል ማርያም ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሱዋ ነፍስ ነስቶ ባጭር ቁመት በጠባብ ደረት ተወስኖ ስለ ሰው ልጅ ቤዛ የሆነበት ይህ የማዳን ሥራ ምሥጢረ ሥጋዊ በመባል ይታወቃል።

ሰዎች ሁሉ የዘላለምን ሕይወት ያገኙ ዘንድ በሥጋ የተገለጠውን የእግዚአብሔርነት ምሥጢር ያለ አንዳች ጥርጥር አምነው መቀበል ይኖርባቸዋል።

«በእርሱ በሚያምን አይፈረድበትም፤ በማያምን ግን በአንዱ በእግዚአብሔር ልጅ ስም ስላላመነ አሁን ተፈርዶበታል» ዮሐ.፫፥፲፱።

በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ማመን እንዴት ነው?

ሀ. የአብ የባሕርይ ልጁ መሆኑን ማመን

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወልደ ማርያም ብቻ ሳይሆን ወልደ አብም ነው። መጽሐፍ ቅዱስም ይህን በግልጽ ያስተምረናል።

- «የእግዚአብሔር ልጅ እንደ መጣ፤ እውነተኛም የሆነውን እናውቅ ዘንድ ልቡናን እንደ ሰጠን እናውቃለን። እውነተኛም በሆነው በእርሱ አለን፤ እርሱም ልጁ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው።» ፩ዮሐ.፭፥፳።

- «በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው» ማቴ.፲፯፥፭። እግዚአብሔር አብ ስለ ባሕርይ ልጁ ስለ ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የመሰከረው ምስክርነት። ይህንን ምስክርነት የሰማ ቅዱስ ዲጥርስም «ከገናኖው ክብር፡- በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው የሚል ድምፅ እኛም በቅዱሱ ተራራ ከእርሱ ጋር ሳለን ይህን ድምፅ ከሰማይ ሲወርድ ሰማን» ብሏል። ፪ኢጥ.፩፥፲፯-፲፱።

- «ልጁ ያለው ሕይወት አለው። የእግዚአብሔር ልጅ የሌለው ሕይወት የለውም» ፩ዮሐ.፭፥፲፪።

• «የዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ከሴት የተወለደውን፤ ከሕገም በታች የተወለደውን ልጁን ላከ»። ገላ.፩፥፩።

• ጌታ «ሰዎች የሰውን ልጅ ማን እንደሆነ ይሉታል?» የሚል ጥያቄ ለደቀ መዛሙርቱ ባቀረበ ጊዜ «አንዳንዱ መጥምቁ የሐንስ፤ ሌሎችም ኢልያስ፤ ሌሎችም ኤርምያስ ወይም ከነቢያት አንዱ ነው ይላሉ አሉት» ጌታም መለሰ «እናንተስ እኔን ማን እንደሆነሁ ትላላችሁ?» አላቸው። ስምዖን ጲጥርስም መልሶ «አንተ ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ አለ» በዚህ እምነቱም ብፁዕ ተብሏል። ማቴ.፲፮፥፲፰።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጁ እንደሆነ የሚያምኑ ሁሉ ብፁዕን ይባላሉ።

ሐዋርያት በዓለም ዞረው ያስተማሩት የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስን መሲሕኒትና የእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅነቱን ነው። የወልደ እግዚአብሔርን ሰው መሆን የማያምኑ የተወገዙ ናቸው።

ለ. የእግዚአብሔር ልጅ እግዚአብሔር መሆኑን ማመን

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስን የባሕርይ አምላክነት የካዱ ከድንነት መንገድ የወጡ ናቸው። እውነተኛና የዘላለምን ሕይወት የምታሰጥ ሃይማኖት ኢየሱስ ክርስቶስ የባሕርይ አምላክ ነው የምትል ናት።

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔርነት በመጽሐፍ ቅዱስ የተገለጠ ነው።

• «ሕፃን ተወልዶልናል፤ ወንድ ልጅም ተሰጥቶልና አለቅነትም በሚንቃው ላይ ይሆናል ስሙም ድንቅ መከር ኃያል አምላክ የዘላለም አባት፤ የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል» ኢሳ.፱፥፮።

• ኃያል አምላክ ከእግዚአብሔር በስተቀር ማን አለ? የዘላለም አባትስ የሚባል ፍጡር ነውን? ሕፃን ሆኖ የተወለደው የክርስቶስን እግዚአብሔርነት በዚህ እንረዳለን።

• «ያለውና የነበረው የሚመጣውም ሁሉንም የሚገዛ ጌታ አምላክ አልፋና ሎጊኦ እኔ ነኝ ይላል» ራእይ.፩፥፭።

ሁሉን የሚገዛ እግዚአብሔር ብቻ ነው። ለፍርድ የሚመጣው ክርስቶስም ሁሉን የሚገዛ የተባለው እግዚአብሔር በመሆኑ ነው።

• «እነሆ በቶሎ እመጣለሁ፤ ለእያንዳንዱም እንደ ሥራው መጠን እከፍል ዘንድ ዋጋዬ ከእኔ ጋር አለ። አልፋና ሎጊኦ ፊተኛውና ጳለኛው መጀመሪያውና መጨረሻው እኔ ነኝ» ራእይ.፳፪፥፲፪።

• «እግዚአብሔር በዕልልታ፤ በመለከት ድምፅ ዐረገ» መዝ.፱፮፥፱።

ሐዋርያት እያዩት ስላረገው ስለ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ ጳዊት ከእርገት ሺ ዘመን ቀደም ብሎ የዘመን ገድገዳ ሳይጋርደው በትንቢት መስተዋት ተመልክቶ የተናገረው ነው።

• «ከከብሩ ውበት ከጽዮን እግዚአብሔር ግልጥ ሆኖ ይመጣል»። መዝ.፱፱፥፪።

በግልጥ የሚመጣው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለመሆኑ አጠያያቂ አይደለም። ነቢዩ በግልጥ የሚመጣውን ጌታ እግዚአብሔር ብሎ እንደጠራው እናስተውል። የሐዋ.፩፥፲፩

• «እርሱ እውነተኛ አምላክና የዘላለም ሕይወት ነው» ጆዮሐ.፩፥፩። እርሱ ያለው ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ነው።

• ለስም አጠራሩ ክብር ምስጋና ይገባውና ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «እኔና አብ አንድ ነን» ብሏል። ዮሐ.፲፥፱። ፊሊጶስ አብን አሳየንና ይበቃናል ባለውም ጊዜ በባሕርይ አንድ መሆናቸውን ሲያስገነዝብ «አንተ ፊልጶስ ይህን ያህል ዘመን ከአንተ ጋር ስኖር አታውቀኝምን?...እኔን ያየ አብን አየ» ብሎታል። ዮሐ.፲፱፥፳-፲፯።

• «በመጀመሪያው ቃል ነበር። ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበር። ያ ቃልም እግዚአብሔር ነው። ...ቃልም ሥጋ ሆነ ጸጋንና እውነትንም ተመልቶ በእኛ አደረ»። ዮሐ.፩፥፩፡፲፱።

• «ክርስቶስ በሥጋ መጣ፤ እርሱም ከሁሉ በላይ ሆኖ ለዘላለም የተባረከ አምላክ ነው» ሮሜ.፱፥፭።

ከላይ እንደ ተገለጠው መጽሐፍ ቅዱስ የኢየሱስ ክርስቶስን የባሕርይ አምላክነት በግልጥ አስረድቶናል። እውነቱ ይህ ሆኖ ሳለ እውነተኛውን አምላክ ከአብ አሳንሰው ፍጡር፤ መልአክ፤ ነቢይ፤ አማላጅ የሚሉ ሁሉ ከድንነት መንገድ የወጡ ናቸው።

ሐ. የተዋሐደው የድንግል ማርያምን ሥጋና ነፍስ መሆኑን ማመን

የዘላለም ሕይወት የሚገኝባት ሃይማኖት ናት። ይህችም ጌታ ከድንግል ማርያም ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሱዋ ነፍስ ነስቶ ተዋሐደ ብላ የምታምን ናት። ቤተ ክርስቲያናችንም ቅድስተ ቅዱሳን ድንግል ማርያም አምላክን በድንጋሌ ሥጋ በድንጋሌ ነፍስ ጸንታ ወልዳለች ብላ ታምናለች ታስተምራለች። ይህንንም ዕብነ ማዕዘንን በተባለው በታላቁ በመጽሐፍ ቅዱስ የምናገኘው ትምህርት ነው።

- ብርሃነ ዓለም ቅዱስ ጳውሎስ ጌታ ከአብርሃም ዘር ከሆነች ከድንግል ማርያም ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሱዋ ነፍስ ነስቶ ሰው እንደሆነ ሲያስረዳ «የአብርሃምን ዘር ይዞአል እንጂ የያዘው የመላእክትን አይደለም። ስለዚህ የሕዝብን ኃጢአት ለማስተሰረድ ለእግዚአብሔር በሆነው ነገር ሁሉ የሚምርና የታመነ ሊቀ ካህናት እንዲሆን በነገር ሁሉ ወንድሞቿን ሊመስል ተገባው» ብሏል። ዕብ.፪፥፲፮ ና ፲፯።

- ወንድሞቿን ሊመስል መባሉ የእኛን ሥጋ በመዋሃድ አይደለምን?

- «የሃይማኖታችን ምሥጢር ያለጥርጥር ታላቅ ነው። እርሱም እግዚአብሔር ሰው ሆኖ የተገለጠ...» ፩ጢሞ.፫፥፲፮።

ሰው ሆነ መባሉ ከድንግል በነሣው ሥጋና ነፍስ ነው። ክብር ምሥጋና ይግባውና ራሱ ባለቤቱ «የሰው ልጅ» እያለ ስለ ራሱ መናገሩ የሰውን ሥጋና ነፍስ መዋሐዱን ለመግለጽ ነው።

ሥጋን ከሰማይ ይዞ የመጣ ከድንግልም ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሱዋ ነፍስ ሳይነሳ እንዲሁ ለማደራያነት ብቻ የመረጣት ቢሆን ኖሮማ «የሰውን ልጅ ሥጋውን ካልበላችሁ ደሙንም ካልጠጣችሁ በራሳችሁ ሕይወት የላችሁም እንዴት ሊል ቻለ?» ዮሐ.፮፥፶፫።

- ሊቀ መላእክት ቅዱስ ገብርኤል ንግሥተ አርያም ድንግል እመቤታችንን ሲያበሰር «ከአንቺ የሚወለደው ቅዱሱ የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል» ስለምን አላት? ሉቃ. ፩፥፴፭።

ኤልሳቤጥም «በመንፈስ እግዚአብሔር ተቃኝታ «አንቺ ከሌቶች መካከል የተባረከሽ ነሽ፤ የማኅፀንሽም ፍሬ የተባረከ ነው። የጌታዬ እናት» ብላ ልታመሰግናት እንዴት ቻለች? ሉቃ.፩፥፴፪።

ይህ ሁሉ እግዚአብሔር ወልድ ከእመቤታችን ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሱዋ ነፍስ ነስቶ በመዋሐዱ ነው።

- ነቢዩ ልዑል ኢሳይያስም «ድንግል ትፀንሳለች፤ ወንድ ልጅም ትወልዳለች፤ ስሙንም አማኑኤል ብላ ትጠራዋለች» ኢሳ.፯፥፲፬ ብሏል።

አማኑኤል ስመ ሥጋዌ ነው። እግዚአብሔር ከሥጋችን ሥጋ ከነፍሳችን ነፍስ ነስቶ ሰው መሆኑን የሚያመለክት ነው።

ቅድስተ ቅዱሳን ድንግል ማርያምን ወላዲተ አምላክ የምንላትም አምላክ ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሱዋ ነፍስ ነስቶ በመወለዱ ነው።

የወልደ እግዚአብሔርን ሰው መሆን የሚጠራጠሩና የክርስቶስ ሥጋው አስቀድሞ የነበረ ከድንግል ማርያም ያልተወሰደ ነው የሚሉ ሁሉ ከሕይወት መንገድ የራቁና የእግዚአብሔርን ቸርነት የናቁ ናቸው። ስለዚህ እነዚህ ሰዎች ክርስቶስን የካዱ ናቸው። ትምህርታቸውም ከንቱና የዓለምን ተረት የተከተለ ነው።

መ. ትንሣኤውን ያለ ጥርጥር ማመን

በሞቱ ሞታችንን እንዳጠፋልን፤ በትንሣኤው ትንሣኤያችንን አብሥሮልናል። ትንሣኤውም በገዛ ኃይሉና ሥልጣኑ የሆነ እንጂ አስነሺ ያስፈለገው አይደለም። ሲነሳም በሥጋው ነው። ይህን የማያምን ከቀጥተኛይቱና የዘላለምን ሕይወት ከምታሰጥ ሃይማኖት የወጣ ነው።

መላእክት ይህን መስክረዋል «እናንተስ አትፍሩ የተሰቀለውን ኢየሱስን እንደምትሹ አውቃለሁና። ከዚህ ግን የለም እሱ እንደተናገረው ተነሥቶአል» ማቴ.፳፰፥፭። ጌታ የተናገረው ምን ነበር? «ይህን ቤተ መቅደስ አፍርሱት፤ በሦስት ቀንም አነሣዋለሁ» የተናገረው ስለ ሰውነቱ ቤተ መቅደስ ነበር። ዮሐ.፪፥፲፱-፳፪።

«...አትደንግጡ የተሰቀለውን የናዝሬቱን ኢየሱስን ትፈልጋላችሁ ተነሥቶአል በዚህ የለም እነሆ እርሱን ያናሩበት ስፍራ» ማር.፲፮፥፮።

ደቀ መዛሙርቱም የጌታን ሥጋ በመቃብር እንዳላገኙት ከሙታን ተለይቶ እንደተነሣ መስክረዋል «የጌታ ኢየሱስን ሥጋ አላገኙም... ሕያውን ከሙታን መካከል ስለምን ትፈልጋላችሁ? ተነሥቶአል እንጂ

በዚህ የለም» የሚለውን ምሥክርነት ከመላእክት መስማታቸውን ተናገረዋል። ሉቃ.፳፬፥፫።

ከብር ምስጋና ይገባውና ልዑል ባሕርይ አምላክ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም «ከትንሣኤው በኋላ ለደቀ መዛሙርቱ በዝግ ቤት ገብቶ «አትፍሩ እኔ ራሴ እንደሆንሁ እጆቼንና እግሮቼን እዩ በእኔ እንደምታዩት መንፈስ ሥጋና አጥንት የለውምና እኔን ዳስሳችሁ እዩ አላቸው ይህንንም ብሎ እጆቼንና እግሮቼን አሳያቸው» ሉቃ.፳፬፥፴፯-፵፫።

በዚህም በሥጋው እንደተነሣ ራሱ አስገንዝቦናል። ይህን ሁሉ ንቆ አቃሎ የክርስቶስ ሥጋው አልተነሳም መንፈሱ እንጂ የሚል የተረገመ ነው።

ሠ. ያረገው በሥጋው መሆኑን ማመን

ሐዋርያት እያዩት በመርቀቅ ሳይሆን በመራቅ ወደ ሰማይ የወጣው ወልደ አብ ወልደ ማርያም ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ይህንንም አስቀድሞ ባለቤቱ በዘመነ ሰብከቱ «ወደ ሰማይ የወጣ የለም፤ ከሰማይ ከወረደው ከሰው ልጅ በቀር። እርሱ በሰማይ የሚኖር ነው» ብሏል። ዮሐ.፫፥፲፫።

እጁን በመጫን ሐዋርያትን ከባረካቸው በኋላ ምድርን ለቆ እነርሱ እያዩት ከፍ ከፍ እያለ በፍጹም ምስጋና ፈጽሞ ወደ አልተለየው ወደ ባሕርይ አባቱ ዐርጓል።

በሥጋና በነፍስ፤ በአጥንትና በደም፤ በሥርና በሹማት፤ በፀጉርና በጽሕም እንዳለ በጥንት አነዋወሩ ተቀመጠ። በሰማይ በምድርም ያሉት ረቂቁም ግዙፋም ሁሉም ተገዛለት። ፩ጴጥ.፫፥፳፪።

አምላክ የሰውን አካል የሰውን ባሕርይ ገንዘብ አድርጎ ሰው ሲሆን በሰው አካል በሰው ባሕርይ በአጭር ቁመት በጠባብ ደረት ሲገለጥ ሰውም የአምላክን ገንዘብ ገንዘብ አድርጎ በየግን አብ፤ በዘባነ ኪሩብ የመላእክትን ምስጋና ለመቀበል በቃ።

ቅዱስ እስጢፋኖስ ከእርገቱ በኋላ ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስን በእግዚአብሔር ቀኝ ቆሞ አየና «እነሆ የሰው ልጅን

በእግዚአብሔር ቀኝ ቆሞ አያለሁ» ብሎ ተናግሯል። ዮሐ.፯፥፶፮። በአብ ቀኝ ቆሞ የታየው ከድንግል ማርያም በነሣው ሥጋ ነው።

በሰማይ ያሉ እልፍ አእላፋት ወትእልፊተ አእላፋት የሚሆኑ ሠራዊተ መላእክት ከቅድስት ድንግል ማርያም በነሣው ሥጋ በዘባነ ኪሩብ፤ በየግን አብ ለተቀመጠው «የታረደው በግ ኃይልና ባለጠግነት ጥበብም ብርታትም ክብርም ምስጋናም በረከትም ሊቀበል ይገባዋል» በማለት ዘወትር ምስጋና እንደሚያቀርቡለት ተጽፏል። ራእይ.፩፥፲፪።

በሰማይና በምድርም ከምድርም በታች በባሕርም ላይ ያለ ፍጥረት ሁሉ በእነርሱም ውስጥ ያለ ሁሉ «በረከትና ክብር ምስጋናም ኃይልም ከዘላለም እስከ ዘላለም በዙፋኑ ላይ ለተቀመጠው፤ ለበጉም ይሁን» እያሉ ያመሰግኑታል።

ለዓለም ሁሉ መስዋእት የሆነው ከድንግል ማርያም በነሣው ሥጋ ነው። የተዋሃደውን ሥጋ በመቃብር እንዳልተወደ፤ በሥጋውም እንዳረገ፤ በአብ ቀኝ ተቀመጠ ክብርና ምሥጋናም ተቀበለ መባሉም ለሥጋ መሆኑን በዚህ እንገነዘባለን። ስለዚህ ሥጋ የባሕርይ አምላክ አልሆነም የሚሉ ሁሉ የጸጋና የሕይወት መገኛ ከሆነችው እውነተኛዋ ሃይማኖት የተለዩ ናቸው።

ከትንሣኤው በኋላ ጌታን ይለምናል፤ ያማልዳል የሚሉም የጌታን የባሕርይ አምላክነት ከማመን የወጡ ናቸው። እስከ መስቀል ድረስ ያደረገውን የማስታረቅ አገልግሎት የቤዛነት ሥራ የተዋራጅነት ምልክት አድርገው እርሱን ለማኝ፤ አብን ተለማኝ የሚያደርጉ መበላለጥ በሌለባቸው በሥላሴ ላይ መበላለጥን የፈጠሩ ናቸውና ከእውነተኛዋ መንገድ የወጡ ናቸው።

የጌታ የማስታረቁ አገልግሎት በዕለተ ዓርብ በመስቀል ላይ ተፈጽሟል። ዛሬ በዕለተ ዓርብ በፈጸመው የማስታረቅ አገልግሎት ነው ሰውን ሲያድን የሚኖረው። ይህ በዕለተ ዓርብ የተፈጸመው የማስታረቅ አገልግሎት እስከ ዕለተ ምጽአት ድረስ ለሚነሱ ክርስቲያኖች እንደሚሰራም ሐዋርያት በተለያዩ መልኩ ገልጸውታል። ዕብ.፯፥፳፭። ረ. ሲመጣ በሥጋ— ማርያም መሆኑን ማመን

የጌታን ዕርገቱን ትኩር ብለው ያስተውሉ ለነበሩት ቤተሰቦቹ መላእክት «የገሊላ ሰዎች ሆይ፤ ወደ ሰማይ እየተመለከታችሁ ስለ ምን

ቶማችኋል? ይህ ከእናንተ ወደ ሰማይ የወጣው ኢየሱስ ወደ ሰማይ ሲሄድ እንዳያችሁት እንዲሁ ይመጣል» የጌላ መልእክት አስተላልፈውላቸዋል። (ሐዋ.፩፡፲፩)

ከዚህም የምንገነዘበው በሥጋ ግርያም ያረገው ጌታ ለፍርድ ተመልሶ የሚመጣውም በሥጋ ግርያም መሆኑን ነው። ከተዋሕዶ በኋላ መለያየት የለምና።

ምስጋና የባሕርይ ገንዘቡ የሆነ አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስም ምጽአቱን አስመልክቶ ሲናገር «የሰው ልጅንም በኃይልና በብዙ ክብር በሰማይ ደመና ሲመጣ ያቀታል» በግላት ከድንግል እናታችን በነሣው ሥጋ ዳግም ለፍርድ እንደሚመጣ አስረድቷል። የሰው ልጅ መባሉ ከእመቤታችን በነሣው ሥጋና ነፍስ ነው።

አቡቀለምሲስ የጌላ የሐንስ የጌታን ምጽአት ሲናገር «እነሆ ከደመና ጋር ይመጣል፤ ዓይንም ሁሉ የወጉትም ያቀታል» ብሏል። ራእይ.፩፡፮። የተወጋው ከድንግል ግርያም ከሥጋዊ ሥጋ ከነፍስዋ ነፍስ ነስቶ የተዋሐደው ሥጋ አይደለም? የሚመጣውም እርሱ ራሱ እንጂ ሌላ አይደለም።

ነቢዩ እግዚአብሔር ቅዱስ ዳዊት «ከክብሩ ውበት ከጽዮን እግዚአብሔር ግልጥ ሆኖ ይመጣል» በግላት ጌታ በሥጋ ግርያም በክብር ትስብእት እንደሚመጣ በመንፈስ ቅዱስ ተመርቶ ተናገሯል። መዝ.፱፱(፶)፡፪።

ምዕራፍ ሁለት

ምሥጢረ ጥምቀት

መጠመቅ ማለት መነከር፣ መዘፈቅ፣ ውኃ ውስጥ ገብቶ መውጣት ማለት ነው። ምሥጢረ ጥምቀት የሥላሴ ልጅነት የሚሰጥበት እና የኃጢአት ሥርየት የሚገኝበት ምሥጢር ነው።

የጥምቀት አስፈላጊነት

፩. ድንበት በጥምቀት ነው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንዳስተማረን ያልተጠመቀ ሰው አይደንም። የተጠመቀ ግን እንደሚድን በመዋዕለ ትምህርቱ እንዲህ ሲል አስተምሯል «ያመነ የተጠመቀም ይድናል» ማር.፲፯፡፲፯። ያመነ ይድናል ብቻ አለግላቱን ማስተዋል ያስፈልጋል። ጥምቀት ለድንበት ባያስፈልግና ጌታ «ያመነ የተጠመቀም ይድናል» ባላለ ነበር።

፪. በጥምቀት ከውኃና ከመንፈስ ቅዱስ ዳግም እንወለዳለን።

ኒቆዲሞስ የተባለው የአይሁድ አለቃ በሌሊት ወደ ጌታ ዘንድ ሊግር በሄደ ጊዜ ጌታ «እውነት እውነት እልሃለሁ ሰው ዳግመኛ ካልተወለደ በቀር የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊያይ አይችልም» አለው። ይህ የጌታ ትምህርት ለኒቆዲሞስ ስለ ረቀቀበትና ስለ ተቸገረ «ሰው ከሸመገለ በኋላ እንዴት ሊወለድ ይችላል? ሁለተኛ ወደ እናቱ ማገፍን ገብቶ ይወለድ ዘንድ ይችላል?» የጌላ ጥያቄ አቅርቦ ነበር።

ዳሩ ግን ዳግም ልደት «ከውኃና ከመንፈስ ቅዱስ» የሚገኝ መሆኑን ጌታችን እንዲህ ሲል አስተምሮታል

«እውነት እውነት እልሃለሁ ሰው ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር ወደ እግዚአብሔር መንግሥት አይገባም» ዮሐ.፫፡፫።

ከጌታችን ትምህርት የምንገነዘበው በጌታይ ሥርዓት (በውኃ በሚደረገው ጥምቀት) አማካኝነት ከሥላሴ ልጅነት ካላገኘን በስተቀር

እንኳን መንግሥተ ሰማያት ልንገባ ልናያትም እንደማንችል ነው። ስለዚህ «ከውኃና ከመንፈስ መወለድ» ሃይማኖታዊ ግዴታ ነው።

ምናልባት አንዳንድ ሰዎች «ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ» አለ እንጂ «መቼ ካልተጠመቀ» አለ ብለው ለመከራከር ይከጅሉ ይሆናል። ዳሩ ግን አስተዋይ አእምሮ ያለው ሰው «ከውኃና ከመንፈስ መወለድ» ማለት መጠመቅ ማለት እንደ ሆነ አይጠፋውም። ከአብራክ መንፈስ ቅዱስ ከማገፀን ዮርዳኖስ ዳግም የምንወለደው በጥምቀት ነው። መወለድ ከእናት ማገፀን መውጣት እንደ ሆነ ሕፃኑም ከውኃው ጠልቆ ይወጣልና።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በጥምቀት የሚገኘውን ጸጋና ክብር ለቲቶ ሲገልጽለት «ነገር ግን የመድኃኒታችን የእግዚአብሔር ችርነትና ሰውን መውደድ በተገለጠ ጊዜ እንደ ምሕረቱ መጠን ለአዲስ ልደት በሚሆነው መታጠብና በመንፈስ ቅዱስ በመታደስ አዳኝ እንጂ እኛ ስላደረግነው በጽድቅ ስለ ነበረው ሥራ አይደለም» ብሏል። ቲቶ.፫፡፭።

«ለአዲስ ልደት በሚሆን መታጠብ» ማለቱ ጥምቀትን ማለቱ መሆኑ የተረጋገጠ ነው። እንዲሁም ለኤፌሶን ሰዎች ቤተክርስቲያንን አስመልክቶ በጻፈው ክታቡ «...በውኃ መታጠብና ከቃሉ ጋር አንጽቶ እንዲቀድሳት ስለ እርስዋ...» በማለት በጥምቀት አማካኝነት ምእመናን መንጸታቸውንና መቀደሳቸውን አስተምሯል። ኤፌ.፭፡፳፮።

፫. በጥምቀት የኃጢአት ሥርየት ይገኛል።

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ጌታን ከማሳደድ ተመልሶ የእርሱ ምርጥ ዕቃ ሊሆን በተጠራ ጊዜ ሐናንያ እንዲህ ብሎታል። «አሁንስ ለምን ትዘገያለህ? ተነሣና ስሙን እየጠራህ ተጠመቅ። ከኃጢአትህም ታጠብ።» የሐዋ.፳፪፡፲፮። በዚህ መሠረት መጠመቁም ተገልጿል። የሐዋ.፱፡፲፭-፲፮።

እንግዲህ ምን እንላለ? ታላቁ ሐዋርያ ከኃጢአቱ የነጻውና የተቀደሰው በእምነቱ ብቻ ሳይሆን አምኖ ጥምቀትን በመፈጸሙ ነው። ቅዱስ ጳውሎስ ኃጢአቱ የተወገደለት ሐዋርያ እንዲሆን በተጠራ ጊዜ ሳይሆን «የእግዚአብሔርን ስም እየጠራ በተጠመቀ» ጊዜ ነው። እርሱም ድንበት የሚገኘው በጥምቀት መሆኑን እንዲህ ሲል ገልጾታል። «ከእናንተ አንዳንዶች እንደ እነዚህ ነበራችሁ፤ ነገር ግን በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም በአምላካችንም መንፈስ ታጥባችኋል፤ ተቀድሳችኋል፤

ጸድቃችኋል» ፩ቆሮ.፮፡፲፩። በበዓለ ሃምሳ በቅዱስ ጴጥሮስ ስብከት ልቡናቸው ከተመሰጠው አንዳንዶቹ «ምን እናድርግ?» ብለው ሊያደርጉት የሚገባቸውን ያሳውቃቸው ዘንድ በጠየቁት ጊዜ ሊቀ ሐዋርያት ቅዱስ ጴጥሮስ የመለሰላቸው «ንስሐ ግቡ ኃጢአታችሁ ይሠረይ ዘንድ እያንዳንዳችሁ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ» የሚል መልስ ነው። ሐዋ.፪፡፴፯-፴፰።

እምነት መሠረት ነው። ፍጹም የሚሆነው ግን በጥምቀት ነው።

እምነት ብቻ በቂ ቢሆን ኖሮ «እመኑ ብቻ ኃጢአታችሁ ይሠረይላችኋል» ባላቸው እንዲጠመቁም ባላስገደዳቸው ነበር። በሃይማኖት ጸሎታችንም «ኃጢአት በሚሠረይባት በአንዲት ጥምቀት እናምናለን» የምንለው በዚህ መሠረት ነው።

፩. በጥምቀት ከክርስቶስ ጋር አብረን እንሞታለን ከእርሱም ጋር እንነሣለን። ማንኛውም ክርስቲያን በማናቸውም ነገር ከክርስቶስን ሊመስል ይገባዋል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «እኔን ምስሉ» ብሏልና። ስለዚህ ሞቱን በሚመስል ሞት ከእርሱ ጋር ከተባበርን ትንሣኤውን በሚመስል - ትንሣኤ ደግሞ ከእርሱ ጋር እንተባበራለን» ሮሜ.፮፡፭።

በጥምቀት ከጌታ ጋር አብረን ልንሞትና ልንቀበር ያስፈልጋል። እንዴት? ቅዱስ ጳውሎስ የዚህን መልስ እንዲህ ሲል ገልጾታል። «ከክርስቶስ ኢየሱስ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ የተጠመቅን ሁላችን ከሞቱ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ እንደ ተጠመቅን አታውቁምን? እንግዲህ ክርስቶስ በአብ ክብር ከሙታን እንደ ተነሣ እንዲሁ እኛም በአዲስ ሕይወት እንድንመላለስ ከሞቱ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ በጥምቀት ከእርሱ ጋር ተቀበርን» ሮሜ.፮፡፫-፱። ወደ ቆላስይስ ሰዎች በላከው መልእክቱም ላይ «በጥምቀትም ከእርሱ ጋር ተቀበራችሁ በጥምቀት ደግሞ ከሙታን ባስነሣው በእግዚአብሔር ሥራ በማመናችሁ ከእርሱ ጋር ተነሣችሁ» ብሏል። ቆላ.፪፡፲፪።

ስለዚህ «ከክርስቶስ ጋር ከሞትን ከእርሱ ጋር ደግሞ በሕይወት እንድንኖር እናምናለን» ሮሜ.፮፡፭።

ቤተ ክርስቲያኖችን በጥምቀት ከጌታ ጋር መቀበራችንን ለማረጋገጥ አጥማቂው ካህን ተጠማቂውን በተጠራቀመ (ለመጠመቅ በተሞላ) ውኃ ውስጥ መላ አካሉን በማጥለቅ ነው የሚያጠምቀው።

፩. በጥምቀት አዲስ ሕይወት ይገኛል

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ይህን ሲያረጋግጥ «እንግዲህ ክርስቶስ በአብ ክብር ከሙታን እንደ ተነሣ እንዲሁ እኛም በአዲስ ሕይወት እንድንመላለስ ከሞቱ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ በጥምቀት ከእርሱ ጋር ተቀብርን» ብሏል። ሮሜ. ፮፥፬።

የቀደመው በኃጢአት ምክንያት ያደፈ ሰውነታችን የሚታደሰው፤ የሚቀደሰውና አዲስ ሕይወትን የምናገኘው በጥምቀት ነው።

፪. በጥምቀት ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር አንድ እንሆናለን። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የገላትያ ክርስቲያኖችን ሲያስተምር «ከክርስቶስ ጋር አንድ ትሆኑ ዘንድ የተጠመቃችሁ ሁሉ ክርስቶስን ለብላችኋልና» ባለ. ፫፥፳፯። በጥምቀት በደሙ ከዋጀን ከፈጣሪያችን ጋር አንድ እንሆናለን። በተጠመቅን ጊዜ አዲሱን ሕይወት እንገናኛለን፤ ፈጣሪውን መስሉ በተፈጠረው በቀድሞው ሰው በአዳም በደል ምክንያት አጥተነው የነበረውን ንጽሕናና ቅድስና እናገኛለን። እንግዲህ እግዚአብሔር ያደለውን አዲሱን ሰውነት የምንለብሰውና የክርስቶስ ተከታዮች የምንሆነው በጥምቀት ነው።

፫. በጥምቀት የቤተ ክርስቲያን አባል እንሆናለን። በዘመነ ኦሪት የእግዚአብሔር ሕዝብ ለመሆን መገረዝ ሃይማኖታዊ ግዴታ ነበር። አሕዛብ በቁልፈት፤ እስራኤል በግዝረት ይለዩ ነበርና። ለዚህም ነው የአብርሃም ልጆች ሁሉ በተወለዱ በስምንተኛው ቀን እንዲገረዙ ሕግ የወጣው። ግዝረት ደግሞ ሊመጣ ላለው ለጥምቀት ምሳሌ ነው። ቆላ. ፪፥፲፩-፲፫።

ግዝረት ለሕዝበ እግዚአብሔር የአብርሃም የቃል ኪዳን ተሳታፊዎች የመሆናቸው መለያ ምልክት እንደሆነ ሁሉ፤ ጥምቀትም በክርስቶስ ለሚያምኑ ሁሉ የጸጋው ግምጃ ቤት ከሆነች ቅድስት ቤተ ክርስቲያን የሚገኘው ጸጋ ተካፋይ ያደርገዋል። ስለዚህ በጥምቀት የቤተ ክርስቲያን አባል መሆናችን ይረጋገጣል።

የጥምቀት ምሳሌ በብሉይ ኪዳን

ኖኅና ቤተሰቡ ከጥፋት የዳኑባት መርከብ የአማኖቱ ቤተክርስቲያን ምሳሌ መሆንዋ በመጽሐፍ ቅዱስ የተረጋገጠ ነው። ፈሪሃ እግዚአብሔር

በልቡናቸው ያደረገው ኖኅና ቤተሰቡ ከጥፋት ሲድኑ ለእግዚአብሔር ያልታዘዙትና የእግዚአብሔርን ድምፅ ያልሰሙት የኖኅ ዘመን ሰዎች በውኃ ጠፍተዋል። ይህም ለአማኖቱ ጥምቀት ምሳሌነት እንዳለው ሊቀ ሐዋርያት ቅዱስ ጴጥሮስ ሲገልጽ (ሲያስተምር) «ጥቂቶች ማለትም ስምንት ነፍስ በውኃ የዳኑበት መርከብ ሲዘጋጅ የእግዚአብሔር ትዕግስት በኖኅ ዘመን በቆየ ጊዜ ቀድሞ አልታዘዙም። ይህም ውኃ ደግሞ ማለት ጥምቀት ምሳሌው ሆኖ አሁን ያድናል። የሰውነትን እድፍ ግስወገድ አይደለም ለእግዚአብሔር የበጎ ሕሊና ልመና ነው እንጂ» ፩ኢፕ. ፫፥፳-፳፩።

ኖኅና ቤተሰቡ የዳኑባት መርከብ ምሳሌዋ በሆነው በአንዲቱ ቤተክርስቲያን የሚደረገው ጥምቀት ከፍዳ ያነጻናል፤ ከዲያብሎስ ቁራኝነትም ያላቅቀናል። ቅዱስ ጴጥሮስ ድኅነት በጥምቀት መሆኑን ሲገልጽ «ይህም ውኃ ጥምቀት ምሳሌው ሆኖ አሁን ያድናል» ብሏል።

ግዝረት - ግዝረት የእግዚአብሔር ሕዝብ መለያ ምልክት ነበር። ያልተገረዘ ሁሉ የአብርሃም ልጅ አይባልም ነበር። ከሕዝቡም ተለይቶ እንዲጠፋ እግዚአብሔር አዝዞ ነበር። ዘፍ. ፲፯፥፲፱። እንደዚሁም ሁሉ «ከውኃና ከመንፈስ ያልተወለደ» ማለትም ያልተጠመቀ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት አይገባም ጽኑ ፍዳ ወዳለበት ገሃነም ይወርዳል እንጂ! ምክንያትም መንግሥት ሰማይ ካልገባ ያለው ምርጫ ገሃነም መጣል ነውና። ዮሐ. ፫፥፫-፮።

ስለዚህ ግዝረት ለሕዝበ እግዚአብሔር ግዴታ እንደ ነበረ ሁሉ ጥምቀትም ለክርስቲያኖች ሊፈጽሙት የሚገባ ሃይማኖታዊ ግዴታ ነው።

ግዝረት ሊመጣ ላለው ለጥምቀት ምሳሌው መሆኑን ብርሃነ ዓለም ቅዱስ ጳውሎስ ሲያስረዳ «በክርስቶስ ዝቅርታ የኃጢአትን ሕዋስ ሰንኮፍ ቆርጦ በመጣል ሰው ሠራሽ ያይደል ግዝረትን የተገዘራችሁበት፤ በጥምቀት ከእሱ ጋር ተቀብራችሁ ከሙታን ለይቶ ባስነሣው በእግዚአብሔር ረዳትነትም በሃይማኖት ከእሱ ጋር ለመኖር በእስዋ ተነሣችሁ» ብሏል። ቆላ. ፪፥፲-፲፪።

ግዝረት ማለት ከአካል ላይ ሥጋን ቆርጦ መጣል እንደሆነ ሁሉ ጥምቀትም ሐዋርያው እንዳስተማረን የኃጢአትን ሰንኮፍ ከሕይወታችን

ቆርጦ መጣል (ማስወገድ) ነው። የብሉይ ኪዳን ግዝረት በሰው አማካኝነት የሚፈጸም እንደነበረው ሁሉ የኃጢአት ሥራ ተቆርጦ ተመንግሎ የሚጣልባት ጥምቀት ደግሞ በካህናት አማካኝነት ትፈጸማለች። ዳሩ ግን የኃጢአትን ሰንከፍ ቆርጦ ከሕይወታችን የሚያስወግደው (የሚጥለው) በሰሙ አምነን የተጠመቅንበት መድኃኒት ዓለም ክርስቶስ ነው።

አንድ ሰው ሲገረዝ ከአካሉ ደም ይፈሳል። እንደዚሁም ሁሉ በክርስቶስ ደም የተዋጀን ክርስቲያኖች ከኃጢአታችን የታጠብንበትን የጌታ ደም በጥምቀት እናገኘዋለን።

ግዝረት ከአንድ ጊዜ በላይ እንደማይሆንና ሊደገምም እንደማይችል ሁሉ ጥምቀትም የማትደገም፣ የማትከለስ አንዲት ናት። ሁለት ጊዜ መጠመቅ አይቻልም። ኤፌ.፬፥፩። መጠመቅ ከክርስቶስ ጋር በሞቱ መተባበር ነው። ሮሜ.፮፥፩። ጌታ የሞተው አንድ ጊዜ ነውና ጥምቀትም አንድ ጊዜ ነው።

በሰው እጅ ያልተደረገ በክርስቶስ ገዛሪነት የኃጢአት ሥር ተቆርጦ የሚወገድበት ግዝረት ጥምቀት ነው።

የእሥራኤል ባሕር ኤርትራን ማቋረጥ ሌላው የጥምቀት ምሳሌ ነው። ቅዱስ ጳውሎስ ይህንን እንዲህ ሲል ገልጦታል «ወንድሞች ሆይ ይህን ታውቁ ዘንድ እወዳለሁ። አባቶቻችን ሁሉ ከደመና በታች ነበሩ። ሁሉም በባሕር መካከል ተሻገሩ። ሁሉም ሙሴን ይተባበሩ ዘንድ በደመናና በባሕር ተጠመቁ።» ጴቆሮ.፲፥፩-፪።

እሥራኤል ሙሴን ይተባበሩ ዘንድ በደመናና በባሕር እንደ ተጠመቁ እኛም አንድነታችን በደሙ ከኃጢአታችን ካጠበን ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር እንዲሆን እንጠመቃለን።

እስራኤል ከዘመናት የባርነት ቀንበር የተላቀቁትና ነፃ የወጡት፣ የኤርትራን ባሕር ከኃይለኛው ከፈርዖንም እጅ የዳት የኤርትራን ባሕር ተሻግረው ነው። የኤርትራ ባሕር ለፈርዖንና ለሠራዊቱ ሞትን ሲያስከትልባቸው ለእስራኤል ግን ሕይወት፣ ደስታ፣ ነፃነትን አጎናጽፏቸዋል።

እኛም ለርዞሳን አጋንንት ከመገዛት፣ ከፍዳ፣ ከመርገምና ከዘላለም ሞት ነፃ የምንሆነው በጌታችንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አምነን ስንጠመቅ ነው። የኤርትራ-ባሕር ለፈርዖንና ሠራዊቱ መጥፊያ እንደሆነ በጥምቀትም አጋንንት ድል ይመታሉ። ለዚህ ነው በሥርዓተ ጥምቀታችን ተጠማቂው ከተጠመቀ በኋላ ከምዕራብ (ሲያል) ወደ ምሥራቅ (ገንት) የሚዘረው።

የሶርያ ንጉሥ ሠራዊት አለቃ ንዕማን ከለምጽ የሄነው በየርዳኖስ ወንዝ ታጥቦ ነው። በነቢይ በታዘዘው መሠረት በየርዳኖስ ውኃ ሰባት ጊዜ ብቅ ጥልቅ በማለት ታጥቦ ሥጋው እንደገና እንደ ትንሽ ብላቴና ሥጋ ንጹሕ ሆኖ መመለሱን በመጽሐፍ ቅዱስ ተጽፎ እናገኘዋለን። ፪ነገ.፭፥፩-፲፬።

እኛም ከኃጢአት ደዌ የምንነጻውና ያረጀው ሕይወታችን ሊታደስ የሚችለው በጥምቀት ነው። ስንጠመቅ የክርስቶስ ደም ከኃጢአታችን እንዳጠበን ማረጋገጣችን ነውና።

ነቢዩ እግዚአብሔር ሕዝቅኤል መንፈስ ቅዱስ ገልጦለት እንዲህ ብሏል «በውኃም አጠብሁሽ፤ ከደምሽም አጠራሁሽ፤ በዘይትም ቀባሁሽ» ሕዝ.፲፮፥፱።

ለጊዜው ይህ አነጋገር በኃጢአት ለተሞላችው ለኢየሩሳሌም የተነገረ ቢሆንም ፍጻሜው ግን በኃጢአት ለተበላሸው ለሰው ሁሉ ሕይወት የተነገረ መሆኑ የታወቀ ነው። «ባንቺ ዘንድ ባለፍሁና ባየሁሽ ጊዜ እነሆ ጊዜሽ የፍቅር ጊዜ ነበር። እኔም መጎናጸፊያዬን በላይሽ ዘረጋሁ። ጎፍረተ ሥጋሽንም ከደንሁ፤ ማልሁልሽም ከአንቺም ጋር ቃል ኪዳን ገባሁ ይላል ጌታ እግዚአብሔር። አንቺም ለእኔ ሆንሽ» ሕዝ.፲፮፥፭።

እግዚአብሔር በምሕረቱ ሰውን በጎበኘበት ወቅት በፍጹም ፍቅሩ ስቦ ነው የሰውን ልጅ ያቀረበው። ጌታችንም እርቃኑን በመስቀል የእኛን ከኃጢአት መራቆት አስቀርተልናል። የክብር የሕይወት መጎናጸፊያ አጎናጽፎናል። ስለ እኛ መከራን ተቀበለ የእርሱ አደረገን። «በውኃ አጠብሁሽ» የሚለው «ከውኃና ከመንፈስ ቅዱስ መወለድን» ያስረዳናል። ይኸውም በጥምቀት ነው። በጥምቀት ከዘላለም የኃጢአት ባርነት መላቀቃችንን ሲያስገነዝበን «ከደምሽም አጠራሁሽ» ብሏል።

በተጨማሪም ጥምቀት በቅብዐ ሚሮን ማኅተምነት እንደሚጸና «በዘይትም ቀባሁሽ» በማለት አረጋግጦልናል።

«አንቺም የእኔ ሆንሽ» እንዳለው ሁሉ ተጠማቂውም በጥምቀት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የፈጸመውን የቤዛነት ሥራ ሁሉ አግኝቶ የእርሱ ወገን መሆኑን ያስረዳል።

አጥማቂው ማነው?

ሊያጠምቁ የሚገባቸው ሥልጣን ከህነት ያላቸው ሰዎች ማለትም ቄሳውስት ወይም ጳጳሳት መሆን እንዳለባቸው የቤተክርስቲያን ቀኖና ያዛል። ዳሩ ግን በክርስቶስ ያመነ ሁሉ ካህን ነውና ሊያጠምቅ ሥልጣን አለው የሚለው አመለካከት የተሳሳተ ነው። ምሥጢራተ ቤተ ክርስቲያንን መፈጸም የሚገባቸው ሥልጣን ከህነት የተሰጣቸው ብቻ እንጂ ሥልጣን ከህነት የሌላቸው ምእመናን ሊሆኑ አይገባም። አይሆንምም። ሥልጣን ከህነት በሌለው ሰው የተደረገ ጥምቀት አማካኝ ጥምቀት አይደለም። ከሥላሴም ልጅነትን አያሰጥም። ምክንያቱም ጌታ አጥምቁ ብሎ የላካቸው ከሌላው ሁሉ መርጦ የሾማቸውን ሐዋርያቱን እንጂ ያመኑትን ሁሉ አይደለም። ማቴ.፳፰፥፲፱። ማር.፲፮፥፲፮።

ሐዋርያት ሥልጣን ከህነትን ከጌታ መቀበላቸው በወንጌል ተመዝግቧል። «ይህንንም ብሎ እፍ አለባቸውና መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ» ይላል። ዮሐ.፩፥፳፪። ይህም ሥልጣን ከህነት ለመሆኑ ማረጋገጫችን «ኃጢአታቸውን ይቅር ያላችኋቸው ሁሉ ይቀርላቸዋል። የያዛችሁባቸው ተይዘባቸዋል አላቸው።» ዮሐ.፩፥፳፫። በማለት ልጅነትን ሳይሆን ሥልጣን ከህነትን እንደሰጣቸው ቅዱስ ወንጌል ያስተምረናል። ምክንያቱም ልጅነት ኃጢአት ሊያስተሠርይ ከኃጢአት ሊፈታ ሊያስር አይችልምና ነው። ሥልጣን ከህነት ግን ኃጢአትን ሊያስተሠርይ፣ ከኃጢአት ሊፈታና ሊያስር ይችላል።

ስለዚህ ለማጥመቅም ሆነ ሌሎችንም ምሥጢራተ ቤተክርስቲያን ለመፈጸም ሥልጣኑ ያላቸው ካህናት እንጂ ሌላው ምእመናን አይደለም። በዚህም የተነሣ ቤተክርስቲያን በምእመናን የሚፈጸመውን ጥምቀት እውነተኛ ጥምቀት አድርጋ አትቀበለውም።

የጥምቀት አፈጻጸሙ

ጥምቀት አጥመቀ (አጠመቀ) ካለው ግስ የወጣ ነው። ፍቺውም በግብር መንከር፣ መድፈቅ፣ መዝፈቅ ሲሆን በተገብሮ መንከር፣ መደፈቅ፣ መዘፈቅ መላ አካልን ውኃ ውስጥ ማስገባት ማለት ነው።

እርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተክርስቲያናችን የምታጠምቀው ከላይ እንደታተተው በትርጉሙ መሠረት ተጠማቂውን ውኃ ውስጥ በማጥለቅ ነው። ይህም ማለት ውኃው የተጠማቂውን መላ ሰውነት እስኪያለብስ ድረስ መላ አካሉን ውኃ ውስጥ በመድፈቅ ወይም ከራስ ጀምሮ በሰውነት ላይ በማፍሰስ ነው። ሥርዓተ ጥምቀቱ በዘፈቀደ የሚከናወን ሳይሆን ትርጉምና ምሳሌ ባለው ሥርዓትን በጠበቀ መልኩ ነው። በቅድሚያ ለማጥመቂያ በተዘጋጀው ውኃ ላይ ካህኑ መጽሐፈ ክርስትና (ጸሎተ ጥምቀት) ያደርስበታል። ጸሎተ ጥምቀቱን ካህኑ ሲጻልይ እጁን በተጠማቂው ላይ ጭና ነው።

የተጠማቂውን የክርስትና ስም ሲሰይምም እጁን በትእምርተ መስቀል በተጠማቂው ላይ አኑሮ «ይኩን ስምክ እገሌ» እያለ ስመ ጥምቀቱን ሦስት ጊዜ በመጥራት ነው።

በሚጠመቅበት ጊዜ ተጠማቂው ፊቱን ወደ ምዕራብ ይመልሳል። ወደ ምዕራብ የሚመልስበት ምክንያት አዳም ትእዛዝ እግዚአብሔርን ጥሶ ወደ ሲኦል መውረዱን ለማዝከር ነው። ሲኦል በምዕራብ ናትና።

በመቀጠል ተጠማቂው በውኃው አንፃር መቆም ይኖርበታል። ይኸውም የሚያመለክተው አዳም አባታችን የድኅነትን ተስፋ መስማቱን ለማዝከር ነው። ምክንያቱም ድኅነት በጥምቀት ነውና ማር.፲፮፥፲፮።

ካህኑ ካጠመቀው በኋላ የተጠማቂውን እጁን ይዞ ወደ ምሥራቅ ፊቱን የሚመልስበት ምክንያት ጌታ በጥምቀት ከጨለማ ወደ ብርሃን፣ ከሞት ወደ ሕይወት፣ ከሲኦል ወደ ገነት እንደመለሰን ለማስረዳት ነው። ምሥራቅ የገነት (ዘፍ.፪፥፳)፣ የእመቤታችን (ሕዝ.፵፱፥፩-፱)። ምሳሌ ጌታ የተሰቀለባት መድኅኒት የተገኘባት ናትና። «እውነት እውነት እልሃለሁ ሰው ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ አይችልም።» ዮሐ.፫፥፭።

ካህኑ በተጠማቂው ፊት ላይ «ንሣእ መንፈስ ቅዱስ» ትርጉሙ «መንፈስ ቅዱስን ተቀበል» እያለ እኛ ይልበታል። ቀጥሎ ቅብፀ ሚሮን ይቀባዋል። ካህኑ ሚሮን ሲቀባ የተጠማቂውን ሰውነት ክፍል ክፍሉን እየለየ በትእምርተ መስቀል ሠላሳ ሰድስት ሕዋሳቱን ይቀባዋል። በመጽሐፈ ጥምቀት እንደተገለጠው ካህኑ ሴቷን ካደገች በኋላ አምና የምትጠመቀውን ካንገቷ በላይ ያሉትን አካላትን ይቀባል። ካንገቷ በታች ያሉት አካላትን ዲያቆናዊት ሴት የካህኑን እጅ ይዛት ቀባታለች። በጸሎተ ቡራኬና አንብሮተ እድ በተጠማቂው ላይ ይጸልያል። ከዚህ በኋላ ለክርስቲናና አባቱ ሲሰጠው አዲስ ልብስ ያለብሰዋል። ይህም አበላው እንደ ተወገደለት መታደስን እንዳገኘ ያሳያል። ዘክ.፫፥፩-፭።

ጥምቀት በሚያጠልቅ ውኃ እንዲሆን የታዘዘበት ምክንያት የተጠማቂውን መላ አካል እንዲያጠልቀው ተብሎ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዳስተማረን «ከክርስቶስ ኢየሱስ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ የተጠመቅን ሁላችን ከሞቱ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ እንደተጠመቅን አታውቁም? እንግዲህ ክርስቶስ በአብ ክብር ከሙታን እንደ ተነሣ እንዲሁ እኛም በአዲስ ሕይወት እንድንመላለስ ከሞቱ ጋር አንድ እንሆን ዘንድ በጥምቀት ከእርሱ ጋር ተቀበርን»። ሮሜ.፮፥፴፬።

በጥምቀት ከጌታችንና ከመድኃኒታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር አብረን መቀበራችንን ሐዋርያው አስገንዝቦናል። መቃብር ደግሞ መላ ሰውነትን የሚውጥ (የሚያለብስ) እንደ መሆኑ ከጌታ ጋር አብረን የመቀበራችንን ምሥጢር የሚገልጠው ጥምቀትም መላ አካላችንን ማለትም ከራስ ጠጉራችን እስከ እግር ጥፍራችን ድረስ የሚያጠልቅ (የሚያለብስ) ውኃ መሆን አለበት።

በተጨማሪም በጥምቀት ከእግዚአብሔር በጸጋ የምንወለድ በመሆኑ መላ አካላችን ውኃ ውስጥ ጠልቆ መውጣት ይኖርበታል። የሥነ ፍጥረትን ሕግ ተከትለን ስንሄድ መወለድ ከተሰወረ ከማይታይ ጨለማ ከሆነ ክፍል ብርሃን ወደ ሆነ ዓለም መውጣት እንደሆኑ ሁሉ በጥምቀትም ጸጋ መንፈስ ቅዱስን ተጎናጽፈን ብርሃን ለብሰን ከእግዚአብሔር የምንወለድ በመሆኑ ተጠማቂው መላ አካሉ ውኃ ውስጥ ጠልቆ መውጣት ይኖርበታል። ከአብራክ መንፈስ ቅዱስ ከማገፈፍ የርዳኛስ መወለዱን ለማረጋገጥ።

ካህኑ ተጠማቂውን በውኃው ውስጥ ሦስት ጊዜ ብቅ ጥልቅ የሚያደርግበት ምክንያቱ ምንድን ነው? ብሎ ለሚጠይቅ መልሱ እንደሚከተለው ተገልጿል።

ካህኑ ተጠማቂውን በውኃው ውስጥ ሦስት ጊዜ ብቅ ጥልቅ እያደረገ ማጥመቁ ምሳሌ አለው። ቀደም ተብሎ እንደ ተገለጠው መጥለቅ ወደ መቃብር የመውረድ ሲሆን መውጣት (ብቅ) ማለት ደግሞ የትንሣኤ ምሳሌ ነው። ይህ ግብር ሦስት ጊዜ መፈጸሙ ደግሞ የሥላሴ ምሳሌ ሲሆን ግብሩ ደግሞ አንድ ዓይነት መሆኑ የአንድነት ምሳሌ ነው። እንዲሁም በውኃው ውስጥ ሦስት ጊዜ ብቅ ጥልቅ ማለቱ ክርስቶስ በከርሠ መቃብር ፫ መዓልት ፫ ሌሊት አድሮ የመነሣቱ ምሳሌ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስም ጥምቀት ውኃ ውስጥ መላ አካልን በማጥለቅ መከናወን እንዳለበት ያስረዳል። ለዚህም እንደ ምሳሌነት አድርገን የጌታችን የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስን ጥምቀትና ቅዱስ ፊልጶስ ያጠመቀውን የኢትዮጵያ ንግሥት የሕንደኪን ጃንደረባ ልንወስድ እንችላለን። ጌታ በዮሐንስ እጅ ሲጠመቅ መላ አካሉን ውኃ ውስጥ ጠልቆ በመውጣት እንደ ነበር ማስተዋል ይቻላል። ይህንንም ወንጌላዊው ቅዱስ ማቴዎስ እንዲህ ሲል ገልጾታል። «ኢየሱስ ከተጠመቀ በኋላ ወዲያው ከውኃ ወጣ» ማቴ.፫፥፲፮። ማር.፩፥፲።

ሐዋርያው ፊልጶስም ኢትዮጵያዊውን ጃንደረባ ባጠመቀበት ጊዜ ወደ ወንዝ አውርዶ መላ አካሉን ውኃ ውስጥ አጥልቆ እንዳጠመቀው «ከውኃ ከወጣ በኋላ» የሚለው አነጋገር ያስገንዝቦናል። የሐዋ.፰፥፴፰-፴፱።

የጥምቀት ምሥጢራዊ ትርጉሙ ከክርስቶስ ጋር አብሮ መቀበር ማለት መሆኑን ከላይ ገልጻል። መቃብር ደግሞ ሙሉ አካልን የሚውጥ እንጂ ከፊሉን ውጦ ሌላውን የሚያስቀር አይደለም። ሁሉም አካል በመሬት ውስጥ ይዋጣል። ከጌታችን ጋር አብረን መቀበራችንን ለማስመስከር ስንጠመቅም መላ አካላችን ውኃ ውስጥ ሊጠልቅ እንደሚገባውም ከላይ ተገልጿል። ለዚህ ማጠናከሪያ የሚሆኑ ማስረጃዎች ከመጽሐፍ ቅዱስ ብዙ መጥቀስ ቢቻልም «ለጠቢብ ሰው አንዲት ቃል ትበቃለች» ስለተባለ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለቆላስይስ ሰዎች በላከው መልእክት ላይ ጥምቀትን አስመልክቶ የተናገረውን

በመጥቀስ ይህን ንዑስ ርእሳችንን እናጠቃልላለን። «በጥምቀት ከእርሱ ጋር ተቀብራችሁ በጥምቀት ደግሞ ከሙታን ለይቶ በእስነሳው በእግዚአብሔር አሠራር በማመናችሁ ከእርሱ ጋር ተነሣችሁ» ቆላ፤፤፪። በተጨማሪም በጥንታውያን አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ የማጥመቂያ ገንዳዎች መገኘታቸው የመጠመቂያ ውኃ ሰውነትን ለማጥለቅ እንዲችል ሆኖ መዘጋጀት እንዳለበት ያስረዳል።

የሕፃናት ጥምቀት

አንዳንድ ሰዎች የሕፃናትን ጥምቀት ሲነቅፉና ትክክለኛ ጥምቀትም እንዳልሆነ ሲናገሩ ይሰማሉ። ይህ ተራ ትችት ግን መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት የሌለው ነው። እነዚህ ክፍሎች ራሳቸው ከአእምሮአቸው አመንጭተው ላስተማሩት ሐሰተኛ ትምህርት መጽሐፍ ቅዱስ ያስተማረው አስመስለው ለማቅረብ ሲሞክክሩም ይስተዋላሉ። ለምሳሌ ያህል «ያመነ የተጠመቀ ይድናል» የሚለውን በመጥቀስ በመጀመሪያ እምነት ይቀድማል፤ ለማመን ደግሞ መማር፤ ማወቅ፤ ማገናዘብና አምኗለሁ ተቀብያለሁ ሊባል ይገባል። ሕፃናት ግን የሚያውቁት ነገር ስለሌለ አላመኑም። ስለዚህ ያላመኑ ሕፃናትን ማጥመቅ ተገቢ አይደለም ይላሉ። ዳሩ ግን ቤተክርስቲያን ወንዶችን በተወለዱ በ፵ ቀናቸው ሴቶችን በተወለዱ በ፹ ቀናቸው የምታጠምቀው መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት አድርጋ ነው።

ሀ. ሕፃናት የዘላለምን ሕይወት እንዲያገኙ ወላጆቻቸውና ቤተ ክርስቲያን ይሻሉ። ያለ ጥምቀት ደግሞ ዘላለማዊ ሕይወት አይገኝም። ጌታ እንዳስተማረው «ሰው ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊያይ አይችልም» ዮሐ.፫፥፭። ስለዚህ ሕፃናት በወላጆቻቸው እምነት የተነሣ የወላጆቻቸውን እምነት የእነርሱ እምነት በማድረግ ገና በሕፃንነት ጊዜያቸው ከእግዚአብሔር መንግሥት ውጭ እንዳይሆኑ ታጠምቃቸዋለች። ዳሩ ግን ሳይጠመቁ ቢሞክሩ ጌታ እንደ ተናገረው መንግሥተ ሰማይን አያዩአትም። እንደ ጌታ ትምህርት የምንሄድ ከሆነ «ሰው» ብሎ ባጠቃላይ ሕፃናትን አዋቂዎችን ሁሉ ጨምሮ ተናገረ እንጂ «ከሕፃናት በስተቀር» አላለም። «ሰው ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊያይ አይችልም።»

ለ. ሕፃናት በመጠመቃቸው የቤተ ክርስቲያን አባል ስለሚሆኑ የእግዚአብሔር ጸጋ ተከፋዮች ይሆናሉ፤ ገና ከሕፃንነታቸው ጀምሮ የቤተ ክርስቲያንን ሕይወት ይለማመዳሉ። በዚህ ፈንታ ከሕፃንነታቸው ጊዜ ጀምረው ከእግዚአብሔር ጸጋ ተራቁተው የሚያድጉ ከሆነ ለመጥፎ ሕይወት ይዳረጋሉ።

ሐ. እንዲሁም ጌታችን «ያመነ የተጠመቀ ይድናል» ሲል በዚያን ዘመን ገና ወንጌል መሰበክ በጀመረበት ጊዜ ላሉት ሰዎች የተነገረ ሲሆን ከክህደታቸውና ከጥርጥራቸው ተመልሰው የሚመጡ ሁሉም አምነው መጠመቅ እንዳለባቸው የሚያስገነዝብ ነው። ሕፃናት የእግዚአብሔር ልጆች ሊሆኑ እንደሚገባ ጌታችን ሲገልጽ «ሕፃናት ወደ እኔ ይመጡ ዘንድ ተውአቸው አትከልክሏቸው መንግሥተ ሰማያት እንደ እነርሱ ላሉት ናትና» ብሏል። ማቴ.፲፱፥፲፱። በዚህ የጌታ ትምህርት መሠረት ቤተክርስቲያንም የመሪዋንና የመሥራችዋን የክርስቶስን ቃል መርሕ በማድረግ ወላጆች ልጆቻቸውን ታቅፈው ወደ ቤተ ክርስቲያን ይዘው በመምጣት ተጠምቀው የእግዚአብሔር ልጆች የቤተ ክርስቲያን አባላት እንዲሆኑ ሲያደርጉ እርሷ ከልካይ አትሆንም። ጌታ ተውአቸው ይምጡ ልጅነትን፤ ጸጋን፤ በረከትን ያግኙ ብሏልና።

ሐፃናት ንጹሐነ አእምሮ መሆናቸውን ጌታ ሲያስተምር «እንደ ሕፃናት ካልሆናችሁ መንግሥተ ሰማይ አትገቡም ብሏል።

መ. መጽሐፍ ቅዱስ ሕፃናት መጠመቃቸውን ያስተምረናል፤ የሚከተሉት ከብዙዎቹ ጥቂቶቹ ናቸው።

፩. በእሥር ቤቱ በተደረገው ተአምር የተደነቀውና ወደ ክርስትና እምነት የተሳበው የወሳኔ ጠባቂ ጳውሎስና ሲላስ ካስተማሩትና ካሳመኑት በኋላ ከነቤተሰቡ መጠመቁ ተገልጾአል። እንግዲህ የተሰበከውና ያመነው የወሳኔ ጠባቂው ሲሆን የተጠመቁት ግን ሕፃናትን ጨምሮ መላው ቤተሰቡ ነው። ዮሐ.፲፮፥፴፫።

፪. ልብዋን ጌታ የከፈተላትና ቃሉን አድምጣ ሕይወትዋን ለክርስቶስ የሰጠችው ልድያ ባመነች ጊዜ የተጠመቀችው ብቻዋን ሳይሆን ከመላው ቤተሰብዋ ጋር ነው። ከቤተሰቡ መካከል ሕፃናት መኖራቸውም የማይቀር ነው። ዮሐ.፲፮፥፲፭።

፫. ቅዱስ ጳውሎስ «የእስጢፋኖስንም ቤተሰቦች ደግሞ አጥምቄአለሁ» በማለት የእስጢፋኖስን መላ ቤተሰብ ማጥመቁን ገልጾአል። ፩ቆሮ.፩፥፲፮። እነዚህ የእስጢፋኖስ ቤተሰቦች ሁሉ ትላልቆች ብቻ ናቸውን? ሕፃናት የሉበትም ይሆን?

፬. በሐዋ.ሥራ ፪ ላይ እንደተገለጸው በበዓለ ሃምሳ ከ፫ሺህ ያላነሱ ሰዎች በጴጥሮስ ተሰበኩ። ከእነዚያ ውስጥ ብዙዎቹ መጠመቃቸው ተገልጾአል። የተጠመቁት ግን ዐዋቂዎች ብቻ መሆናቸውን የሚገልጽ የለም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሕፃናትን ጥምቀት የሚነቅፍ ባንዱም ክፍል ተጽፎ አናገኝም።

እስከ አሁን እንደ ተገለጸው መጽሐፍ ቅዱስ የሕፃናትን ጥምቀት ያልነቀፈ ሲሆን በብሉይ ኪዳን የጥምቀት ምሳሌ የነበሩትን ስንመለከት ይበልጥ የሕፃናትን ጥምቀት ትክክለኛነት ያረጋግጣልናል።

ግዝረት የጥምቀት ምሳሌ ነው። ሕፃናት በተወለዱ በስምንተኛው ቀን ይገረዙ ነበር። ዘፍ.፲፯፥፲፪። እንግዲህ ሕፃናቱ የሚገረዙት በወላጆቻቸው እምነት እንጂ እነርሱ ዐውቀው ግረዙን ብለው አይደለም።

የእሥራኤል ቀይ ባሕርን ማቋረጥ የጥምቀት ምሳሌ መሆኑ በ፩ቆሮ.፲፥፪ የተገለጸ ሲሆን ባሕሩን ያቋረጡት ዐዋቂዎች ብቻ ሳይሆኑ ሕፃናትም ጭምር ናቸው። ከባርነት ከፈርዖን አገዛዝ ነፃ የወጡት ሕፃናቱ ጭምር ናቸው።

እሥራኤል ከበኩር ሞት የዳኑበት የአንድ ዓመት ጠበት በግ ደም ምሳሌነቱ የጌታ መሆኑ የታወቀ ሲሆን በዚያን ጊዜ በበጉ ደም አማካኝነት ከሞት የዳኑት የታዘዙትን እሺ በጄ ብለው የፈጸሙት ዐዋቂዎች ብቻ ሳይሆኑ የእነርሱ ልጆችም ጭምር ናቸው። እንግዲህ በወላጆቻቸው እምነት ሕፃናቱ መዳናቸውን ልናስተውል ይገባል።

ስለዚህ ሕፃናት በአእምሮ ባልበሰሉበትና ስለ ጥምቀታቸው አምነው ተቀብየዋለሁ ሳይሉ የሚደረገው ጥምቀት እውነተኛ ጥምቀት አይደለም የሚሉ በእግዚአብሔር ቃል መሠረት ከላይ እንደ ተገለጸው ሁሉ መሳሳታቸው የተረጋገጠ ነው።

እግዚአብሔር ሰውን ይመርጣል እንጂ ሰው እግዚአብሔርን አይመርጥም። ራሱ ባለቤቱ እንዳስተማረው ሁሉ «እኔ መረጥኻችሁ እንጂ እናንተ አልመረጣችሁኝም» ብሏል። ዮሐ.፲፭፥፲፮። ድንበት በእግዚአብሔር ችርነት የሚገኝ እንጂ በሰው ትምህርትና ዕውቀት የሚሸመት ወይም የሚገበይ ዕቃ አይደለም። ስለሆነም ቤተ ክርስቲያናችን ሕፃናትን ማጥመቅ ከመጽሐፍ ቅዱስና ከቀደሙት አበው ባገኘችው ትምህርት መሠረት ነው።

በማን ስም ልንጠመቅ ይገባል?

ሐዋርያዊትና ኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያናችን ሰዎች የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ በሥላሴ ስም ታጠምቃለች። ይህም ጌታ ራሱ ለሐዋርያቱ «ሂዱና አሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው...ደቀ መዛሙርቴ አድርጓቸው።» ማቴ.፳፰፥፲፱። ብሎ የሰጠውን አምላካዊ ቃል መሠረት ያደረገ ነው።

ስለዚህ ቤተክርስቲያን በክርስቶስ ደም ከተመሠረተችበት ዘመን አንስቶ በሥላሴ (በአብ፣ በወልድ፣ በመንፈስ ቅዱስ) ስም መጠመቅ የድንበት በር ቁልፍ መሆኑን ስታስተምርና ተግባራዊ ስታደርግም ኖራለች።

ይህን የወንጌል ቃል የሚያጣምሙ መናፍቃን (በኢየሱስ ስም ብቻ መጠመቅ አለብን እንጂ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም መጠመቅ የለብንም) ይላሉ። ለዚህም ማስረጃ አድርገው ለማቅረብ የሚሞክሩት የሐዋርያው የቅዱስ ጴጥሮስን አነጋገር ነው። ቅዱስ ጴጥሮስ በበዓለ ሃምሳ ከየሃገሩ ለተሰበሰቡት አይሁድ የምሥራቹን ቃል ድምጹን ከፍ አድርጉ ባሰማቸው ጊዜ ልባቸው ተነካ። ስለዚህም «ምን እናድርግ?» ብለው ሊያደርጉት የሚገባቸውን እንዲነግራቸው ጠየቁት። እርሱም «ንስሐ ግቡ ኃጢአታችሁ ይሠረይ ዘንድ እያንዳንዳችሁ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ» አላቸው። ዮሐዋ.፪፥፴፰።

ሐዋርያው «በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ» ብሎ ማስተማሩ ለምን ነበር? ለምን ጌታ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም አጥምቄ ያለውን ተከትሎ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም ተጠመቁ አላለም? የሚል ጥያቄ ለሚያነሣ ሁሉ ምክንያቱ እንደሚከተለው ነው።

በበዓለ ሃምሳ ከየሀገሩ የተሰበሰቡት አይሁድ ከጥንት ጀምሮ በነበሩት አንደበት ይወርዳል ይወለዳል እየተባለ የተነገረለትን መሲሕን ተስፋ ያደርጉ ነበር። ሐዋርያውም ያ የተሰፋው ቃል ዛሬ መፈጸሙንና በተሰፋው ቃል መሠረት ከድንግል ማርያም በሥጋ ተወልዶ ፴፫ ዓመት ከ፫ ወር በምድር ላይ ተመላልሦ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ የሰውን ልጅ በደሙ የዋጀው ኢየሱስ ክርስቶስ ትንቢት የተነገረለት ሱባዔ የተቆጠረለት መሆኑን አምነው በሰሙ ካልተጠመቁ በስተቀር (አብርሃም አባታችን እግዚአብሔር አምላካችን በሚለው) እምነት ብቻ አምነው ጌታን በስቀሉት አይሁድ መንገድ የሚጓዙ ከሆነ እንደማይድኑ በመሲሕ አምነው በሰሙም ከተጠመቁ ግን እንደ ሚድኑ ሊያስተምራቸው ስለ ፈለገ የጌታን ስም ለይቶ ጠራ። በዚህም የጌታን አዳኝነትና መሲሕነት አምነው እንዲቀበሉ በአጽንዖት መናገሩ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ ብቻ ሳይሆን ሌሎችም ሐዋርያት ከላይ በተጠቀሰው ምክንያት ቢዛ የሆነልንን ጌታ ሰው ሁሉ አምና እንዲድን በየሄዱበት የጌታን አዳኝነትና የባሕርይ አምላክነት አስተምረዋል። የስብከታቸው ማዕከል የነበረው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነበር። ምክንያቱም ከህደቱ ጸንቶ የነበረው በጌታ የባሕርይ አምላክነት ላይ ነበርና። በዚህ የተነሣ የእርሱን አዳኝነትና የባሕርይ አምላክነት ለማሳመን ጌታን የስብከታቸው ማዕከል አደረጉ።

ጥምቀት አንዲት ናት

ጥምቀት የማትደገም የማትከለስ አንዲት ናት። ብርሃነ ዓለም ቅዱስ ጳውሎስ ልጅነትን የምናገኝባት ጥምቀት የማትደገምና የማትከለስ አንዲት ብቻ መሆንዋን ሲያስተምር «አንድ ጌታ አንድ ሃይማኖት አንዲት ጥምቀት...አለ» ብሏል። ኤፌ.፱፥፭።

ሃይማኖታቸው የቀና ፫፻፲፰ቱ ሊቃውንትም «ኃጢአትን በምታስ ተሠርይ በአንዲት ጥምቀት እናምናለን።» ብለው አስተምረዋል። በዚህ የተነሣ ኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያናችን አንድ ጊዜ ያጠመቀችውን ድጋሚ አታጠምቅም። ነገር ግን ከቤተ ክርስቲያናችን ውጪ በሌላ በማናቸውም ሁኔታ (ተጠምቀን ነበር) የሚሉትን ወደ ቤተ ክርስቲያናችን ሲቀርቡ በሥርዓቷ መሠረት አስተምራ አሳምና ታጠምቃቸዋለች። ምክንያቱም አማናዊትዋን ጥምቀት ቀድሞም አልፈጸመችምና።

በሌላ መልኩ ደግሞ ቀድሞ በኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያናችን ተጠምቆ ጓላ ግን ወደ ሌላ እምነት ቢገባ ተናዞ (ንስሐ ገብቶ) በማየ ጸሎት (መጽሐፈ ቄደር) ይረጫል እንጂ ድጋሚ አይጠመቅም። ቄደር የንስሐ እጽበት ነው። ያደፈ ልብስ እንደሚታጠብ ሁሉ ይህም ሰው ንጽሕት እምነቱን አሳድፏልና ከኃጢአቱ ለመታጠቡ ምልክት ይሆን ዘንድ በማየ ጸሎት ይታጠባል።

ጥምቀት የማይደገምበት ምክንያት

ሀ. ጥምቀት ከእግዚአብሔር ዳግም የምንወለድበት ምሥጢር ነው። የሥጋን ልደት ስንመለከት ሰው ከእናቱ ማኅፀን የሚወጣው (የሚወለደው) አንድ ጊዜ ብቻ ነው። እንዲሁም እግዚአብሔርም በእውነት አንድ ጊዜ ወልዶናል። ስለዚህ አንድ ጊዜ ብቻ እንጠመቃለን።

ለ. ጥምቀት ከጌታ ሞትና ትንሣኤ ተሳታፊ የምንሆንበት ምሥጢር ነው። «በጥምቀትም ከእርሱ ጋር ተቀብራችሁ በጥምቀትም ደግሞ ከሙታን ባስነሣው በእግዚአብሔር አሠራር በማመናችሁ ከእርሱ ጋር ተነሣችሁ» ቆላ.፪፥፲፪። ጌታ የሞተውና የተነሣው አንድ ጊዜ ብቻ ነው። እንዲሁም እኛ ከእርሱ ጋር የምንቀበረውና የምንነሣው አንድ ጊዜ ብቻ ነው።

ለምን በውኃ እንጠመቃለን?

፩. ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተጠመቀው በውኃ ነው። እኛም እርሱን አብነት በማድረግ በውኃ ልንጠመቅ ይገባናል። ማቴ.፫፥፲፫-፲፮።

፪. ጌታ ለኒቆዲሞስ «እውነት እውነት እልሃለሁ ሰው ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ አይችልም» ስላለ እኛም የጌታን ትእዛዝ ለመፈጸም በውኃ እንጠመቃለን። ዮሐ.፫፥፭።

፫. ሐዋርያት ከጌታ በተማሩት መሠረት ያጠመቁት በውኃ ነው። ጴጥሮስም መልሶ «እነዚህ እንደ እኛ ደግሞ መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉ እንዳይጠመቁ ውኃን ይከለክላቸው ዘንድ የሚችል ማን ነው? አለ» ዮሐ.፲፥፵፮ና ፵፯ «ፈልጶልህ ጳንደረባው ሁለቱም ወደ ውኃ ወረዱ አጠመቀውም» ዮሐ.፮፥፴፰።

፩. ውኃ የሰውነትን እድፍ እንደሚያጠራ ሁሉ እንዲሁም ጥምቀት የነፍስን እድፍ ያስወግዳል ያነጻል።

፪. ውኃ መልክን ያሳያል እኛም በውኃ በመጠመቅ የሥላሴን ምስጢር በዓይነ ሕሊናችን እናያለን።

፫. በጥንተ ፍጥረት መንፈስ እግዚአብሔር በውኃ ላይ ረብቦ እንደ ነበር መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ሲል ይገልጻል «የእግዚአብሔርም መንፈስ በውኃ ላይ ሰፍፎ ነበር» ዘፍ.፩፥፪። እንዲሁም በውኃ፣ በሕይወትና በመንፈስ ያለውን ግንኙነት ማስተዋል ይገባል። ልዑላ ባሕርይ ጌታ በነቢዩ በኤርምያስ አንደበት እንዲህ ሲል ተናግሯል «ሕዝቤ ሁለቱን ክፉ ነገሮች አድርገዋልና እኔን የሕያውን ውኃ ምንጭ ትተውኛል...» ኤር.፯፥፲፫።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመዋዕለ ትምህርቱ «በእኔ የሚያምን መጽሐፍ እንዳለ የሕይወት ውኃ ወንዝ ከሆዱ ይፈልቃል» ብሎ አስተምሯል። ዮሐ.፯፥፴፰። ለሳምራዊቷ ሴትም «እኔ ከምሰጠው ውኃ የሚጠጣ ሁሉ ግን ለዘላለም አይጠግም። እኔ የምሰጠው ውኃ በእርሱ ውስጥ ለዘላለም ሕይወት የሚፈልቅ የውኃ ምንጭ ይሆናል እንጂ አላት» ዮሐ.፬፥፲፬።

ከላይ በተገለጸው መሠረት ውኃ የሕይወት ምልክት ነው። በተለያዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች አንደምናነበው ውኃ ለሰማያዊው መንግሥት ለዘላለም ሕይወት ምሳሌ ሆኖ ተገልጿል። «እርሱም በውኃ ፈሳሾች ዳር እንደተተከለች ፍሬዋን በየጊዜው እንደምትሰጥ ቅጠልዋም እንደማይረግፍ ዛፍ ይሆናል»። መዝ.፩፥፫። እና የመሳሰሉትን ሁሉ እናንኛለን። ራእይ.፩፥፮፣ ፩፥፩፣ ፩፥፲፮።

እንግዲህ ውኃ ከክፉ ሕሊና ለመንጸታችንና ለመቀደሳችን ማረጋገጫ መሆኑን ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ሲል አስተምሯል። «ከክፉ ሕሊና ለመንጸት ልባችንን ተረጭተን ሰውነታችንንም በጥሩ ውኃ ታጥቦ በተረዳንበት እምነት በቅን ልብ እንቅረብ»። ዕብ.፲፥፳፪።

፯. ለንጌናስ የተባለው ሐራዊ (ወታደር) የጌታን ቀኝ ጎን በጦር በወጋው ጊዜ ትኩስ ደምና ውኃ ባንድነት ፈሷል። ዮሐ.፲፱፥፴፬።

ደሙ ለመጠጣችን፤ ውኃው ለጥምቀታችን መሆኑን ሲያጠይቅ ነው። ይህንንም ፍቁረ እግዚእ ዮሐንስ እንዲህ ሲል ገልጿታል፤ «በውኃና በደም የመጣ ይህ ነው እርሱም ኢየሱስ ክርስቶስ በውኃና በደሙ እንጂ በውኃው ብቻ አይደለም። ፩ዮሐ.፩፥፮-፭።

፰. ውኃ በሁሉም ቤት ይገኛል። በሀብታሙም በድጋውም። ጥምቀትም ላመነ ሁሉ የተፈቀደ መሆኑን ለማጠየቅ በውኃ ሆኗል። ስለዚህም በውኃ ብቻ እንጠመቃለን። ሥርዓተ ጥምቀቱን የሚፈጽመው ካህን አሐዱ አብ ቅዱስ፤ አሐዱ ወልድ ቅዱስ፤ አሐዱ ውእቱ መንፈስ ቅዱስ ብሎ በእግዚአብሔር ቃል ሲባርከው ውኃው ተለውጦ በዕለተ ዓርብ ከጌታችን ቀኝ ጎን የፈሰሰውን ውኃ የሆናል።

የጌታ ጥምቀት

የጌታችንና የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ጥምቀት በብሉይ ኪዳን እንደ ነበሩት እንደ አይሁድና እንደ ዮሐንስ ያለ ጥምቀት አይደለም። ጥምቀተ አይሁድ ትዕዛዝ አሪትን ለማለ ሰው ይደረግ የነበረ የውኃ መታጠብ ነው። ከርኩሰት የሚነጻው በውኃ በመታጠብ ነበር። ዘሌ.፲፭፥፩-፲፰።

የዮሐንስ ጥምቀት ደግሞ የንስሐ ነበር። ማቴ.፫፥፭ና፮።

ጌታ በዮሐንስ እጅ በባሕረ ዮርዳኖስ የተጠመቀው እንደ አይሁድ ሥርዓት ለመንጸት፤ እንደ ዮሐንስም ጥምቀት ለሥርየተ ኃጢአት አልነበረም። ዳሩ ግን ስለሚከተሉት ምክንያቶች ተጠምዷል።

፩ኛ. ትሕትናን ለማስተማር። በአገልጋዩ (በፍጡሩ) በዮሐንስ እጅ መጠመቁ መምህረ ትሕትና መሆኑን ይገልጣል።

፪ኛ. በጥምቀት ዳግም ከእግዚአብሔር ለምንወለድ ለእኛ አርአያ ለመሆን።

፫ኛ. ዲያብሉስ በዮርዳኖስ ወንዝ ደብቆት የነበረውን የዕዳ ደብዳቤ ለመደምሰስ።

፬ኛ. በብሉይ ኪዳን በተለያዩ ኅብርና ምሳሌ የነበረውን አንድነቱንና ሦስትነቱን ለመግለጥ «ሰማያት ተከፈቱ» የሚለው አነጋገር ሥውር የነበረው ይህ ምስጢር መገለጡን ገሃድ መውጣቱን

የሚያስረዳ ነው። የተዘጋ ቤት ሲከፈት በውስጥ ያለው የተሠወረው እንደሚታይ ሁሉ ከሰው አእምሮ ረቅቆ የነበረው የሥላሴ ምሥጢርም በጌታ ጥምቀት መገለጡን ያረጋግጣል።

እንዲህም የክርስቶስ እውነተኛ አምላክነት በባሕርይ አባቱ በአብና በባሕርይ ሕይወቱ በመንፈስ ቅዱስ ተረጋግጧል።

ጌታ ለምን በዮርዳኖስ ተጠመ

፩ኛ. ቀድሞ የተነገረውን ትንቢት ሊፈጽም

ለበ አምላክ ዳዊት ጌታ ሰው ከመሆኑ ከሺ ዘመን ቀደም ብሎ የጌታ ጥምቀት በዮርዳኖስ እንደሚሆን ትንቢት ተናግሯል። «ባሕር አየችሽሽችም። ዮርዳኖስም ወደ ጓላ ተመለሰ። ተራሮች እንደ ኮርማዎች ኮረብቶችም እንደ ጠቦቶች ዘለሉ። አንቺ ባሕር የሸሸች አንቺም ዮርዳኖስ ወደ ጓላሽ የተመለሰሽ ምን ሆናችኋል? እናንተም ተራሮች እንደ ኮርማዎች ኮረብቶች እንደ ጠቦቶች ለምን ዘለላችሁ? ከያዕቆብ አምላክ ፊት» መዝ. ፩፻፲፫(፩፻፲፬)፫፡፮።

፪ኛ. ምሳሌውን አማናዊ ለማድረግ

ዮርዳኖስ ከላይ ነቁ (ምንጩ) አንድ ነው። ዝቅ ብሎ በደሴት ይከፈላል፤ ከታች ወርዶ ደግሞ ይገናኛል። ዮርዳኖስ ከላይ ነቁ አንድ እንደ ሆነ የሰው ሁሉ ምንጩ አንድ አዳም የመሆኑ። ዝቅ ብሎ በደሴት መከፈሉ፤ እስራኤል በግዝረት አሕዛብ በቁልፈት የመለያየታቸው፤ ከታች ወረድ ብሎ መገናኘቱና ጌታም በመገናኛው ላይ መጠመቁ ሕዝብና አሕዛብን በጥምቀቱ አንድ ሊያደርግ መምጣቱን ያጠይቃል።

ኢዮብ ከደዌው የዳነው በዮርዳኖስ ወንዝ ተጠምቆ ነው። ኢዮብ የአዳም ምሳሌ፤ ደዌ የመርገመ ሥጋ የመርገመ ነፍስ፤ ዮርዳኖስ የጥምቀት ምሳሌ ነው። የአዳም ዘር ከማኅፀን ዮርዳኖስ ዳግም ተወልዶ ከመርገመ ሥጋና ከመርገመ ነፍስ ይላቀቃል።

እስራኤል ዮርዳኖስን ተሻግረው ምድረ ርስት ገብተዋል። ምዕመናንም አምነው ተጠምቀው ገነት መንግሥተ ሰማያት ይገባሉ።

ኤልያስ ዮርዳኖስን ተሻግሮ ወደ ብሔረ ሕያዋን ዐርጓል፤ ምእመናንም አምነው ተጠምቀው ገነት መንግሥተ ሰማያት ለመግባታቸው ምሳሌ።

የኤልሳዕ ደቀ መዛሙርት «እነሆ በፊትህ የምንቀመጥበት ስፍራ ጠብቦናል። ወደ ዮርዳኖስም እንሂድ። ከእኛም እያንዳንዱ ከዚያ ምሰሶ ያዩግ የምንቀመጥበትንም ሥፍራ በዚያ እንሥራ አሉት። እርሱም መምሕረ ትሕትና ነውና አብሯቸው ሄደ። ከደቀ መዛሙርቱ አንዱ ሲቆርጥ ምሳሩ ከዛቢያው ወልቆ ከባሕር ገባበት። «ጌታዬ ጥንቅን የተውሶ ያውም ጠፋ ተጨርሶ» አለው። የገባበትን አሳየኝ ብሎ የዛፍ ቅርፊት ቀርፎ አመሳቅሎ ቢመታው መዝቀጥ የማይቻለው የዛፍ ቅርፊት ዘቅጦ መዝቀጥ የሚገባውን ብረት ይዞት ወጥቷል። ይህም ሞት የማይገባው ጌታ ሞቶ፤ ሞት የሚገባው አዳምን ለማዳኑ ምሳሌ ነው።

ንዕማን በዮርዳኖስ ተጠምቆ ከለምጹ ተፈውሷል እናንተም በማሕፀን ዮርዳኖስ ተጠምቃችሁ ከኃጢአት ከጉስቁልና ትንጻላችሁ ሲል በዮርዳኖስ ተጠምቋል።

፫ኛ. የዕዳ ደብዳቤያችንን ይደመሰስልን ዘንድ

(ጌታ ወደ ዮርዳኖስ ሄዶ

የተጠመቀበት ምሥጢሩ) ዲያብሎስ የጨለማ መጋረጃ ጋርዶ በአባታችን አዳምና በእናታችን ሔዋን ላይ ሥቃይ አጸናባቸው። ስመ ግብርናችሁን ጽፋችሁ ብትሰጡኝ ፍዳውን ባቀለልሁላችሁ ነበር አላቸው። እነርሱም «አዳም የዲያብሎስ ባርያ፤ ሔዋን የዲያብሎስ ገረድ» መሆናቸውን አመኑለት። ይህን በሁለት ዕብን ሩካም ጽፎ አንዱን በዮርዳኖስ፤ አንዱን በሲኦል ጥሎታል። በዮርዳኖስ የጣለውን ጌታ ሲጠመቅ እንደ ሰውነቱ ተረግጦ፤ እንደ አምላክነቱ አቅልጦ አጥፍቶላቸዋል። በሲኦል የጣለውን በዕለተ ዓርብ በአካለ ነፍስ ወርዶ ነፍሳትን ሲያወጣ አጥፍቶላቸው ወጥቷል። ቆላ. ፪፡፲፫-፲፩።

በጥምቀት ላይ ለሚነሡ ጥያቄዎች የተሰጠ መልስ

ጥያቄ ፩- በጥምቀት (ከኃጢአታችን እንላቀቃለን፤ የሕይወት ተሐድሶም እናገኛለን) ከተባለ አንድ ጊዜ ከተጠመቅን በኋላ ዳግም ኃጢአት ለምን እንሠራለን?

መልስ - በእርግጥ መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያስተምረን በጥምቀት አዲስ ሕይወትን እንገናኝታለን። የኃጢአት ሥርየትም እናገኛለን። ሮሜ. ፮፡፩፤ ዮሐ. ፪፡፱። ይህ ማለት ግን ተጠማቂው ዳግም ኃጢአትን እንዳይሠራ ጥምቀቱ የኃጢአት መከላከያ ግንብ ይሆንለታል።

ማለት አይደለም። በጥምቀት ትእዛዝ እግዚአብሔርን በመጣስ ተገፈን የነበረውን የሥላሴን ልጅነት መልሰን እናገኘዋለን፤ ማለትም ከእግዚአብሔር ዳግም እንወለዳለን፤ አዲስ ሕይወት አዲስ ክብር እናገኛለን፤ በአዲስ ተፈጥሮም እንፈጠራለን። የእግዚአብሔር ምርጥ ዕቃ ቅዱስ ጳውሎስ እንዳስተማረን «ነገር ግን የመድኃኒታችን የእግዚአብሔር ችርነትና ሰውን መውደድ በተገለጠ ጊዜ እንደ ምሕረቱ መጠን ለአዲስ ልደት በሚሆነው መታጠብ በመንፈስ ቅዱስ በመታደስ አዳንን እንጂ እኛ ሰላደረግነው በጽድቅ ስለ ነበረው ሥራ አይደለም።» ቲቶ. ፫-፭-፮።

በጥምቀት አዲስ ሕይወት አገኘን ማለት የማንበድል፤ የማንሳሳት፤ ኃጢአትን የማንሠራ፤ ፍጹማን አእምሮ አደረገን ማለት አይደለም። በጥምቀት ከጎስቆለው ባሕርያችን እንታደሳለን። አዳም ከስሕተቱ በፊት የነበረውን ባሕርይም እናገኛለን። አባታችን አዳም «በአርአያ እግዚአብሔር ንጹሕ ቅዱስ ሆኖ ተፈጥሮ በገነት በሚኖርበት ጊዜ በንጽሕና በቅድስና የተገጠ ሰውነት ነበረው። ዳሩ ግን በተፈጥሮው ንጹሕ ቅዱስ ሆኖ ሳለ በምክረ ከይሲ ተቃሎ ኃጢአት ሠራና ወደቀ። እግዚአብሔር አምላክ አዳምን የፈጠረው ከሙሉ ነፃ ፈቃድ ጋር ነበርና ኃጢአት ለመሥራትም ሆነ ላለመሥራት ፈቃዱ የአዳም በመሆኑ በተፈጥሮ በተሰጠው በዚህ ነፃነቱ ተጠቅሞ ኃጢአት በመሥራቱ ዛሬም እኛ በአዳምና በሔዋን ምክንያት ጎስቆሎ የነበረው ባሕርያችን ዳግም በጌታችንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ታድሷል። ተቀድሷል። ዳሩ ግን በኃጢአት ቀንበር ዳግም ለመያዝና ላለመያዝ ያለው የራሳችን ነፃ ፈቃድ እንደ ተጠበቀ ነው። ጥምቀት አስቀድሞ ለአዳም የተሰጠውን ነፃ ፈቃድ አይገፍም። በዓለም ላይ ያለውንም ፈተና አጠገባችን ዝር እንዳይል ከሩቅ ወጥሮ የሚይዝ ኃይል አይደለም።

በዓለም ላለን መከራ ቢኖርብንም ታግሠን በድል አድራጊነት ፤ መወጣት መቻል በጥምቀት ያገኘነው ጸጋ ነው። ክርስቲያን በቀን ሰባት ሊዜ ቢወድቅ ሰባት ጊዜ ይነሣልና።

ስለዚህ ጥምቀት ከቀደመው የጉስቁልና ሕይወት የምንላቀቅበትና አዲስ ሕይወትን የምንላበስበት የሰማያዊቱ መንግሥትን በር የሚከፍት ቁልፍ እንጂ ዳግመኛ ኃጢአትን እንዳናስብና እንዳንሠራ የሚያደርግ ባለመሆኑ ከተጠመቅን በኋላ በኃጢአት ብንወድቅ እንኳ በንስሐ

የመነሳት ኃይል ስለተሰጠን፤ እንደ ወደቅን እንዳንቀር በጥምቀት ያገኘው ጸጋ ይደግፈናል።

ጥያቄ ፪ - በምግባራቸው ጥሩ አይደሉም ብዬ የግስባቸው ካህን ቢያጠምቱ ተጠማቂው ከጥምቀት የሚያገኘውን ጸጋ ያስቀርብላልን?

መልስ - በመሠረቱ በጥምቀት የምናገኘው ክብርና ጸጋ ሁሉ ከእግዚአብሔር የሚሰጥ እንጂ ከካህኑ አይደለም። ካህኑ የሰጭው የእግዚአብሔር መገልገያ ነው። በጥምቀት የሚገኘው ፍጹም ክብርና ጸጋ በእውነተኛውና እንከን በማይገኝበት በእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ላይ የተመሠረተ እንጂ በሰው ልጅ (በአጥማቂው ካህን) ጥሩነትና መጥፎነት ላይ የተመሠረተ አይደለም።

አጥማቂው በሥነ ምግባሩ ብልሹ መሆን በተጠማቂው ላይ የሚያመጣው ለውጥ የለም። በራሱ በካህኑ ላይ የእግዚአብሔርን ፍርድ ከማምጣቱ በስተቀር። ይህንንም በተለያዩ ምሳሌዎች መግለጥ ይቻላል።

አጥማቂው ካህን የምሥራች ቃል የሠፈረበትን ደብዳቤ ይዞ የመጣ መልእክተኛን ይመስላል። የምሥራቹ የሠፈረበትን ደብዳቤ ይዞ የሚመጣው መልእክተኛ መልክ ጥሩ ይሁን መልክ መልካም፤ ጸባየ መልካም ይሁን መጥፎ፤ ይዞት በሚመጣው መልእክት ላይ የሚያመጣው ለውጥ የለም።

እንዲሁም አጥማቂው ካህን በመሬት ላይ ዘርን የሚዘራ ገበሬን ይመስላል። አንድ ገበሬ ጠባዩ ጥሩ ይሁን መጥፎ በሚዘራው እህል ላይ የሚያመጣው ለውጥ የለም። ጥሩ ዘርን በጥሩ መሬት ላይ ከዘራ ጥሩ ምርት ይገኛል። ኃጢአተኛ ገበሬ ዘራው ጸድቅ ገበሬ በምርቱ ላይ ለውጥ አያመጣም። ዘሩ መልካም ከሆነ። በእርግጥ ካህን ለሌላው ምእመን በበጉሥነ ምግባር አርአያ የሚሆን እንጂ ምግባረ ቢስ ሊሆን አይገባውም።

ጥያቄ ፫ - በጌታ ቀኝ የተሰቀለው መንበዴ (ፈያታዊዘየግን) መቼ ተጠመቀ?

መልስ - ልጅነትን የምታሰጠው ጥምቀት አንድ ስትሆን በአራት ወገን ትከፈላለች። የውኃ ጥምቀት (የጌታ ጥምቀት ለእኛ አርአያ የሆነበት)፤ አንብዓ ንስሐ (የንስሐ ዕንባ)፤ ደመ ሰማዕት እና ባሕረ እሳት። እነዚህን በዝርዝር እንመልከታቸው።

ጌታ በዮሐንስ እጅ ተጠምቆ ለእኛ አርአያ ሆኖናል። «ሰው ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ አይችልም» ብሎም አስተምሯል። ዮሐ.፪፥፭። ዳሩ ግን ከውኃ ጥምቀት ሳይደርሱ በመንገድ ላይ ስለ ክርስቶስ ሲመሰክሩ በአላውያን ሰይፍ ተቀልተው ያረፉ ወይም ወደ እሳት የሚወረወሩ ሰዎች ለውኃ ጥምቀት ባለመብታቸው የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም አይባልም። ጥምቀት ማለት ከክርስቶስ ጋር አብረን የምንሞትበትና የምንቀበርበት እንዲሁም የምንነሳበት ምሥጢር ነውና። ሮሜ.፮፥፫።

ስለዚህ ቀድሞ ኢሉማንያን የነበሩ ጓላ ግን አምነው በአላውያን ፊት ስለ ጌታ አዳኝነት ሲመሰክሩ በሰማዕትነት የሚያልፉ ሰዎች ስለ ክርስቶስ ሲሉ ያፈሰሱት ደማቸው ደመ ጥምቀት ይሆንላቸዋል። ወደ እሳትም ቢጥሉአቸው እሳቱ የጥምቀት ባሕር ይሆንላቸዋል። ጌታን በሞቱ መስለውታልና ጸጋውን ይጎናጸፋሉ። የክብር ትንሣኤም ይነሳሉ። «ሞቱንም በሚመስል ሞት ከእርሱ ጋር ከተባበርን ትንሣኤውን በሚመስል ትንሣኤ ደግሞ ከእርሱ ጋር እንተባበራለን» ሮሜ.፮፥፭ ብሎ ቅዱስ ጳውሎስ እንዳስተማረው በውኃ አልተጠመቁምና አይድኑም ማለት አይቻልም። ያመነ የተጠመቀ ይድናል እንዳለ ሁሉ አምነው ለውኃ ጥምቀት ሳይበቁ ጠላት ዲያብሉስ በመንገድ ላይ ሳሉ አላውያንን አሥነስቶ መሰናክል ሆኖባቸዋልና በደማቸው ይጠመቃሉ። ጌታ ለእነዚህ ሳይጠመቁ በሰማዕትነት ላለፉ እንዲህ ሲል ተናግሯል «በሰው ፊት ለሚመስክርልኝ ሁሉ እኔ ደግሞ በሰማያት ባለው በእባቱ ፊት እመሰክርለታለሁ» ማቴ.፲፥፴፪።

«ነፍሱን ሊያድን የሚወድ ሁሉ ያጠፋታል ስለ እኔ ግን ነፍሱን የሚያጠፋ ሁሉ ያገኛታል» ማቴ.፲፮፥፳፭።

ስለዚህ ስለ ክርስቶስ ብለው በሰማዕትነት ያለፉ ሰዎች የዘላለም ሕይወትን ያገኛሉ። ቤተ ክርስቲያናችን አማኖቂት ጥምቀት በእንዲህ ንይነት መልኩም እንደምትሰጥ ታምናለች። ታስተምራለችም። እግዚአብሔር ይህን ለማድረግ የሚላነው ነገር የለምና።

ከላይ በተዘረዘረው መሠረት በጌታ ቀኝ የተሰቀለው ወንበደ የንስሐ ዕንባውን እፍሶ ጌታን ይቅር በለኝ፤ በመጣህ ጊዜም አስበኝ ብሎታል። ጌታም እስከዚያ ቀን ድረስ በሲኦል ውስጥ ሆነው «አምላካችን

አምላካችን ምነው ተውኸን» ለሚሉት ነፍሳት ድንከት ሲል ደሙን አፍሷል። ፩ኛው ዘመን በሲኦል ተግዘው ለሚኖሩ ነፍሳት የጌታ ደም ደመ ጥምቀት ሆኖላቸው ወደ ገነት ገብተዋል። ስለዚህ በጌታ ቀኝ የተሰቀለው ወንበደ ድንከትና ለ፩ኛው ዘመን በእግረ አጋንንት ሲጠቀሙ የነበሩ ነፍሳት ድንከት አንድ ስለሆነ የእርሱ ብቻ ልዩ ተደርጎ መነሣቱ ለምንድነው? እነዚያ የጌታ ደም ደመ ጥምቀት ሆኖላቸው ከሲኦል እንደ ወጡና ወደ ገነት እንደ ገቡ ሁሉ በጌታ ቀኝ የተሰቀለው ወንበደም ደሙ ደመ ጥምቀት ሆኖለታል።

ጥያቄ ፬ - ድንከት ያለ ጥምቀት የለም ከተባለ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስና ሲላስ የወገኛው ጠባቂ «ጌቶች ሆይ እድን ዘንድ ምን ማድረግ ይገባኛል?» ባላቸው ጊዜ «በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እመን አንተና ቤተሰቦችህም ትድናላችሁ» በማለት ፋንታ (ተጠመቅ) ለምን አላሉትም? ዮሐ.፲፮፥፴።

መልስ - ከላይ ለቀረበው ጥያቄ መልስ ለመስጠት የሚከተሉትን ጥያቄዎች አስቀድሞ መጠየቅና መልስ ማግኘት ያሻል። ቅዱስ ጳውሎስና ሲላስ ይህን ያስተማሩት ለማን ነው? ለምንስ ይህን አሉ? «በጌታ በኢየሱስ እመን» ብለው ብቻ አቆሙን?

ቅዱስ ጳውሎስና ሲላስ «በጌታ እመን ትድናለህ» ያሉት ከዚህ በፊት በጌታችንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝነት ለማያምን ሰው ነው። ዛሬም ቢሆን በቤተ ክርስቲያን ገና ያላመነ ሰው «እድን ዘንድ ምን ማድረግ?» የሚል ጥያቄ ቢያቀርብ «ተጠመቅ፣ ቁረብ፣ መልካም ሥራ ሥራ» ብላ አታስተምረውም። በቅድሚያ በእግዚአብሔር አብ የባሕርይ ልጅ በድንግል ማርያም ልጅ በኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝነትና የባሕርይ አምላክነት እንዲያምን ታስተምረዋለች። የጥምቀቱ አስገኚና ባለቤት እርሱ ነውና።

በተማረው መሠረትም «በወልድ ዋሕድ በኢየሱስ ክርስቶስ የባሕርይ አምላክነትና አዳኝነት፤ በሥላሴ አንድነትና ሦስትነት አምኛለሁ» ሲል ይጠመቃል። ተጠምቆ የቤተ ክርስቲያን አባልም ይሆናል። በጥምቀት የጸጋ ልጅነትን ያገኛል። ከዚያም የጌታን አማኖቂ ሥጋውንና ደሙን ይቀበላል። ሌሎችንም የቤተ ክርስቲያን ሥርዓትና ሕግጋት መረጸም ይጀምራል።

እንደዚሁም ሁሉ ቅዱስ ጳውሎስና ሲላስም ገና ላላመነው ሰው አስቀድሞ ስለ ጥምቀትና ስለ ቁርባን ወይም ስለ መልካም ምግባር ማስተማር አስቸጋሪ ነው። ምክንያቱም «ያለ እምነት እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት አይቻልምና» ዕብ.፲፩፥፮። የወሃኒ ቤት ጠባቂውንም ለሚሠራው የጽድቅ ሥራ ሁሉ እምነት መሠረት ነውና ቅዱስ ጳውሎስና ሲላስ መጀመሪያ መሠረቱን ሲጥሉ «በጌታ እመን» አሉት። ከመሠረት በኋላ ደግሞ ጣሪያ ግድግዳ ይቀጥላል።

ስለ እምነት አስተምረው ብቻ አላቆሙም። በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ባመነ ጊዜም የሚከተሉት ተፈጽመዋል።

ሀ. «ለእርሱና በቤቱም ላሉት ሁሉ የእግዚአብሔርን ቃል ተናገሩአቸው» የሐዋ.፲፮፥፴፪። ማለትም አስተማሩአቸው። በማመናቸው ብቻ የሚድኑ ቢሆኑ ኖሮ ማስተማሩ ትርፍ ነገር በሆነ ነበር። ዳሩ ግን እምነትን የሚከተሉ ከእምነት ጋር የማይነጣጠሉ ሌሎች ተግባራት መኖራቸውን ማስተማር የግዴታ በመሆኑ ቃሉን ሰበኩላቸው። የሰበኩላቸውም ጌታ ያስተማረውን ነው። መድኃኒታችን በመዋዕለ ትምህርተ፡-

«ያመነ የተጠመቀ ይድናል» ማር.፲፮፥፲፮።

«ሰው ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ አይችልም» ዮሐ.፫፥፩። ብሏልና።

ለ. «ያን ጊዜውንም እርሱ ከቤተ ሰዎቹ ሁሉ ጋር ተጠመቀ» የሐዋ.፲፮፥፴፫።

የትምህርቱ ዓላማ ወደ ጥምቀት ለማምጣት እንደ ነበር የወሃኒ ቤቱ አለቃ ቤተሰቦች መጠመቃቸው ይመሰክራል። በእምነታቸው ብቻ የሚድኑ ቢሆኑ ኖሮ ባልተጠመቁ ነበር። ጌታ እንዳስተማረው ሁሉ ያለ ጥምቀት ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት ስለማይቻል የወሃኒ ጠባቂው ከመላ ቤተሰቡ ጋር ተጠመቀ። በዚህም አምኛለሁና ይበቃኛል አለማለቱን፤ መጠመቁን እንረዳለን።

ጥያቄ ፩- ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለኤፌሶን ክርስቲያኖች በላከው ክታቡ ላይ «በውኃ መታጠብና በቃሉ አንጽቶ እንዲቀድሳት ስለ እርሱ (ልለቤተክርስቲያን) ራሱን አላልሮ ሰጠ» ይላል። ኤፌ.፩፥፳፮። እንዲሁም ቅዱስ ዲጥሮስ «ዳግመኛም የተወለዳችሁት ከሚጠፋ ዘር አይደለም» በሕያውና ለዘላለም በሚኖር በእግዚአብሔር

ቃል ከማይጠፋ ዘር ነው እንጂ።» ዴኢፕ.፩፥፳፫። ሐዋርያው ያዕቆብም «ለፍጥረቱ የበዙራት ዓይነት እንድንሆን በእውነት ቃል አስቦ ወለደን።» ያዕ.፩፥፲፭ በማለት በቃሉ እንደምንድን አስተምሯል። ስለዚህ የምንድነው በቃሉ እንጂ በውኃ ጥምቀት አይደለም እና ለምን እንጠመቃለን?

መልስ - የጥምቀት ትርጉም በግሪኩም ሆነ በግእዙ አንድ ነው። መንከር ወይም ውኃ ውስጥ መጥለቅ ማለት ነው። ከቃሉ ትርጉም እንኳን ስንነሳ ጥምቀት ሊከናወን የሚችለው በውኃ በመጠመቅ ነው። በውኃ ተጠምቆ ሀብተ ወልድና ስመ ክርስትና ለማግኘት ደግሞ አስቀድሞ ማመን ያስፈልጋል። ለማሳመን ደግሞ ማስተማር ግዴታ ነው። ብርሃነ ዓለም ቅዱስ ጳውሎስ እንግዲህ ያላመኑበትን እንዴት አድርገው ይጠሩታል? ባልሰሙትስ እንዴት ያምናሉ? ያለ ሰባኪስ እንዴት ይሰማሉ? ሮሜ.፲፥፲፭። እንዳለው የእግዚአብሔርን ቃል ማስተማር ለሁሉም መሠረታዊና አስፈላጊ ነው። ስለዚህ ቃሉ ሕይወትን የሚሰጥ ለጽድቅ የሚያበቃ መሆኑን ማንም አይክድም። ዳሩ ግን የቃል ጥምቀት (ቃሉን ሰምቶ በመንፈስ መለወጡ መታጠብ) እንጂ የውኃ ጥምቀት አያስፈልግም ማለት አይደለም። ከላይ የተጠቀሱትን ጥቅሶች አባባል በአንክሮ ማጤኑ አስፈላጊ ስለሆነ አንድ በአንድ በጥምና እናስተውላቸው።

«በውኃ መታጠብና በቃሉ አንጽቶ እንዲቀድሳት...» በሚለው አነጋገር የውኃ ጥምቀት እንዳለ በግልጽ ተቀምጧል። ጥምቀት ማለት ውኃ ውስጥ ገብቶ መነከር ማለት ከሆነ በውኃ መታጠብ የሚለው የሚያመለክተው መጠመቅን ነው። ስለዚህ እያንዳንዱ ሰው በውኃ ተጠምቆ የእግዚአብሔርን ቃል ሰምቶ ይነጻል፤ ይቀደሳል።

«ዳግመኛም የተወለዳችሁት ከሚጠፋ ዘር አይደለም» ሲል በጥምቀት ዳግመኛ ከሥላሴ መወለዳችን ለገልፈት ለጥፋት አለመሆኑን፤ ገልፈት (ማለፍ)፤ መጥፋት ካለበት ባሕርይ እንዳልተወለድን፤ የዘላለም ልጅነት ከሚያሰጥ ከአብራክ መንፈስ ቅዱስ፤ ከማኅፀነ ዮርዳኖስ መወለዳችንን ሲገልጽ ነው። ምክንያቱም ጌታ እንዳስተማረው ሁሉ «ከሥጋ የተወለደ ሥጋ ነው፤ ከመንፈስም የተወለደ መንፈስ ነውና» ዮሐ.፫፥፮።

«በሕያውና ለዘላለም በሚኖር በእግዚአብሔር ቃል ከማይጠፋ ዘር ነው እንጂ» በማለት ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «ያመነ የተጠመቀ ይድናል» ብሎ ባስተማረው ትምህርት (ቃሉ) መሠረት

በጥምቀት ዳግም የተወለደ ሁሉ ለዘላለም ሕያው ሆኖ ከጌታ ከእግዚአብሔር ጋር እንደሚኖር ገለጸ።

«ለፍጥረቱ የበዙራት ዓይነት እንድንሆን በእውነት ቃል አስቦ ወለደን።» ሲል ሐዋርያው ሊያስገነዝብን የፈለገው ተከታይ ተቀዳሚ የሌለው የአብ የባሕርይ ልጁ ኢየሱስ ክርስቶስ ከሥልጣኑ ምንም ምን የሚያመልጥ፤ ከቃሉ የሚወጣ (የሚዛነፍ) የሌለ «ያመነ የተጠመቀ ይድናል» ባለው ቃል መሠረት ወደ ፈቅዶ ወልድናልና «ለፍጥረቱ ጀግኖች እንሆን ዘንድ ወለደን» ማለቱም መጀመሪያ ልጅነትን ያገኙ ሐዋርያት በመሆናቸው ራሱን ከወንድሞቹ ከሐዋርያት አግብቶ መናገሩ ነው። እስከ ምጽአት ድረስ ለሚነሡ ሁሉ አበው ሐዋርያት አብነት ይሆናሉና።

እንግዲህ እምነት በመስማት ነው መስማትም ከቃሉ ነው። ለሁሉም መሠረት ቃል እግዚአብሔር ነው። በእግዚአብሔር ቃል ሁሉም ይከናወናል። ጥምቀቱ ቁርባኑ መልካም ምግባሩ ከእግዚአብሔር ቃል ውጭ የሚሆን አይደለምና። «በእውነት ቃል አስቦ ወለደን» የሚለው አነጋገር ጥምቀትን የሚሽር አይደለም።

ምሥጢረ ቁርባን

የቁርባን ትርጉም

ቁርባን ቃሉ የሱርስትና የዓረብ ሲሆን ትርጉሙም በቁሙ መንፈሳዊ አምኃ፤ መሥዋዕት፤ መባዕ፤ ለአምላክ የሚቀርብ፤ የሚሰጥ ገንዘብ ማለት ነው።¹

ቃሉን በምልዓት ስንመለከተው ሰው ለአምላኩ የሚያቀርበውን ነገር ሁሉ የሚያካትት ሲሆን በዚህ ርዕሳችን የምንመለከተው ግን ስለ አግናዊው ቁርባን ወይም መሥዋዕት ስለ ምሥጢረ ቁርባን ነው። ምሥጢረ ቁርባን ማለት ካህኑ ኅብስቱን በፃሕል ወይም በጽዋዕ አድርጎ በጸሎተ ቅዱስ በባረከው ጊዜ ኅብስቱ ተለውጦ ሥጋ መለኮት፤ ወይኑ ተለውጦ ደመ መለኮት የሚሆንበትና እኛም የዘላለም ሕይወትን ለማግኘት ይህንን የክርስቶስን ሥጋና ደም የምንቀበልበት ዓቢይ ምሥጢር ነው።²

፩. ኪሳን ወልድ ከፍሌ፤ ሙዝበታላት፤ ገጽ ፳፻፩

፪. አባ ቁርሎስ (ሊቀጳጳስ)፤ ፍራንዲግኖት፤ ፲፱፻፸፫፤ ገጽ ፳፯

ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመልዕልተ መስቀል ሥጋውን ቁርሶ ደሙን አፍስሶ እንካችሁ ብሎ ከመስጠቱ ቀደም ብሎ በዘመነ ብሉይ አግናዊውን መሥዋዕት ቅዱስ ቁርባንን (ምሥጢረ ቁርባን) በምሳሌ እናገኘዋለን። ብሉይ ኪዳን ለሐዲስ ኪዳን አምሳል መርገፍ ነውና።

በብሉይ ኪዳን የምሥጢረ ቁርባን ምሳሌ

፩. (ክህነቱ የወልደ እግዚአብሔር ምሳሌ ሆኖ ለዝንተ ዓለም ይናገራል) ተብሎ የተነገረለት የሰላም ንጉሥ መልክ ጺዴቅ በዘመነ ብሉይ ከቀደምት አበው ሁሉ ለየት ብሎ በቀራንዮ ኮረብታ ላይ ከእርሱ በፊትም ሆነ ከእርሱ በኋላ ያሉት አባቶች ያቀርቡት እንደ ነበረው የደም መሥዋዕት ሳይሆን በኅብስትና በወይን ይሠዋ ነበር። አበ ብዙኅን ተብሎ የሚጠራው አብርሃም ኮሎደንግኖንና ከእርሱ ጋር የነበሩትን ነገሥታት ወግቶ ሲመለስ ይኸው የሳሌም ንጉሥ መልክ ጺዴቅ ኅብስትና ወይን ይዞ ተቀብሎታል። የመልክ ጺዴቅ ኅብስተ አኩቲት፤ ጽዋዕ በረከት የሥጋ ወደሙ ምሳሌ ሲሆን መልክ ጺዴቅ ደግሞ የልዑል ባሕርይ የጌታችንና የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ምሳሌ ነው። ዘፍ. ፲፱፥፲፰-፳። ዕብ. ፭፥፮-፲። ዕብ. ፯፥፩-፫።¹

፪. እስራኤል በምድረ ግብፅ ለ፱፻፴ ዘመን ያህል በባርነት ሲማቅቁ ከኖሩ በኋላ በልዑል እግዚአብሔር ችርነት በነቢዩ ሙሴ መሪነት ምድረ ግብፅን ለቀው ከመውጣታቸው በፊት ከሞተ በኩር ይድኑ ዘንድ እግዚአብሔር አምላክ እንዲህ አላቸው:-

«...ይህ ወር የወሮች መጀመሪያ ይሁንላችሁ። የዓመቱም መጀመሪያ ወር ይሁናችሁ። በዚህ ወር በአሥረኛው ቀን ሰው ሁሉ ለአባቱ ቤት አንድ ጠቦት ለአንድ ቤትም አንድ ጠቦት ይውሰድ...የእናንተ ጠቦት ነውር የሌለበት የአንድ ዓመት ተባት ይሁን...በዚህም ወር እስከ አሥራ አራተኛ ቀን ድረስ ጠብቁት። የእስራኤልም ማኅበር ጉባኤ ሁሉ ሲመሽ ይረዱት። ከደሙም ወስደው በሚበሉበት ቤት ሁለቱን መቃንና ኅብኑን ይቀቡት። በእሳት የተጠበሰውን ሥጋውንና ቂጣውን እንጀራ በዚያች ሌሊት ይብሉ።»

፫. ሙሐረ ትርፈ (ሊቀ ሊቃውንት)፤ ሙዝበ ሃይማኖት፤ ፲፱፻፲፯፤ ገጽ ፳፯፤ (Rev. Marcos Daud,

ከመራራ ቅጠል ጋር ይበሉታል። ጥሬውን በውኃም የበሰለውን አትብሉ። ነገር ግን ከራሱ ከጭኑ ከሆድ ዕቃው ጋር በእሳት የተጠበሰውን ብሉት። ከእርሱም እስከ ጠዋት አንዳች አታስቀሩ እስከ ጠዋትም የቀረውን በእሳት አቃጥሉት።...እርሱ የእግዚአብሔር ፋሲካ ነው።
ዘጸ. ፲፪፥ ፩-፳፭።

እስራኤል ከሞተ በኩር የዳኑበት ተባት በግ ምሳሌነቱ የጌታችንና የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑን ብርሃነ ዓለም ቅዱስ ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ምእመናን በላከው ክታቡ ላይ ሲያረጋግጥ «ፋሲካችን ክርስቶስ ታርዷልና» ብሏል። ፩ቆሮ. ፮፥ ፯። መጥምቅ መለኮት የሐንሰም በዕለተ ዓርብ፤ ስለ ዓለሙ ድኅነት የተሠዋውን አማናዊ በግ ለደቀ መዛሙርቱ ሲያስተዋውቅ «እነሆ የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ» ሲል ገልጧል። ዮሐ. ፩፥ ፳፱።

እስራኤል በጉን እንዲያርዱ የታዘዙበት ወር ኒሳን ሲሆን በእኛ ሚያዚያ መሆኑ ነው። በዚህ ወር በአሥረኛው ቀን ነውር የሌለበት ማለትም ጠጉሩ ያላረረ፤ ቀንዱ ያልከረከረ፤ ጥፍሩ ያልዘረዘረ፤ የአንድ ዓመት ጠቦት እንዲያዘጋጁና ወሩ በገባ ከአሥረኛው ቀን እስከ አሥራ አራተኛው ቀን አሥረው በአሥራ አራተኛው ቀን እንዲሠውት ታዘዋል።

የዚህ ምሳሌነቱ ነጥብ የምታክል ነውር የሌለበት ማለትም ምክንያተ ኃጢአት የሌለበት ንጹሐ ባሕርይ ጌታ በቅንዓተ አይሁድ ታሥሮ በመስቀል ላይ ራሱን ለመሠዋቱ ምሳሌ ነው። በጉ የአንድ ዓመት ተባት ለመታረድ የደረሰ እንዲሆን እንደ ታዘዙ ሁሉ ጌታም ፍጹም የሠላሳ ዓመት ጉልማሳ ሳለ ለመስቀሉ ምሳሌ ሲሆን በጉ በአሥረኛው ቀን ታሥሮ በአሥራ አራተኛው ቀን እንደ ተሠዋ ሁሉ ጌታም በአይሁድ እጅ ተይዞ እንደ ወንጀለኛ ታሥሮ በዕለተ ዓርብ ለመሥዋዕት የመቅረቡ ምሳሌ ነው።

«የቤቱ ሰዎች ቁጥርም ለጠቦቱ የማይበቃ ቢሆን እርሱና ለቤቱ የቀረበው ጎረቤቱ እንደ ነፍሶቻቸው ቁጥር አንድ ጠቦት ይውሰድ» ቁ. ፬።

ይህ አገላለጽ የሚጠቁመን የእስራኤል ልጆች በጉን በሚሠውበት ጊዜ ቁጥራቸው በርከት ያለ እንዲሆን ሁለትና ሦስት ብቻ ሆነው መሠዋት እንደሌለባቸው የሚያስገነዝብ ነው። ትውፊታዊ መረጃ

እንደሚጠቁመን በጉን በሚሠውበት ጊዜ ሰባት፤ አሥር፤ አሥራ ሁለት ሁነው እንዲሠውት ታዘው እንደ ነበር ነው።

ይህም ያለ አንዳች ምክንያት የሆነ አልነበረም። ሰባት ቁጥር በዕብራውያን የፍጹምነት ምልክት ነው። ለእነርሱ በእግዚአብሔር ኃይልና ቸርነት ከበኩረ ሞት እንደሚድኑ ፍጹም እምነት ሊኖራቸው እንደሚገባ የሚጠቁም ሲሆን፤

ዛሬ ላለው ክርስቲያኖች ደግሞ የጌታን ሥጋውና ደሙን ከኃጢአት ርቀን በንስሐ ታጥበን ፍጹማን ሆነን መቀበል እንዳለብን የሚያስገነዝብን ነው። አሥር ቁጥር ደግሞ የሙሉ ምልክት ነው። አሥራ ሁለት ሁነው እንዲሰው መታዘዛቸው ለዚያን ጊዜ በጉን የሚበሉትና ከበኩር ልጅ ሞት የሚድኑት አሥራ ሁለቱ ነገደ እስራኤል ስለ ሆኑ ሲሆን ፍጻሜው ግን በምሴተ ሐሙስ ጌታ ኅብስቱንና ወይኑን ባርኮ አማናዊ ሥጋውና ደሙ መሆኑን አስገንዝቦ የሰጣቸው ለአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት መሆኑን የሚያመለክት ነው።

የበጉን ደም የቤታቸውን መቃንና ጎበኑን እንዲቀቡ መደረጉ ለጊዜው ደሙ ለቀሳፊው መልአክ ምልክት ሆኖት በዚያ ቤት ያሉትን እንዳይቀስፍ አልፎ እንዲሄድ ሲሆን፤

ለፍጻሜው ግን «ሥጋዬን የሚበላ ደሜን የሚጠጣ የዘላለም ሕይወት አለው» ብሎ ጌታ እንደ ተናገረው በሥጋ ወደሙ የታተሙ ሰዎች ሞተ ነፍስ እንደማያገኛቸው በፍጻሜ ዘመንም ኑና ሑሩ በሚልበት ጊዜ ለሥጋ ወደሙ በቅተው የተገኙት ትንሣኤ ዘለክብር እንደሚነሡ የሚያስረዳ ነው።

እስራኤል የበጉን ሥጋ ጥሬውን ወይም ቅቅሉን ሳይሆን ጥብሱን እንዲበሉ መታዘዛቸው የሚያስገነዝብን ነገር አለ። ጥሬውን አትብሉ ሲል ምሳሌነቱ ነፍስ ያልተለየው መለኮት ያልተዋሐደውን የክርስቶስ ሥጋ እንደምትበሉ አድርጋችሁ አትውሰዱ የሚል ሲሆን

(ቅቅሉን አትብሉ) የሚለው ደግሞ የጌታን ሥጋ በመቃብር ፈርሶ በስብሶ ቀረ የሚሉ አሉና እንዲህ አትበሉ ማለቱ ነው።

(ጥብሱን ብሉ) ሲል እሳቱ በቀጥታ ከበጉ ሥጋ ጋር የተዋሐደውን እንዲበሉ የሚያስረዳ ሲሆን የዚህም ምሳሌነቱ በእሳት የተመሰለ መለኮት

እንደምትበሉ ዕውቁ፤ እመኑ ሲል ነው።

ከመራራ ቅጠል ጋር እንዲበሉ መታዘዛቸው ለጊዜው የሚበሉትን እንዲበትንላቸው ሲሆን ምሥጢራዊ ትርጓሜው ግን ሥጋ ወደሙን ጸመን በባዶ ሆዳችን፤ ፲፭ ሰዓት ከምግብ ተከልክለን ለአፋችንም ምሬት ሲሰማው መቀበል እንዳለብን የሚያመለክት መሆኑን ሊቃውንት ያመሠጥሩታል።^፩

፫. ሌላው ምሳሌ ለእስራኤል በምድረ በዳ የወረደላቸው መናነው። የእስራኤል ልጆች ወደ ተስፋይቱ ምድር ለመግባት በሚጓዙበት ጊዜ በምድረ በዳ ምንም የሚላስ የሚቀመስ ስላላገኙ ረሃብ ጸናባቸው። በዚህ ጊዜ መሪያቸው ሙሴን አስጨነቁት። ሙሴም ወደ እግዚአብሔር ቢያመለክት መና ከደመና ወርዶላቸው ያን ተመግበው ከረሃብ ድነዋል።

ለእስራኤል በምድረ በዳ ከደመና የወረደላቸው መና የጌታ ሥጋና ደም ምሳሌ ሲሆን መናው የተገኘበት ደመና ደግሞ ጌታ ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሱዋ ነፍስ ነሥቶ ሰው የሆነባት የድንግል ማርያም ምሳሌ ነው።

ጌታችን በመዋዕለ ትምህርቱ «የሕይወት እንጀራ እኔ ነኝ። አባቶቻችሁ በምድረ በዳ መና በሉ ሞቱም ሰው ከእርሱ በልቶ እንዳይሞት ከሰማይ አሁን የወረደ እንጀራ ይህ ነው። ...እኔም ስለ ዓለም ሕይወት የምሰጠው እንጀራ ሥጋዬ ነው።» በማለት መናው የሥጋውና የደሙ ምሳሌ መሆኑን አስተምሯል። ዮሐ.፮፥፵፱-፶፩።^፪

ምሥጢረ ቁርባን መቼ ተጀመረ?

መሥዋዕተ አሪት አልፎ ምሥዋዕተ ሐዲስ በመተካት ምሥጢረ ቁርባን የተጀመረው በምሴተ ሐሙስ ነው።^፩ ሐሙስ ምሽት በአልዓዛር ቤት ሥርዓተ ቁርባንን መሠረተ። «ሲበሉም ኢየሱስ እንጀራን አንሥቶ ባረከ። ቆርሶም ለደቀ መዛሙርቱ ሰጠና (እንካችሁ ብሉ ይህ ሥጋዬ ነው) አለ። ጽዋንም አንሥቶ አመስግናም ሰጣቸው እንዲህም አለ (ሁላችሁ ከእርሱ ጠጡ ስለ ብዙዎች ለኃጢአት ይቅርታ የሚፈስ የአዲስ ኪዳን ደሜ ይህ ነው) አለ።» ማቴ.፳፮፥፳፮-፳፱።

፩. መዝገበ ሃይማኖት፤ ፲፮ ፳፮፤ Church Sacraments, p.25-26

፪. ፳፮ ከግሁ፤ ፲፮ ፳፮፤ Church Sacraments, p.26

፫. ፳፮ ከግሁ ፲፮ ፳፱፤ Church Sacraments p.26

የኅብስቱና የወይኑ መለወጥ

በምሴተ ሐሙስ ልዑለ ባሕርይ አምላክ ኢየሱስ ክርስቶስ ኅብስቱን፤ ወይኑን ባርኮ ቀድሶ አክብሮ ለውጦ ፍጹም ሥጋውና ደሙ አድርጎ ለደቀ መዛሙርቱ «እንካችሁ ብሉ ይህ ሥጋዬ ነው አለ። ጽዋውንም አንሥቶ...ሁላችሁ ከእርሱ ጠጡ ስለ ብዙዎች ለኃጢአት ይቅርታ የሚፈስ የአዲስ ኪዳን ደሜ ይህ ነው።» በማለት በዕለተ ዓርብ በመልዕልተ መስቀል የሚፈተት ሥጋውንና የሚፈስ ደሙን ሰጥቶአቸዋል። ማቴ.፳፮፥፳፮-፳፱።

ይህን መሠረት በማድረግ ዛሬም ካህናት ኅብስቱንና ወይኑን በጸሎተ ቅዳሴ አመስግነው ሲባርኩት ኅብስቱ ተለውጦ ሥጋ መለኮት ወይኑም ተለውጦ ደመ መለኮት ይሆናል። (ኩኩሐ ሃይማኖት ፲፮ ፳፻፱፤ የአሥራ አራቱ ቅዳሴ ትርጓሜ)

«ይህ ኅብስት የፈጣሪያችን የአማኑኤል ሥጋ ነው። ይህ ጽዋዕ የአማኑኤል ደም ነው።» ብለው ሲያቀብሉን «የጌታ ሥጋና ደም ነው ማለት እንደምን ይቻላል?» ሳንል በእውነት አምነን የአምላካችንን ቃል መሠረት አድርገን እንቀበላለን። ባለቤቱ ራሱ ኅብስቱን «ሥጋዬ ነው» ወይኑንም «ደሜ ነው» ብሎ ለሐዋርያቱ አቀብሏልና።

ቀደምት የቤተ ክርስቲያን አበው ይህን የጌታ ቃል መሠረት አድርገው ኅብስቱ ተለውጦ ሥጋ መለኮት፤ ወይኑ ተለውጦ ደመ መለኮት እንደሚሆን መስክረዋል። የቂሳርያ ኤጲስ ቆጶስ ቅዱስ ባስልዮስ ውዳሴ አምላክ በተሰኘው ድርሳኑ «ጌታዬ ናፍቆቼ ኢየሱስ ክርስቶስ ሆይ! በዚህ በቅዱስ ቁርባን በሥጋ በደም መለኮትህ እንደ ተዋሐደው ዐውቃለሁ። ይህንንም ስላወቅሁ ከክብር ሁሉ ጋር የከበረ ሥጋህን ከሰማያዊ ክብሩ ሁሉ ጋር አክብራለሁ። በዚህ በሚታየው ኅብስት መልክ እንድቀበል አምናለሁ። ከክብር ሁሉ የከበረ ደምህን ከሰማያዊ ክብሩ ሁሉ ጋር አክብራለሁ። በዚህ በሚታየው እንድቀበል አምናለሁ። ሰግደት የሚገባው ግሩም መለኮትህንም እንድቀበል በፍጹም ልብ አምናለሁ። እንዲሁም ከሆነ አንድ ቀን ፈጣሪዬን ጠባቂዬን፤ ፈራጀን፤ መድኃኒቴን እቀበላለሁ። ዳግመኛም ይህንን ቅዱስ ቁርባን በኅብስትና በወይን አካል እንዳገኘው አምናለሁ። ኅብስትና ወይን መሆን እንደሌለበትም አምናለሁ።

የዓለም ሁሉ ፈጣሪ በመንግሥት ሰማይ ኪሩቤል ሱራፈል የሚሰግዱልህ ንጉሠ ነገሥት አንተ ተሠውረህበት እንዳለህ አውቁ አምኜ እቀበለዋለሁ።

አምላኬ ሆይ! ይህ ቃል እንደተናገርከው ነውና። የአንተ ቃል ነው እንጂ የሌላ ቃል አይደለም። ያንተ ቃል ስለ መሆኑ እናታችን ቤተ ክርስቲያን የምታምነውን ሁሉ አምናለሁ እውነተኛ ምሥጢር አይደለም ለሚለኝ ነፍሴን ለሞት እስተበታለሁ። ብሏል።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመዋዕለ ትምህርት ይህን አስመልክቶ ሲያስተምር «ከሰማይ የወረደ ሕያው እንጀራ እኔ ነኝ። ሰው ከእዚህ እንጀራ ቢበላ ለዘላለም ይኖራል። እኔም ስለ ዓለም ሕይወት የምሰጠው እንጀራ ሥጋዬ ነው» ብሏል። ዮሐ.፮፥፶፩። ዳሩ ግን ልባቸው በጥርጥር ማዕበል የተመታ አይሁድ ይህ የጌታ ትምህርት አልዋጥ ብሎአቸው በምጸት «ይህ ሰው ሥጋውን ልንበላ ይሰጠን ዘንድ እንዴት ይችላል?» በማለት ትምህርቱን ለማስተባበል ሞከሩ። ዮሐ.፮፥፶፪።

ዛሬም ቢሆን ተረፈ አይሁድ የጌታን ቃል ለማስተባበል የማይቆፍሩት የክህደት ጉድጓድ፣ የማይፈነቅሉት የሐሰት ድንጋይ የለም። ይህ መሆኑ ግን ሊያስደንቀን አይገባም።

ሁሉን ቻይ ጌታ ዘመን በማይሸረውና በማይለወጠው አማናዊ ቃሉ አስቀድሞ በአጽንዖት እንዲህ ብሎ አስገንዝቦናል። «እውነት እውነት እላችኋለሁ የሰውን ልጅ ሥጋ ካልበላችሁ ደሙንም ካልጠጣችሁ በራሳችሁ ሕይወት የላችሁም።» ዮሐ.፮፥፶፫።

ለዚህ ቅዱስ ቃል ተጻራሪ ሆኖ ሥጋ ወደሙ መታሰቢያ እንጂ አማናዊ (እውነተኛ የክርስቶስ ሥጋና ደም) አይደለም ብሎ የሚያስተምር የክርስቶስ ጠላት ነው።

ዘላለማዊ ሕይወትን ለማግኘትና የክርስቶስን መንግሥት ለመውረስ የጌታን ሥጋና ደም መቀበል ግዴታ መሆኑን ጌታችን እንዲህ ሲል አረጋግጦልናል። «ሥጋዬን የሚበላ ደሜንም የሚጠጣ የዘላለም ሕይወት አለው። እኔም በመጨረሻው ቀን አስነሣዋለሁ። ሥጋዬ እውነተኛ መብል ደሜም እውነተኛ መጠጥ ነውና።» ዮሐ.፮፥፶፪ ና ፶፭።

ጌታችን ራሱ በቃሉ ላስተማረውና ላረጋገጠው ዐቢይ ትምህርት ጀርባውን ሰጥቶ የጌታችንን ትዕዛዝ ጥሎ «ሥጋውና ደሙን መታሰቢያ

ወይም ምሳሌ ነው፤ ለድኅነት አስፈላጊ አይደለም» የሚል ሁሉ ከጌታችንና ከመድኃኒታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ትምህርት የወጣ ነው። ቁጥሩም የጌታን ትምህርት ይቃወሙ ከነበሩት ከአይሁድ እንጂ ከክርስቶሳውያን አይደለም።

«ለእናንተ ደግሞ አሳልፈ የሰጠሁትን እኔ ከጌታ ተቀብያለሁና። ጌታ ኢየሱስ አልፎ በተሰጠባት በዚያች ሌሊት እንጀራን እንሥቶ አመሰግን፤ ቆርሶም...እንካችሁ ብሎ ይህ ስለ እናንተ የሚሆን ሥጋዬ ነው ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት አለ። እንደዚሁም ከራት በኋላ ጽዋውን ደግሞ እንሥቶ ይህ ጽዋ በደሜ የሚሆን አዲስ ኪዳን ነው። በጠጣችሁ ጊዜ ሁሉ ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት። ይህን እንጀራ በበላችሁ ጊዜ ሁሉ ይህንም ጽዋ በጠጣችሁ ጊዜ ሁሉ ጌታ እስኪመጣ ድረስ ሞቱን ትናገራላችሁና።» ብሏል። ፩ቆሮ.፲፩፥፳፫-፳፮።

ቅዱስ ቁርባን መታሰቢያ ወይም ምሳሌ እንጂ እውነተኛ የጌታ ሥጋና ደም አይደለም ብለው የሚከዱ ክፍሎች ለክህደታቸው አስረጅ አድርገው ለማቅረብ ከሚጠቃቅሱአቸው አንድ «ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት» የሚለው ነው። ዳሩ ግን ቃሉን በአንክር ለሚያጤነው ሰው ሁሉ የእነርሱን ስሕተታዊ ትምህርት የሚደግፍ ወይም የሚያንጸባርቅ አለመሆኑን ይገነዘባል። ይኸውም ስናስተውለው ሥጋውና ደሙን ስንቀበል መድኃኒታችን ለእኛ ድኅነት ሲል ከቤተልሔም ዋሻ እስከ ቀራንዮ ኮረብታ የደረሰበትን ፀዋትወ መከራ፣ ሕማሙን፣ ሞቱን፣ ትንሣኤውን፣ ዕርገቱንና ዳግም ምጽአቱን እንድናስብና እንድናስተውል ለማስረዳት ነው።

ትክክለኛ የቀሉ ትርጉም ከላይ የተገለጸው ለመሆኑ የሐዋርያውን ትምህርት በድጋሚ ብንመለከት «...በጠጣችሁ ጊዜ ሁሉ ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት። ይህን እንጀራ በበላችሁ ጊዜ ሁሉ ይህንም ጽዋ በጠጣችሁ ጊዜ ሁሉ ጌታ እስኪመጣ ድረስ ሞቱን ትናገራላችሁና» በማለት ያረጋግጥልናል።

ሥጋውን ደሙን በምንቀበልበት ጊዜ ሁሉ የጌታችንን መከራውን፣ ሕማሙንና ሞቱን እንዘክራለን። ሥጋውን ቆርሶ ደሙን አፍሶ የሰጠንን የአምላካችንን ፍቅር በገሊናችን ሰሌዳ ተሥሎ እስከ ዕለተ ሞታችን እንዲኖር ቅዱስ ቁርባን ታላቅ ማኅተም መሆኑን ማስገንዘብ ነው።

ጥቅህንና ቅድስት ትንሣኤህን እንናገራለን» የምንለውም ይኸንኑ ቃል መሠረት አድርገን ነው።

በአጭር ቃል «ይህን ለመታሰቢያዬ አድርጉት» የግላው መከራዬን፣ ሕመሜን፣ ቤዛነቴን፣ እያሰባችሁ፣ አምናችሁ ሥጋዬንና ደሜን ተቀበሉ ማለቴ ነው።

በሚታይ አገልግሎት የማይታይ ጸጋ

በቅዱስ ቁርባን የሚገኘው መንፈሳዊ ጸጋ ብዙ ነው።

ሀ. በዕለተ ዓርብ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በኅልጎታ በመልዕልተ መስቀል ላይ የቆረሰውን ቅዱስ ሥጋና ያፈሰሰውን ክቡር ደም እንቀበላለን።

ለ. በመንፈሳዊ ዕውቀት የምናድግበትንና በጸጋው የምንበለጽግበትን የሕይወት ምግብ እናገኛለን። መድኃኒታችን በመዋዕለ ሥጋዊው እንዳስገንዘበን «የሕይወት እንጂራ እኔ ነኝ። ወደ እኔ የሚመጣ ከቶ አይራብም። በእኔ የሚያምን ሁሉ ጊዜ ከቶ አይጠማም...ሥጋዬ እውነተኛ መብል፤ ደሜም እውነተኛ መጠጥ ነውና» ዮሐ.፩፥፴፭ ያ ያ፩።

ሐ. ሥርየተ ኃጢአትን እናገኛለን። አበው «ሰው ሆኖ የማይበድል፤ እንጩት ሆኖ የማይጤስ የለም» እንዲሉ ደካማ ባሕርያችን ወደ ስህተት ጉዳና በሚመራናና የኃጢአት ጭቃ አዳልጦን በምንወድቅበት ጊዜ በንስሐ ሳሙና ታጥባን የጌታችንን ሥጋና ደም በመቀበል ከኃጢአት እንነጻለን እንቀደሳለን። «ስለ ብዙዎች ለኃጢአት ይቅርታ የሚፈስ የአዲስ ኪዳን ደሜ ይህ ነው» ማቴ.፳፮፥፳፮።

መ. ጌታችንና አምላካችን በሕይወታችን ውስጥ ይኖራል። እኛም በእርሱ እንኖራለን «ሥጋዬን የሚበላ ደሜንም የሚጠጣ በእኔ ይኖራል እኔም በእርሱ እኖራለሁ» ብሏልና። ዮሐ. ፩፥፱፩።

ሠ. ከጌታችን ጋር ያለንን ተዋሕዶ እንዲሁም ከቅዱሳን ጋር ያለንን አንድነት እናረጋግጣለን። «ጥበስቱ አንድ እንደሆነ እንዲሁም እኛ ብዙዎች ስንሆን አንድ አካል ነን። ሁላችንም ከአንድ ኅብስት እንቀበላለንና። ፩ቆሮ. ፲፡፲፯።

ረ. ቅርንጫፍ ከግንዱ እስካልተለየ ድረስ ሕይወት እንዲኖረው ሁሉ ክርስቲያኖችም የወይን ግንድ ከሆነው ከአምላካችን ከኢየሱስ ክርስቶስ አለመለየታችንን፣ በሕይወት መኖራችንን፣ በኃጢአት አለመሞታችንን እናረጋግጣለን። «እውነት እውነት እላችኋለሁ የሰውን ልጅ ሥጋውን ካልበላችሁ ደመንም ካልጠጣችሁ በራሳችሁ ሕይወት የላችሁም» ዮሐ.፩+፱፫።

ሰ. የዘላለም ሕይወትን እናገኛለን «ሥጋዬን የሚበላ ደሜንም የሚጠጣ የዘላለም ሕይወት አለው። እኔም በመጨረሻው ቀን አስነሣዋለሁ» ዮሐ.፮፥ ፶፩።*

የሚታይ አገልግሎት

ለመሥዋዕት የሚሆነው ኅብስት አዘገጃጀት

ለመሥዋዕት የሚሆነው ኅብስት የሚዘጋጀው በወራት ከደረሰ፣ ዋግ ካልመታው፣ እንክርዳድ ከሌለበት (የተለቀመ) ንጹሕ ሰንዴ ነው። ፍትነገ አንቀጽ ፲፫። ረስጠጅ ፫ ገጽ ፪፻፴፰

በታቦቱ ላይ የሚሠውት መሥዋዕት ዕለቱን ያዘጋጁት ሊሆን ይገባል። ከተሠዋም በኋላ ለሚቀጥለው ቀን ማደር የለበትም። ጎብስቱም ነቅዕ የሌለበት ያላረረ ያልጠቆረ መሆን ይኖርበታል። (ፍት.ነገ አን ቀጽ ፲፫ ገጽ ፩፻፴፱ ረስጠጅ ህግ ፍት.ነገ አንቀጽ ፲፫ ገጽ ፩፻፴፱ በስ ፯፭)

ገብስተ አኩቴቱ ገና ሲሠራ ሥርዓቱ አሥራ ሦስት መስቀል ባለው ማኅተም ታትሞ ይሠራል (ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ገጽ ፶፬)

ለመሥዋዕት የሚገባ ወይ?

ወፍ ያልመጣው፣ አይጥ ያልቆረጠው፣ መጀመሪያ የደረሰው ወይን ሊሆን ይገባል። ለመሥዋዕቱ የሚቀርበው ወይን በእሳት ከሚበሰሉ ከጠጅ እና ከዐረቄ ወገን በማገኛውም አይሠራም (ፍት.ነገ አንቀጽ ፲፫ ገጽ ፩፻፵፰ ረሰጠጅ ዩ)

ወይኑንም ሲሠሩ ጥሩ መሆኑን ተመልክቶ መሥራት ይገባል። ንጹሕ ጽሩይ ካልሆነ ለመሥዋዕት አይገባም፤ ጊዜ ያለፈውን ወይን መጨመር እንደማይገባ ታገዟል። እንዲሁም ከሦስት እጅ የበለጠ ውኃ መጨመር አይገባም። (ፍት.ነገ.አንቀጽ ፲፫ በስ ፱፻፺፭ ፩፻፪)

አግብአተ ግብር (ከቤተሰብም ወደ ቤተ መቅደስ)

ዲያቆኑ በቤተሰብም ጎብስቱንና ወይኑን ለመሥዋዕት ከሠራና ከአዘጋጀ በኋላ ገጽቶ ዲያቆኑ ጎብስቱን በመሰባ ወርቅ በራሱ ላይ አድርገው ለገንዘብ ወደ ዲያቆኑ በጽዋዕ ይዞ ቃጭል እያቃጨለ በፊት በፊት ገጽቶ ቁስ መስቀልና ማዕጠንት ይዞ እያጠነ በኋላ በኋላው ሆነው ከቤተሰብም ወደ ቤተ መቅደስ ይገባሉ። (ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን ፲፩ ፶፭)

ቅዳሴ አስቀድሶ ለሚያውቅ ሁሉ ይህ ክስተት እንግዳ አይደለም። ለሚያስቀድስ ምእመን የሁል ጊዜ ክንውን ነው። ምናልባት በአንዳንድ ክርስቲያኖች አእምሮ የምሥጢሩ ምንነት ግልጽ እንዲሆንላቸው የሚች ይኖራሉ። ጎብስቱና ወይኑ በቤተሰብም መዘጋጀቱና ከዚያ መምጣቱ ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በቤተሰብም መወለዱን ያመለክታል። ከቤተሰብም ወደ ቤተ ክርስቲያን መወሰዱ ቤተ ክርስቲያን የቀራንዮ ምሳሌ ነች። ጌታ ሠላሳ ሦስት ዓመት ከሦስት ወር ዞሮ አስተምሮ በመጨረሻ በቀራንዮ ኮረብታ መሥዋዕት ሆኗልና ጎብስቱም የሚሠዋው የቀራንዮ አምላል በሆነችው በቅድስት ቤተ ክርስቲያን የቃል ኪዳን መገለጫ በሆነው በታቦቱ ላይ ነው።

ሌላ ሊደረግ የሚገባ ጥንቃቄ ደሙ በምድር ላይ እንዳይፈስ ጽዋውን ከመጠን በላይ መሙላት አይገባም። ሲያቀብሉም በጥንቃቄ መሆን አለበት። (ፍት.ነገ. አንቀጽ ፲፫ ፲፮ ፩፻፵ ረስጣ ፵፭)

ከቁርባን በፊት ሊደረግ የሚገባ

ማንኛውም ክርስቲያን የጌታን ሥጋና ደም መቀበል ሃይማኖታዊ ግዴታው ነው። ዳሩ ግን ወደ ሥጋ ወደሙ ከመቅረቡ በፊት ሊያደርገው የሚገባ ቅድመ ዝግጅት አለ። እነዚህ ቅድመ ዝግጅቶች የሚከተሉት ናቸው።

ሀ. የሚቀድሱና የሚቆርቡ ሰዎች በጋብቻ ሥርዓት የሚኖሩ ከሆኑ ከመቀደላቸውና ከመቅረባቸው በፊት ሦስት ቀን፤ ከቁርባን በኋላ ሁለት ቀን ከሩካቤ መከልከል ይገባቸዋል።

ለ. ሥጋ ወደሙን የሚቀበል ሰው አስቀድሞ ራሱን ለካህን ማስመርመር ይገባዋል። ይህም ማለት ንስሐ ገብቶ ከኃጢአቱ ነጽቶ

በደሉን አስፍቆ መሆን ይኖርበታል። ቅዱሳን አባቶች እንዳስተማሩን ከክርስቲያን ወገን ማንም ሰው የክርስቶስን ሥጋውን ደሙን ተቀብሎ ትንሣኤ ዘለሕይወትን ሊወርስ ቢወድ ልቡን ከቂም ከበቀል፤ ሰውነቱን ከበደል ገጹ ማድረግ አለበት። ይህም ማለት ሰው ስለሚያውቀው ኃጢአት ተናዝዞ ስለማያውቀው ይቅር በለኝ እያለ በገጹ ልቡና ይቁረብ ማለት ነው። በንስሐ ከኃጢአት ሳይነጻ በድፍረት ቢቀበል ግን የጌታ ሥጋ እንደሆነ አላወቀምና እንደ ምድራዊ ምግብም አቃልሎታልና በኃጢአት ላለ ያለ ኃፍረት ሥጋውን ደሙን በመቀበሉ ሥላሴ ይፈርዳበታል። ፩ቆሮ.፲፩፥፳፫ ና ፳፬።

ሐ. ሥጋ ወደሙ ለመቀበል አሥራ ስምንት ሰዓት ያህል ከእህል ከውኃ ተከልክሎ መጽም ይገባል።

መ. ካህን በሚቀድስበት ቀን ዕንቅፋት ቢያገኘው ማለት ነስር፤ ትውኪያ፤ ብስና፤ ማንኛውም የአካል መድማት፤ መቁሰል፤ ወደ አፍ የሚገባ ተሐዋሲ ይህን የመሰለ ሁሉ ቢያጋጥመው በዚያው ዕለት መቀደስ እና መቅረብ አይችልም።

ከቁርባን በኋላ ከአለመጠንቀቅ የተነሣ እንዲህ ያለ ነገር ቢያጋጥመው ንስሐ ሊሰጠው ይገባል። ንስሐውን ሳይፈጽም እንደገና መቅረብ አይችልም። ይህም ለካህን ብቻ ሳይሆን ምእመናንንም ሁሉ የሚመለከት ነው። (ማስረጃ ያዕቆብ ዘእልበረዳኢ) ሊቀ ካህናት ከንፈ ገብርኤል አልታዩ፤ ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን፤ ፲፮ ፶-፶፩)

ለመቅረብ የሚያበቃና የማያበቃ ሁኔታ

ሀ. ቅዳሴ ሲጀምር ያልነበረ ሰው አይቆርብም፤ ቅዳሴ ሲጀመር ያልነበረ ካህንም እንደዚሁ ሥጋ ወደሙ ሊቀበል ሊያቀብል አልተፈቀደለትም። ፍት.ነገ.አንቀጽ ፲፪ ፲፮ ፩፻፵፯ በስ ፶፯

ለ. ከምእመናን በስተቀር (የሚቀበሉት የጌታን አማካኝ ሥጋውንና ደሙን መሆኑን ከሚያምኑ በስተቀር) ያላመኑ ሰዎች ሥጋ ወደሙ ሊቀበሉ አይገባም። እንዳይቀበሉ መጠበቅና መቆጣጠር ያስፈልጋል። (ፍት.ነገ. አንቀጽ ፲፫ ፲፮ ፩፻፵ ረስጣ ፵፭)

ሐ. በንስሐ የተለየ ሰው የንስሐ ጊዜውን ሳይፈጽም ለሞት የሚያበቃ ደዌ ቢታመም ሥጋ ወደሙ ከመቀበል አይከለከልም። ሥጋውን ደሙን

ተቀብሎ ከዳነም ከምእመናን ጋር በጸሎት ይሳተፋል። በቀኖና ወደ ተለዩ ሰዎች አይመለስም። (ፍት.ነገ.አንቀጽ ፲፫ ገጽ ፪፻፴፱ ዕንቆራ ፲፭)

መ. የሚጥል በሽታ ያለበት፣ ጋኔን ያደረበት (ሰውን የማይሳደብ ከጣለው በኋላ ዐረፋ የማያስደፍቀው ከሆነ) ሥጋ ወደሙ ከመቀበል አይከለከልም። ሊቀበል ይችላል። (ፍት.ነገ.አንቀጽ ፲፫ ጣሞ ገጽ ፪፻፴፱)

የአቆራረብ ሥርዓት

ሥጋውን ቂሱ በእጁ ሲያቀብል ደሙን ንፍቅ ቂሱ በዕርፈ መስቀል ለካህናት፣ እንዲሁም ዲያቆኑ ለምእመናን በዕርፈ መስቀል ይሰጣል እንጂ ንፍቅ ቂስና ዲያቆን ሥጋውን ደሙን በእጃቸው አይነኩም።

ያቆራረቡ ተራ እንደሚከተለው ይሆናል።

፩. ሊቀ ጳጳሳት

፪. ጳጳሳት

፫. ኤጲስ ቆጶሳት

፬. ቆሞሳት

፭. ቀሳውስት

፮. ዲያቆናት

፯. ንፍቀ ዲያቆናት በየተራቸው ይቆርባሉ።

ከእነርሱም ቀጥሎ ሁሉም በየማዕረጉ ተራ ይቆርባል። ከካህናት ቀጥሎ በዕለቱ ክርስትና የተነሡ ይቀበላሉ። ከዚያም ሕፃናት፣ ቀጥሎ ደናግል፣ ከዚያም ሕዝባውያን ምእመናን ሥርዓተ ቅዳሴው እንደሚያዝዘው በየማዕረጋቸው ይቆርባሉ።

ቁርባን ተቀብሎ ማየመቁረር ይሰጣል። ይኸውም የቅዳሴ ጸበል በመባል የሚታወቀው ነው። (ፍት.ነገ.አንቀጽ ፲፫ ገጽ ፪፻፵፪ እርሰጣ ፰፭)

ከቁርባን በኋላ የሚደረግ ጥንቃቄ

ሀ. ከቆረቡ በኋላ በዚያው ዕለት ወደ ፍርድ ቤት መሄድና መሟገት ክልክል ነው። (ሥርዓተ ቤተክርስቲያን ገጽ ፳፪)

ለ. በቆረቡበት ቀን ከሚሰት ወይም ከባል መገናኘት፣ አብዝቶ መብላት መጠጣት፣ ጥፍር መቆረጥ፣ ፀጉር መላጩት፣ በውኃ መታጠብ፣ ከልብስ መራቆት ክልል ነው። (ሥርዓተ ቅዳሴ ፪፻፷፮)

የሚቆርቡ እነማን ናቸው?

በማዕከል ምድረ በቀራንዮ ኮረብታ በመልዕልተ መስቀል የተሰቀለው የዓለም መድኃኒት ኢየሱስ ክርስቶስ በመዋዕለ ትምህርቱ በቀራንዮ የቆረሰው ሥጋና ያፈሰሰው ደም ለሚያምንበት ሁሉ የተሰጠ ዘላለማዊ ምግብ መሆኑን አስተምሯል። መላው የሰው ዘር በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝነትና የባሕርይ አምላክነት ካመነ ይቀበል ዘንድ ውዴታው ሳይሆን መንፈሳዊ ግዴታው ነው። ማንም ሰው መንግሥተ እግዚአብሔርን ይወርስ ዘንድ መጠመቅ ግዴታው እንደሆነ ሁሉ ሥጋ ወደሙን መቀበልም ለድኅነቱ አስፈላጊና ሃይማኖታዊ ግዴታው ነው።

በግ ቀንና በ፲ ቀን ሀብተወልድና ሰመ ክርስትና ካገኙት ሕፃናት አንሥቶ እርጅና ከአልጋ ተጣብቀው እንዲኖሩ እስካደረጋቸው አረጋውያን ድረስ ሥጋ ወደሙን ይቀበሉ ዘንድ ቤተክርስቲያን የጥሪ ደውሏን ዘወትር ታስተጋባለች።

የቤተ ክርስቲያንን ቀኖና የማያውቁ ምናልባትም ራሳቸውን የሰየሙ አንዳንድ ካህናት ተብዬዎች «ሥጋ ወደሙን ሊቀበሉ የሚገባቸው ሕፃናት ወይም ያገቡ ከዚያም በተረፈ መነኮሳት ብቻ እንጂ የሕይወታቸውን አቅጣጫ ለመወሰን ገና በዝግጅት ላይ ያሉና በንጽሕና ያልተጠበቁ ሰዎች ቢኖሩ በደል እንዳይሆንባቸው ሥጋ ወደሙን ከመቀበል እንዲቆጠቡ ያስፈልጋል» ይላሉ።

ነገር ግን ማንም ሰው (ምእመን) ሥጋ ወደሙን ለመቀበል ሊያደርገው የሚገባውን ቅድመ ሁኔታ ካጠናቀቀ ለመቀበል የሚያገደው ምንም ነገር የለም። ሥጋ ወደሙን እንዳይቀበሉ የሚከለክሉት ያላመኑ ወይም አምነው ተጠምቀው ራሳቸውን በሕገ ቤተ ክርስቲያን ያላስጠበቁ ናቸው። እነዚህም ሥጋ ወደሙ አማካኪ የጌታ ሥጋና ደም መሆኑን የሚጠራጠሩና ትዕቢትን እንደ ሸማ ተጎናጽፈው ንስሐን የናቁ ሰዎች ናቸው።

ከዚህ ውጭ ግን ሕፃን ሆነ ጉልማሳ፣ ያገባም ሆነ ያላገባ ሥጋ ወደሙን ይቀበል ዘንድ መፈቀድም ብቻ ሳይሆን ግዴታውም ነው።